

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

udg. af et Selskab.

Den danske Frugthave : Et Billedværk for
Udbredelse af Kjendskab til Landets Frugter
1873-1875; Vol. 4-5

Svendborg : forlagt af S. J. Grönvalds
lithographiske Institut, 1869-1875

1-5 i 2 bd. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

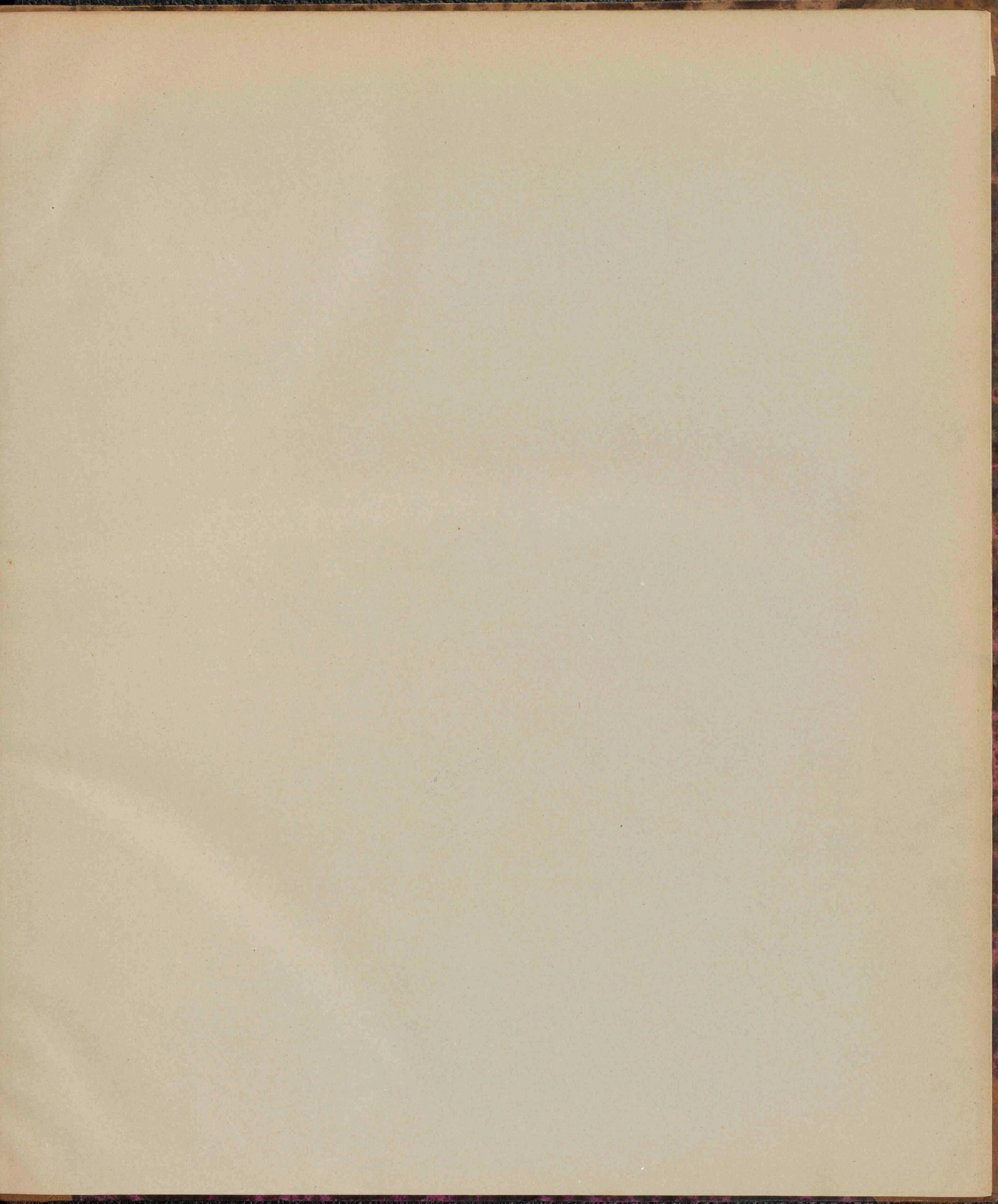
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

26. - 43. 2° DA BOX

DANSKE

TRAVEL

1851

Det kgl. Væbningens

DEN DANSKE

FRUGTHAVE

Et Billedværk

**For Udbredelse af Kjendskab til Landets Frugter
udgivet af et Selskab.**

Hædersdiplomer ved 11te danske Landmandsforsamling og Udstilling i Tivoli Septbr. 1871.

4. Aargang

7.-12. Hefte.

Svendborg.

Forlagt af S. J. Grönvalds lithographiske Institut.

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg.

En eberettiget.

DEN DANSKE

FRUETHAFT

Et Billedværk

For Udbredelse af Kendskab til Landets Fingter

udgivet af et Selskab.

Udsat af den danske Landmandsforening og Udstilling i Tivoli Septbr 1871

Aargang

Hefte

Svendborg

Forlagt af S. J. Grønbelt Lithographiske Institut

Udsat af den danske Landmandsforening og Udstilling i Tivoli Septbr 1871

Enchertrykt

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald lith. Inst. Svendborg

AREMBERGER-SMÖRPARÉ.

AREMBERGER-SMÖRPÆRE.

(Afl. 73).

Syn: Beurre d'Areberg, Orpheline d'Enghien, d'Areberg parfaite, Beurre des Orphelines, Colmar Deschamps, Duc d'Areberg Crassane, Steven, Siegels Bw., hardts Butterbirne. (Efter Bentzien).

Oberdieck angiver i sin Handbuch der Obstkunde "en Abbé Deschamps i Enghien som den, der har tiltrukket denne Pæresort ved Frøudsad. Hertil Glorup Have er Sorten kommen, dels fra Hr. Bredsted i Odense som Pyramidetræer forandlede paa Gvædestammer, hvilke Træer have leveret Frugter, ne til høstaaende Afbildning, dels fra Hr. Rivers ved London. De engelske Træer ere benyttede til Føttedyrkning under Glas og have givet bedre udviklede, men iøvrigt aldeles lignende Frugter som de, der vare høstede af Hr. Bredsteds Træer.

Frugten er kapparmig, med Stilken kegleformig, mer eller mindre spids til, løbende. Bøgeret, som ikke er meget udviklet, er lille, sort, halvåbent, ofte lukket og sidder i en lille noget flad uregelmæssig Fordybning. Stilkenes Længde kan variere fra $\frac{1}{2}$ til $1\frac{1}{2}$ T., den er tyk, ofte kjødet paa sin nederste Del og sidder i Reglen i en lille Fordybning, jevnlig krykket skjæv af en Kjødsvulst, dens Farve er gulbrun, og den har undertiden et Par grønne Striber. Hudens Grundfarve er lysegrøn ved Afplukningen, men bliver gulgrøn, naar Frugten er moden, den har undertiden et gjennembrudt Overtræk af graabrun Rust, samt større og mindre Rustpletter, paa Solsiden af Frugten kan undertiden vise sig et svagt Anstrøg af Rødt.

Kjødet er mat hvidt med et gulagtigt Skjær, det er meget saftfuldt, smeltende og har en vinsyrlig Smag. Kjærnehuset er temmeligt stort og har en hul Aæ. Rummene ere store og indeholde store brungule Kjærner forsynede med en Hage paa Enden. Frugten modnes fra Begyndelsen af December, den kan holde sig til hen i Februar og er en fin Taffelpære. Træet, som er mindre stærkt af Væxt, hvad der endog saa skal være Tilfældet med Træer, som ere forandlede paa Pærevildninge, egner sig kun for Espalier og Pyramideform. Bladene ere langagtig ægformede, stump bandede, Sommerkuddene rødligbrune med mange brune Punkter.

Ditlev Eltzholtz,
Glorup 1870.

KIRSEBÆR - RIBS.

(Afb. 74.)

Syn. *Groseillier Cerisier, Queen Victoria.*

Væl for en stor Del paa Grund af det lovende Navn har denne Ribssort, som omtrent 1845 blev indført her i Landet, fundet en ikke ringe Udbredelse, og det er udenfor al Tvivl, at den i flere Henseender overgaar alle hidtil kjendte Varieteter. Klaserne ere i Almindelighed 4-5 T. lange, men temmelig løse, og Bærrene kunne i Størrelsen blive som smaa Kirsebær.

Bærens Farve er mørk blodrød, i Reglen med en mørkere Tøne end hos det spanske Ribs. Smagen er mild, og Bærrene have mindre Syre end de fleste andre røde Sorter. Hvad Frugtbarhed angaar, staar det noget tilbage for det spanske Ribs og Ruby Castle, en Følge af, at Blantken er noget kjalen og ofte lider i Blomstringstiden. Busken har en opret Væxt, og Bladene have i Reglen en dybere blød grøn Farve og mindre fremtrædende Nerver end Bladene hos det spanske Ribs, som den ogsaa ofte kan kjendes fra ved Bladenes mere afrundede Lapper.

Væl man bringe Kirsebærribsen til at udvikle sig til størst mulig Fuldkommenhed, maa man dyrke den som espalieret og give den rigelig Væring; derved har jeg opnaaet et særdeles tilfredsstillende Udbytte af den, medens jeg var Gartner i Haveselskabets Have, i hvilken jeg dyrkede den som fritstaaende Espalier.

J. A. Bentzien,
Kjøbenhavn 1872.

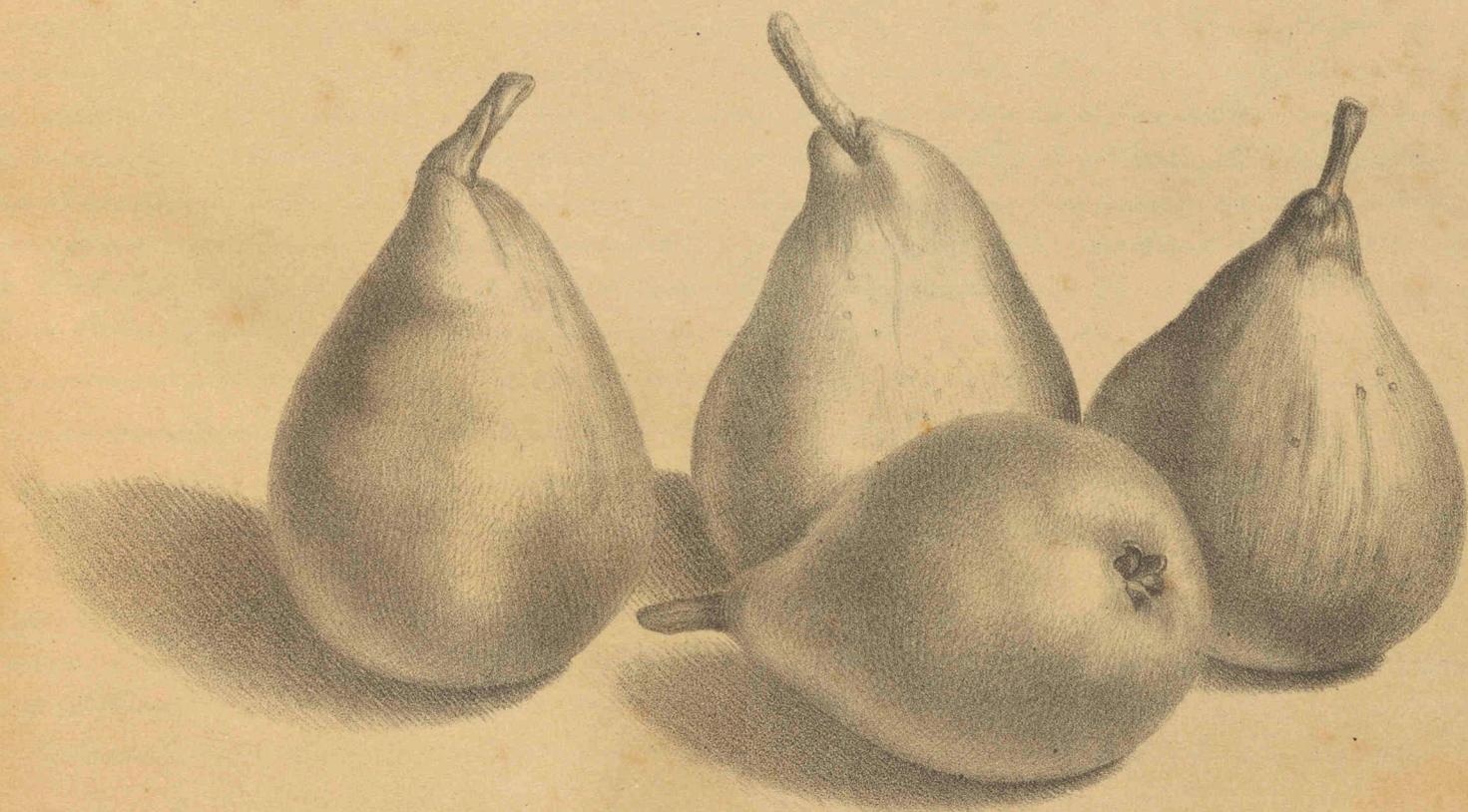
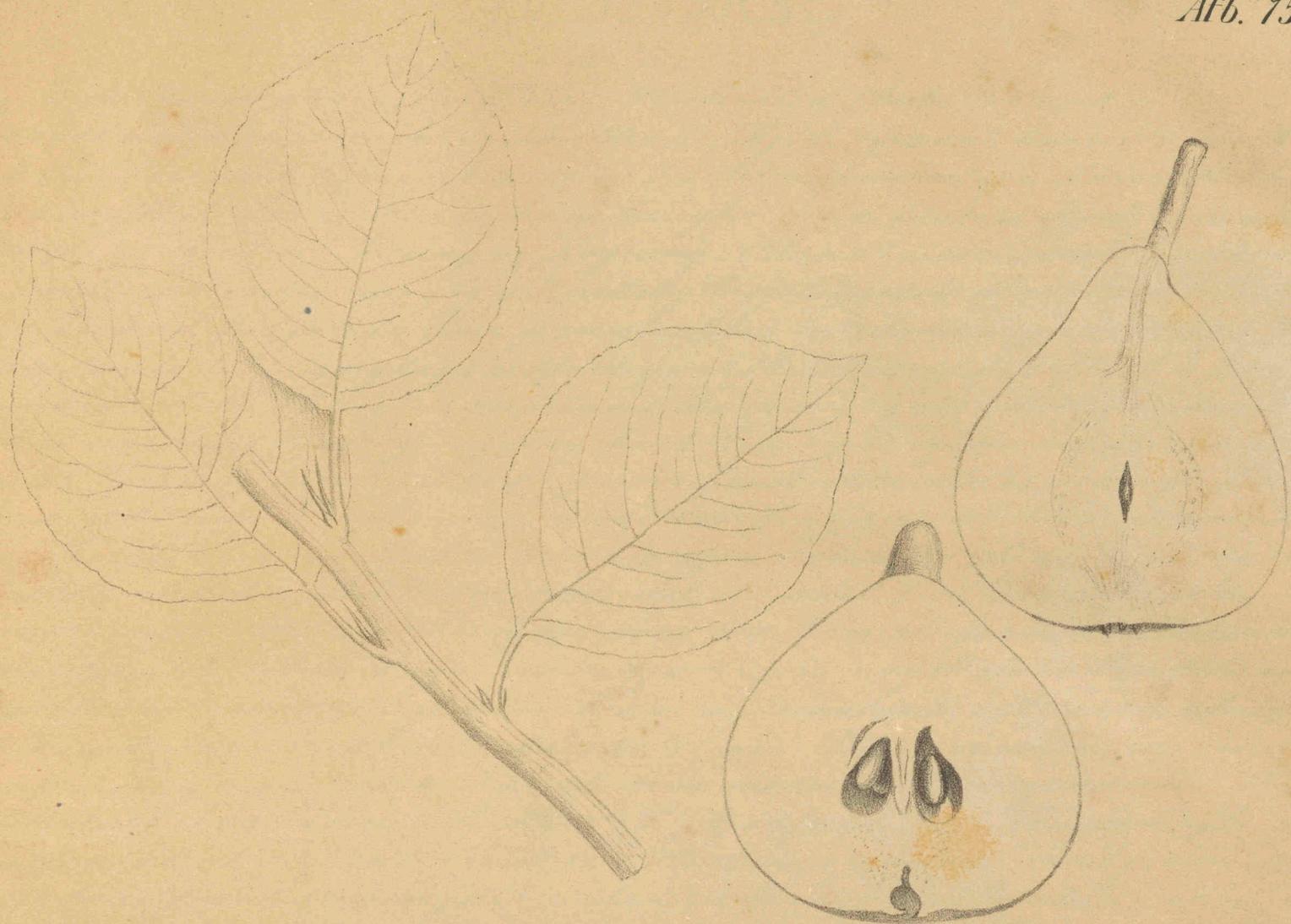

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald lith. Inst. Sverdrberg

KIRSEBÆR-RIBS.

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald lith. Inst. Svendborg

TVEKULDS-PÆRE.

TVEKULDS - PÆRE.

(Afb. 75.)

Syn: Zweimal tragende Birn. (Ill. Handb. d. Obstk.; Oberdieck.).

Hvorvel de Pærer, som have smeltende Kjød, synes at have største Krav paa at blive almindeligt dyrkede, saa vil det dog navnlig i større Haver være et væsentligt Savn ikke at have Frugter med fastere Kjød, som giver dem et større Værd til Tørring og Kogning. Blandt disse, som Franskmændene kalde cassantes, har jeg i Karleby Præstegaards Have paa Falster truffet hermed følgende Pære paa et ældre usædvanligt kraftigt Træ, nøje svarende til Langlays udførlige Afbildning fra først i forrige Aarhundrede (Mr. Hilliards pear twice the year), og da den ogsaa her har dannet et særdeles kraftigt og frugtbart Træ, og Frugten næppe overgaas af nogen til Tørring, samt i Velsmag som frisk ikke staar tilbage for de fleste smeltende Frugter, saa turde den fortjene at blive kjendt i en videre Kreds, til med da det har en egen Interesse at se Træet ogsaa at udvikle andet Kuld Frugt, hvor det er podet paa Pærestamme.

Formen maa nærmest betegnes som kappformet, foroven tilrandet, bult spids fornedet, ofte dog noget skjævt, og da noget mere langstrakt. Bøgeret sidder næsten lige med Frugten, er aabent, ofte med ubetydeligt tilbagebøjede bredt tilspidsede Flige. Bøgerøret er rummeligt, endende i en smal mørk Kanal, som naar til Kjærnehuset. Stilkken er altid kort (ikke som i ill. Hb. 1½ T.) kjødfuld, ved Frugten ofte pukklet, næsten altid skjævt stillet. Huden er tynd, matgrøn med salrige, hvidgraat omringede, (i Midten fordybede) Punkter, salrigt sidende Frugter have en mindre brunrød Flamme. Kjødets er mat hvidt, fuldt saftigt, noget knasende, dog let opløseligt i Munden, uden Sten, af en livlig sød, let aromatisk Smag. Kjærnehuset er ikke stærkt betegnet, Kjærnerne ere af Middelstørrelse og ikke stærkt farvede. Modningstiden er i almindelige Aar først eller midt i September, Holdbarheden c. 3 Uger. Træet danner en stor bred Krone og er ualmindeligt smukt og frodigt; Aarskuddene ere lange, lige og lidet aftagende mod Spidsen, lyst læderfarvede med faa mest store Punkter, tæt besatte med middelstore, elliptiske, læderagtige, plane, mørkegrønne Blade, der til hen imod Høsten ere dækkede af melagtigt Frugtligesom den yngre Del af Kvisten; Bladets Rand er hel paa Frugtsporerne og den nederste Del af Kvisten, ubetydeligt takket paa den yderste Del. Træet bærer tidligt og rigeligt paa de talrige Sporer, og ved Indtrædelsen af den anden Saftstigning udvikle mange af de nye Skud deres Endeknopper til Blomster, hvis Frugter ofte ansættes i Knipper, og som til Løvfald vel kan naa halv Størrelse men dog blive velsmagende og faa fuldt udviklede Kjærner, mest paa faldende er deres mere langagtige Form og 1-2 T. lange tynde Stilk.

J. Wöldike,
Gster Hornum 1872.

HERICART-JORDBÆRRET.

(Afb. 16.)

Syn: Vicomtesse Hericart de Thury, Duchesse de Trévise, Marquise de la Tour
Maubourg. (Efter Robert Hogg).

Dette smukke og ualmindelig rigtbærende Jordbær skal være tilbrukt,
ket i Frankrig, for 3 Aar siden modtog jeg Planter af det fra Lon-
don, og det blev mig særligt anbefalet som den Sort, der der almin-
deligst dyrkedes efter større Maalestok.

Frugten er af Middelstørrelse og Afbildningen viser dens Form,
Bærret er glat og har gult, noget dybtliggende Frø. Farven er ual-
mindelig smukt rød og bliver mørkerød, naar Frugten er stærk mo-
den. Kjødet er fast, lyserødt i Midten af Frugten og stærkere
farvet mod Ydersiden. Smagen er behagelig, forfriskende, sød,
vinsyrlig og krydret. Modningstiden indtræffer omtrent paa
samme Tid og muligt endogsaa lidt tidligere end Atkinsons
Jordbærret, med hvilken Sort det rivaliserer i Frugtbarhed,
og som det staar langt over i Smag og Lødme. Saavel for
disse Egenskaber som paa Grund af Plantens Haardfør-
hed og Bærrets lette Af sættelighed som Handelsvare tør det
antages, at Hericart Jordbærret med Tiden vil blive almin-
delig dyrket her i Landet.

Hans Mathiesen,
Planteskolen i Korsør 1872.

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg.

HERICART-JORDBÆRRET.

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg

JEFFERSONS-BLOMME.

11. 111.

WILHELMUS - BLOMME.

JEFFERSONS-BLOMME.

(Pl. 77.)

Oberdieck angiver efter Downing, at denne nye amerikanske Frugt er tiltrukket af en bekjendt Oeconom og Dommer Bucl og af ham tillagt ovenstaaende Navn efter President Jefferson. Downing sætter denne Blomme meget højt i Værd og angiver dens Smag som nærstaaende Reine Claudens. Oberdiecks Dom stemmer dog ikke ganske med denne Udtalelse, men indrømmer, at det er en værdifuld Frugt, som fortjener Udbredelse. Ogsaa Dr. Eneroth, som i sit pomologiske Værk har en color. Afbildn. af denne Blomme, omtaler den med Ros som en for vore Forhold udmærket Sort.

Frugtens Form er som Afb. viser oval, noget fladtrykt i begge Enden. Stilen er stærk og deler i Reglen Frugten lige. Blomsterarret (Stem, pelpunktet) sidder som oftest i en lille Fordybning. Stilkens er ind, til 1 T. lang, glat, og sidder i en snæver, fordybet Hulning. Huden, som er tyk og let lader sig trække af Kjødet, er gulgrøn, belagt med hvid tynd Dug, men bliver, naar Frugten er godt moden, næsten mørkegul paa Solssi, den ofte med brunligt Anstrøg og rigt besat med røde Punkter og Pletter, ogsaa findes ofte enkelte Rustpletter paa Frugterne. Kjødet er mørke, gult, saftfuldt og har en meget god Smag, som dog ikke kan sammenlignes med Reine Claudens. Stenen løsner sig i Reglen ikke fra Kjødet, den er noget ru, og Spidsen mod Stilkens ofte lidt forlænget, Bugfuren temmelig vid og dyb. Modningstiden indtræffer i Midten af September, og Frugten sidder, selv om den er overmoden endnu fast paa Træet. Træet, hvoraf de afbildede Frugter ere tagne, har stærke Sommer, skud, men synes ikke at ville blive stort. Det har alt som ungt begyndt at bære, og næsten hvert Aar givet en god Høst. Det har store udbredte Blade.

Paa Grund af sin Frugtbarhed og sine smukke Frugter fortjener Sorten at blive almindelig plantet.

C. V. L. Bruun,
Høje Bøge ved Svendborg 1872.

BÖIKENÆBLET.

(Afb. 78).

Blandt de Frugter, som jeg kun i faa Aar har dyrket, veed jeg næppe nogen, som viser sikere Tegn til at blive en virkelig Vinding for enhver Frugthave end det, te af Woltmann i „Ill. Handb. der Obstk.“ fra Egnen ved Bremen stærkt anbefalede Vinteræble.

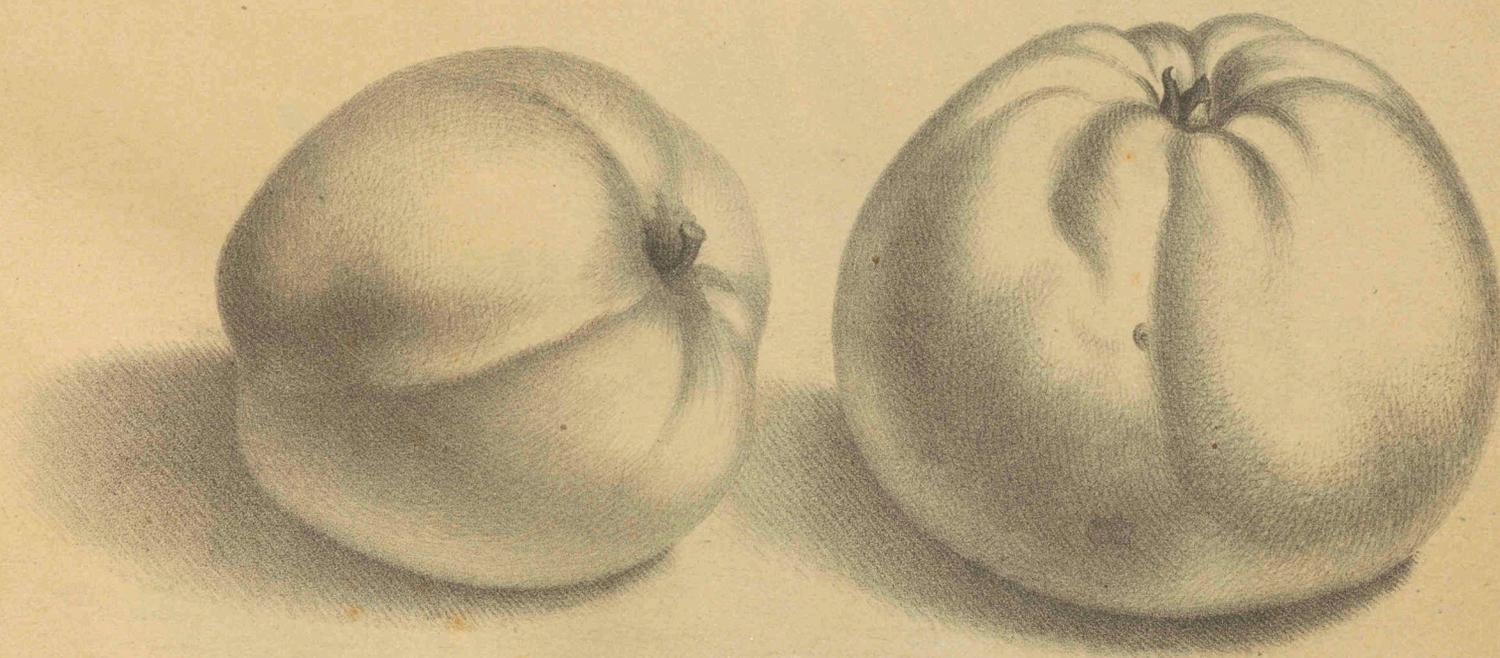
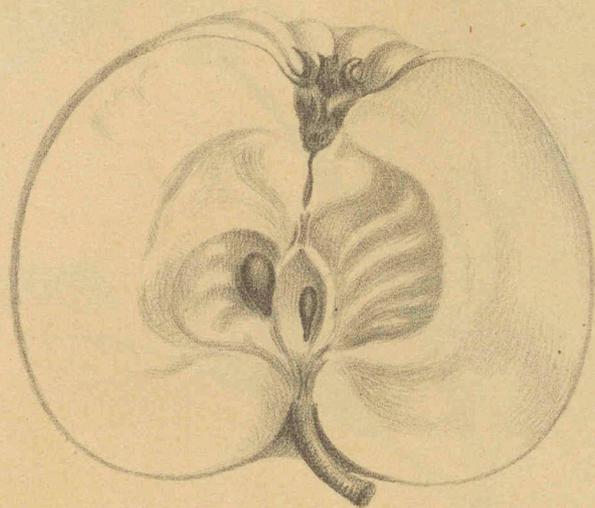
De her afbildede Frugter ere plukkede af et ompodet halvstammets Krontra. Løseligt betragtet, kunde Æblet tages for et rustfrit Exemplar af Canada Reinette, meget fladbyggt med i Reglen 5 udprægede skarpe Kanter, skjøndt hverken Frugtens indre Egenskaber eller Træets Væxt har væsentlig Lighed dermed. Bægeret, som har et kort kegleformet Rør, er næsten lukket af de smalle, noget tilbagebøjede, Flige. Stilken er 1 F. lang, stærk, træet, og sidder i en dyb, aaben Hule, der ofte er stærkt belagt med Rust og ikke sjelden halvt udfyldt af en Svulst, som trykker Stilken skjævt.

Huden, som ved Afplukningen er lys grøn, siden lysegul med hvide Pletter, fremviser som oftest et svagt Spor af Flammer paa Solsiden, mest som rødlige Kredse om Punkterne; desuden findes paa den nedre Del af Frugten enkelte større, mørkere Punkter, samt ikke sjelden en Ruststribes langs ad den ene af Hovedkanterne fra Bægeret af til Stilkhulen. Det noget faste, dog fine og ved fuld Modenhed hen i Foraaret skjøre, hvide Kjød har en tilstrækkeligt sød, behagelig, mild, vinsyrlig (svagt krydret) Smag. Det aabne Kjernehus har gjerne kun 1 veludviklet, kaffebrun, ægformet Kjerne i hvert Rum. Frugten er usædvanlig holdbar uden at skrumpes og er hen paa Forsommeren endnu en god Bordfrugt, som den og vil findes som et fortrinligt Husholdningsæble hele Vinteren og Vaaren igjennem.

Som Træets Væxt skildres fra Bremen, hvor det har været dyrket fra gammel Tid, er det kraftfuldt, middelstærkt, kjærnesundt i alle Slags Jordmon, med fladrund, hvalvet Krone. Øvstene ere noget belagte med Uld, blanke bume med fine Punkter, tæt besatte med middelstore, mørkegrønne glindsende, langagtigt ovale Blade.

Træet viser sig her tidligt og rigtbærende, idet 2 à 3 Aars Boder allerede give veludviklede Frugter i Planteskolen.

J. Wöldike.
Pöster - Hornum 1872.

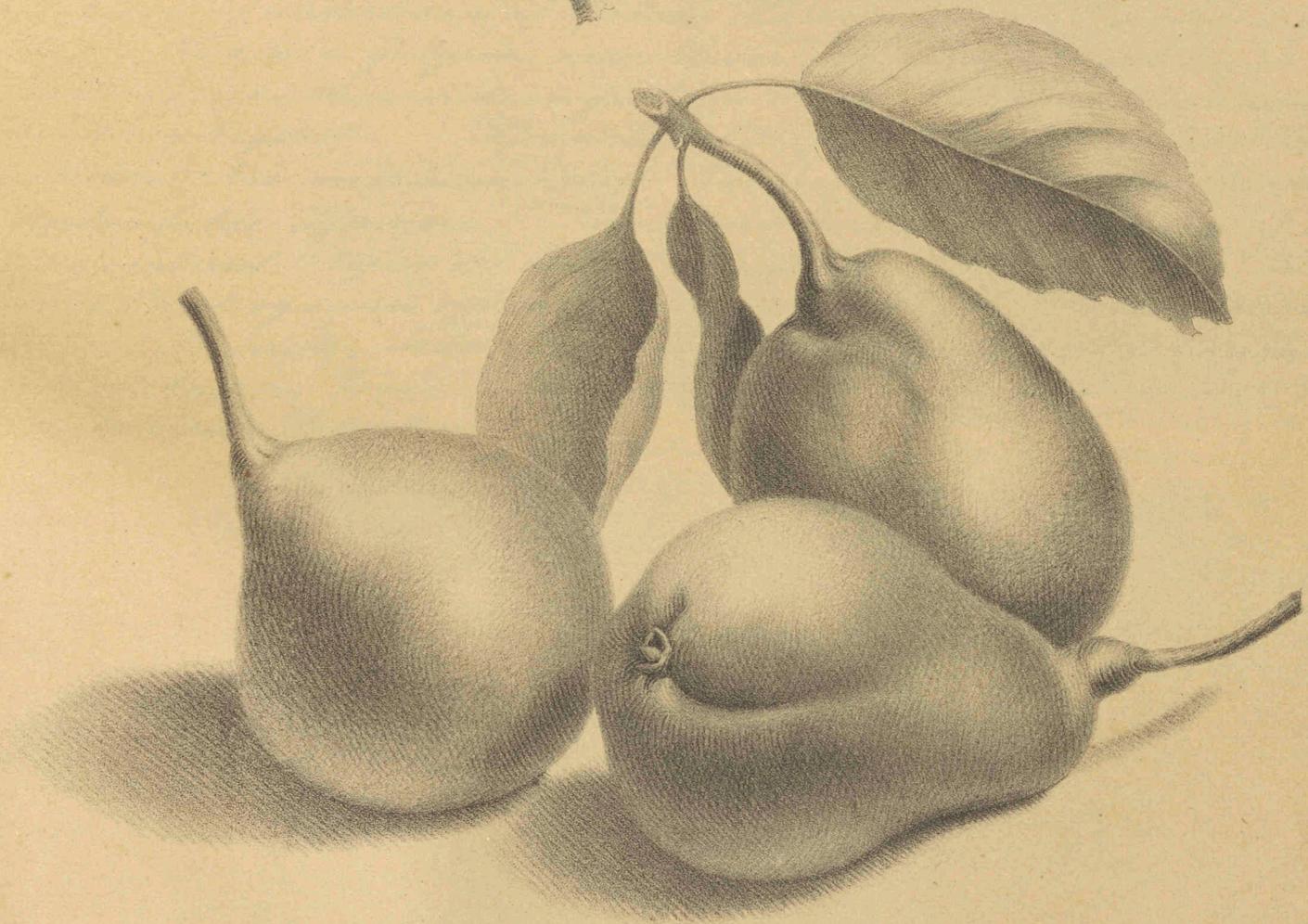
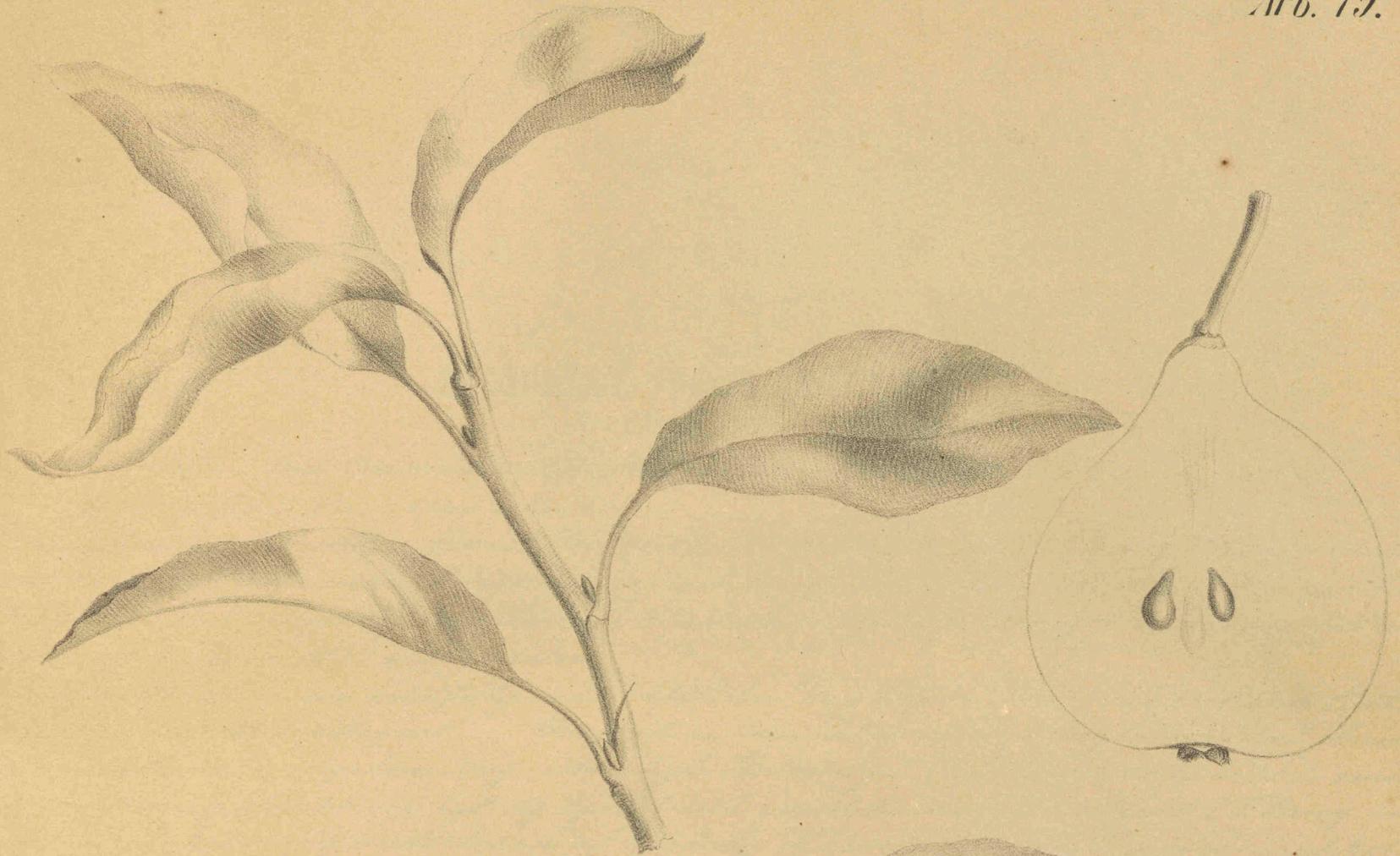

S. J. Grönwald del. & lith.

S. J. Grönwalds lith. Inst. Svendborg

BÖIKENÄBLET.

S. J. Grönvalds' Arb. Inst. Svendborg

BEURRÉ VAN MONS.

BEURRÉ VAN MONS.

(Afb. 19.)

Syn: Philipp Goes, Baronne de Mello, Adèle de St. Gerus (ikke Adèle de St. Geran), Adèle de St. Denis, Poire His. (Efter Sahn).

Endskjønndt anført under Navnet Philipp Goes i Handb. d. Obstk. 5. B. Pag. 329, er ovenstaaende Navn det, hvorunder Frugten hyppigst forekommer her i Landet, og af den Grund bibeholdt. Det er en nyere, i Rivort's Træskole i Geest. St. Remy ved Jodigne tilbrukt, den Frugt og kom 1851 i Handelen.

Frugtens Form viser medfølgende Afbildn., dog bliver Pæren undertiden lidt større, end den her er aftegnet. Bageret er temmelig stort, i Reglen aabent, brunligt og sidder i en regelmæssig, ikke dyb Hulning. Stilkken, som sidder oven paa Frugten og ofte bliver tyk og kjødet ind imod denne, er omtrent 1 T. lang, træet, ofte lidt krum og undertiden af kjødede Hævninger ved Frugten trykkes lidt skjæv. Huden er gulgrøn, men bliver senere stærkt gul, dog er Grundfarven i Reglen overtrukken med en gulbrun Rust. Kjødet er gulagtig hvidt, fint, saftfuldt og krydret. Kjernehuset, som er omgivet af fine Korn, har en næsten lukket Axe med rummelige Kamre, som indeholde smukke Lysebrune, i Reglen fulde Kjærner. Frugten modnes i Slutningen af October og holder sig omtrent 4 Uger, det er en Taffelfrugt af 1ste Rang. Træet har en frodig Væxt og synes ogsaa at vise sig frugtbart. Bladene ere ovale, ofte tilspidsede, helrandede, undertiden savtaktede og bøjede til den ene Side, og have en mørkegrøn Farve. Sommerskuddene ere gulgraa med Rødbrunt og fine Punkter paa Solsiden.

Ditlev Eltzholtz.
Glorup 1872.

TYSK NATIONAL-BERGAMOTTE.

(Afb. 80.)

Syn: Bergamotte grand double, Sans pepins (Decaisne), La Graciense, Lieben, bürger Butterbirn. Efter Dietrich Belle et Bonne, et Navn, som i flere Fortegnelser ogsaa er tillagt andre Pæresorter. (Efter Wöldike og Jahn).

Christ angiver, at denne Frugtsort er fremkommen af Kjærner i Storhertugdømmet Berg.

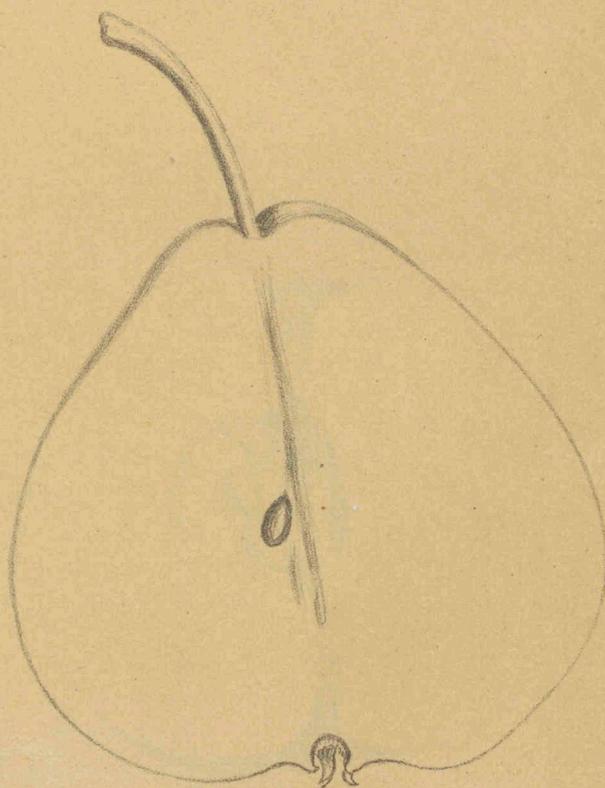
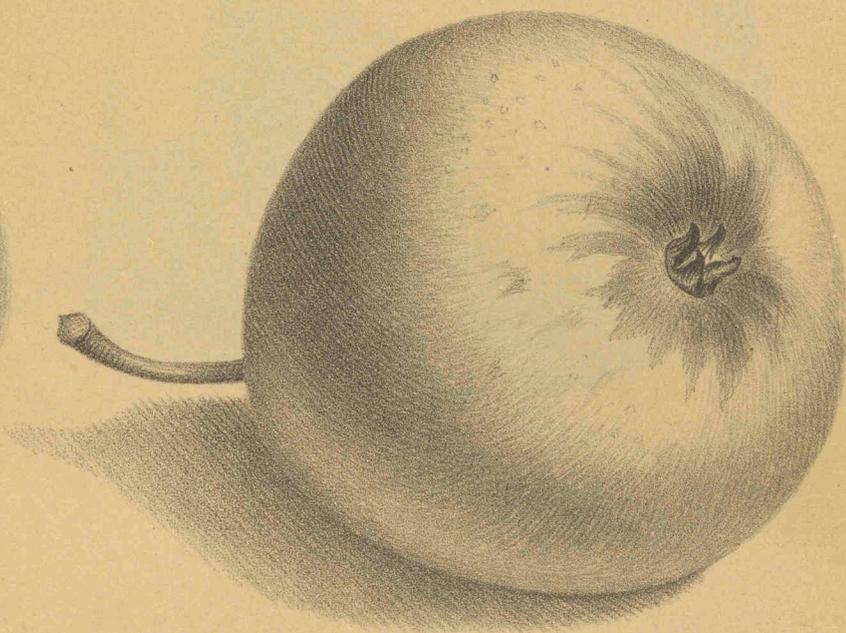
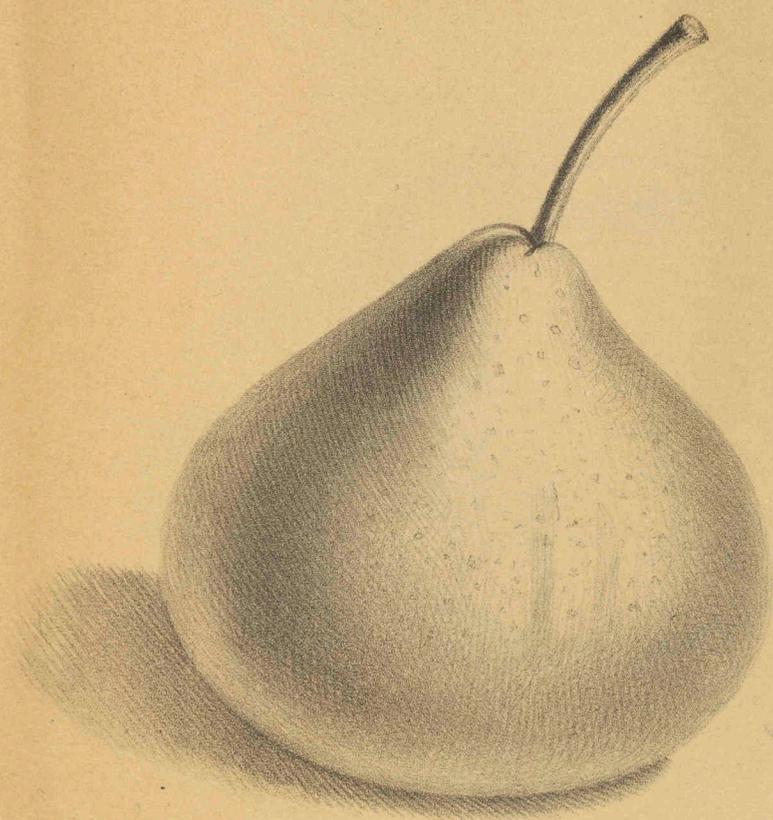
Frugten er stor bergamotformig, dog sjelden ren flad, men mod Stilken mere topformig, sjelden saa høj som bred, dens ene Side undertiden lidt hævet. Bægeret er kortbladet, halvåbent og sidder i en flad, rummelig Fordybning. Stilken er stærk, oftest træet, indtil $1\frac{1}{2}$ T. lang og sidder i en dyb Hulning, ofte omgivet med Kjødsvulster. Huden er grøngul, fint punkteret, men antager, naar den er spiselig, en stærkere gul Farve; Rust findes sjældent, hvorimod Solsiden af Frugterne undertiden er belagt med et svagt rødbrunt Anstrøg. Kjødet er hvidt, saftfuldt og har en meget god krydret Smag. Steen omkring Kjærnehuset er kun let antydet. Kjærnehuset er svagt udviklet og ofte siddels udfyldt af Kjødet. De sjældent forekommer, de Kjærner ere smaa, svage og næsten sorte. Frugten modnes først eller i Midten af October, men maa da helst bruges snart, da den ved at henligge let bliver melet.

Det er en smuk og anselig Frugt, men tør vel neppe henregnes til 1ste Rangs Taffelfrugter. Træet, hvoraf de her afbildede Frugter ere plukkede, voer i middelfugtig Muldjord med Lerunderlag og har en middelstærk, stiv, spredt Væxt. Bladene ere elliptiske, blødt tilspidsede, ofte lancetformige, uldne, næsten helrandede.

Sommerkuddene ere grønlig brune, rødligbrune paa Undersiden og med lyse Punkter.

Træet her i Haven er podet paa Pærevildning og bærer temmelig rigeligt.

Ditlev Eltzholtz,
Florup 1872.

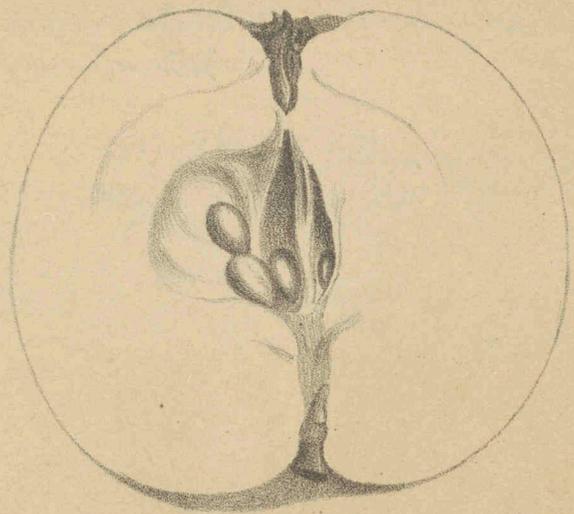
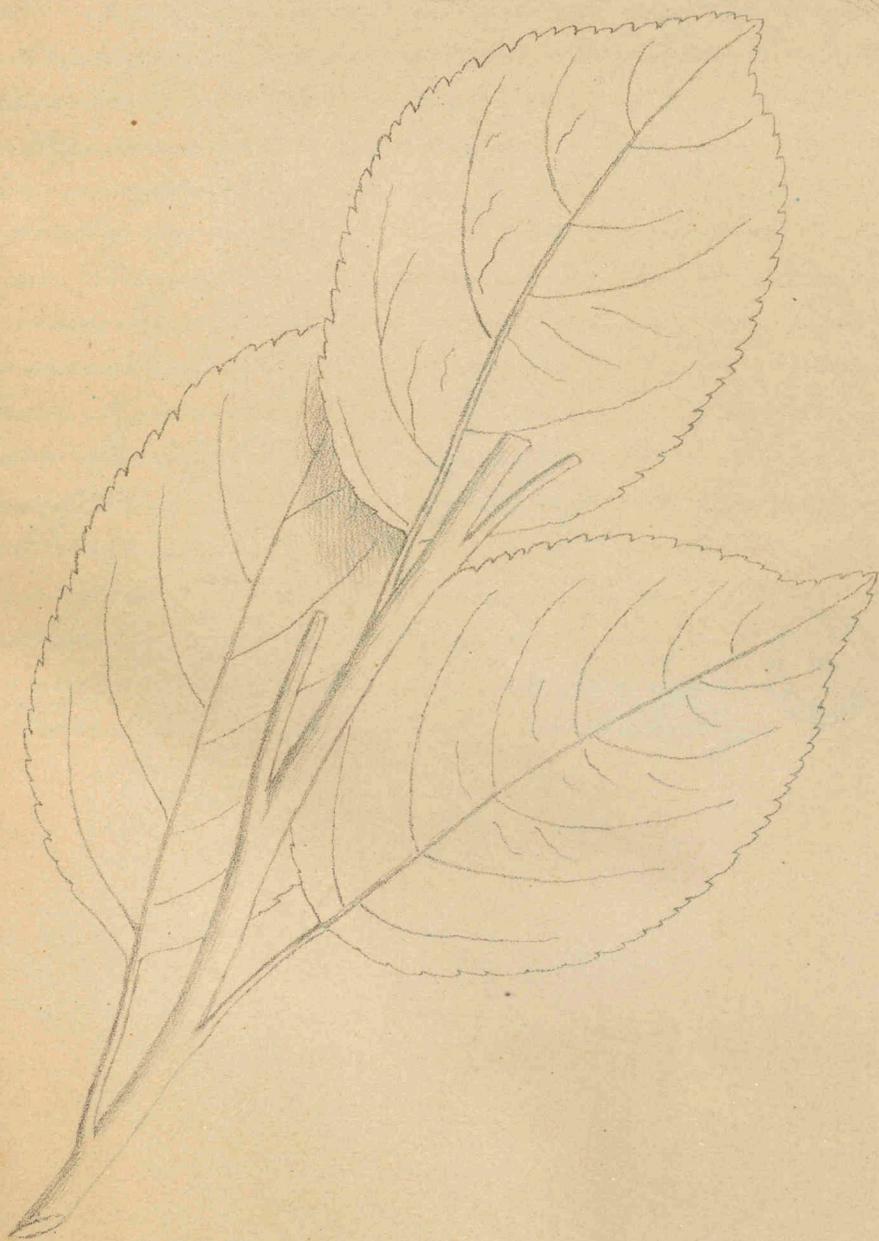
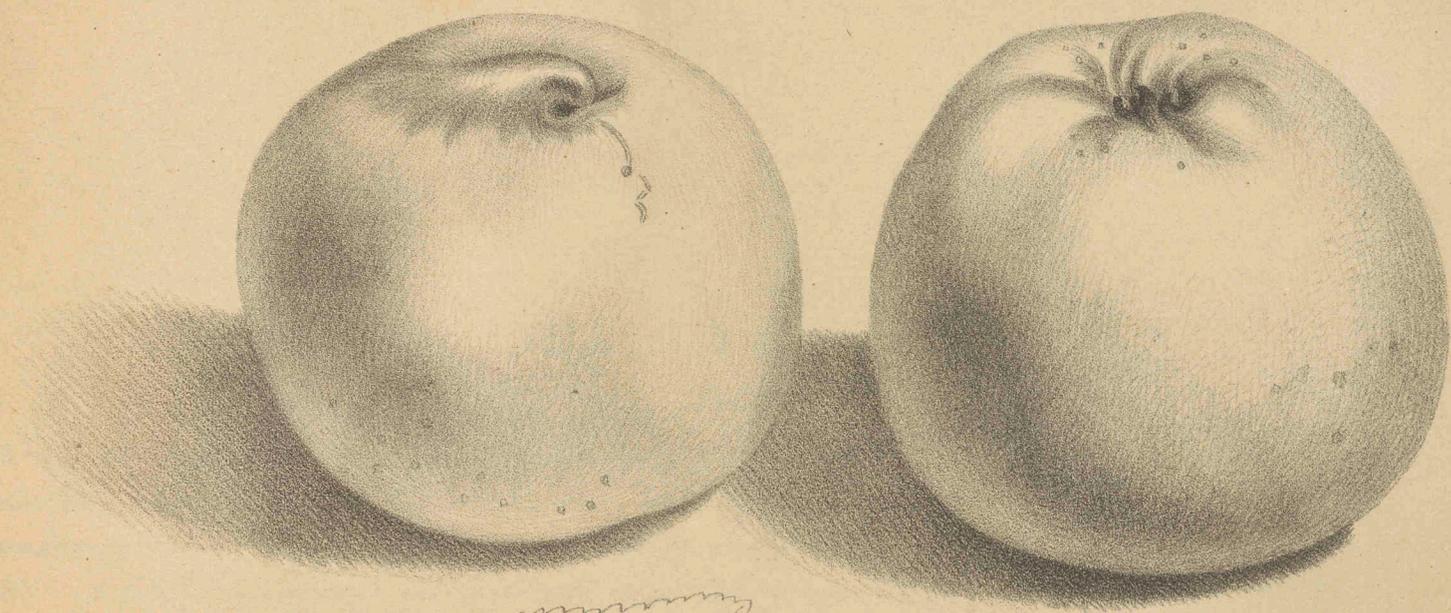

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg.

TYSK NATIONAL-BERGAMOTTE.

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald: litu. Inst. Suedborg

GOLDEN NOBLE.

GOLDEN NOBLE.

(Afb. 81).

Dette Aple stammer fra England og skal fra en Have i Durham eller Downham i Norfolk være udbredt til de tyske Traskoler.

Formen viser medfølgende Afbildning. Frugtens Gjennemsnit er aldeles rundt. Huden er fin, glat, lys citrongul og antager paa Solsiden en stærkere gul Farve, sjældent findes en Rustplet men nogle graa- eller rødbrune Punkter, omgivne af en hvid Rand. Bageret, som er uldent, ligesom dets nærmeste Omgivelser, er lille, grønligt og lukket og sidder omgivet af fine Folder i en blød Fordybning. Skilken, som er grønlig og ulden, er kort og hæver sig i Reglen ikke over den rummelige Bagerkule, som er grøn og længe beholder denne Farve, hvilken undertiden er belagt med et svagt Rustovertræk. Kjernehuset er løgformet, åbent og har store rummelige Kamre med fyldigt udviklede Kjærner. Kjødet er gulighvidt, temmelig fint, saftigt og har en behagelig vinsyrlig lidt krydret Smag. Modningstiden indtræffer i October, og Frugten kan holde sig til Januar.

Træet har en kraftig Væxt og bærer tidligt. Som næsten alle Apler fordre disse for at opnaa deres rigtige Fuldkommenhed, at Træet plantes i en god, ikke for fugtig Jord.

Det er en særdeles smuk Frugt, den kan anbefales som en udmærket Handelsfrugt og et fortrinligt Kjøkkenæble.

C. V. L. Bruun
Høje Bøge 1872.

RÖD HÖST-BERGAMOTTE.

(Afb. 82).

Syn: Almindelig Høst Bergamotte, Høst Bergamotte, Crassane d'été, Bergamotte ronde d'automne, Zwiebelbirne, Käsbergamotte, Bergamotte nonpareille. I Sydtyen undertiden Doppelt Bergamotte.

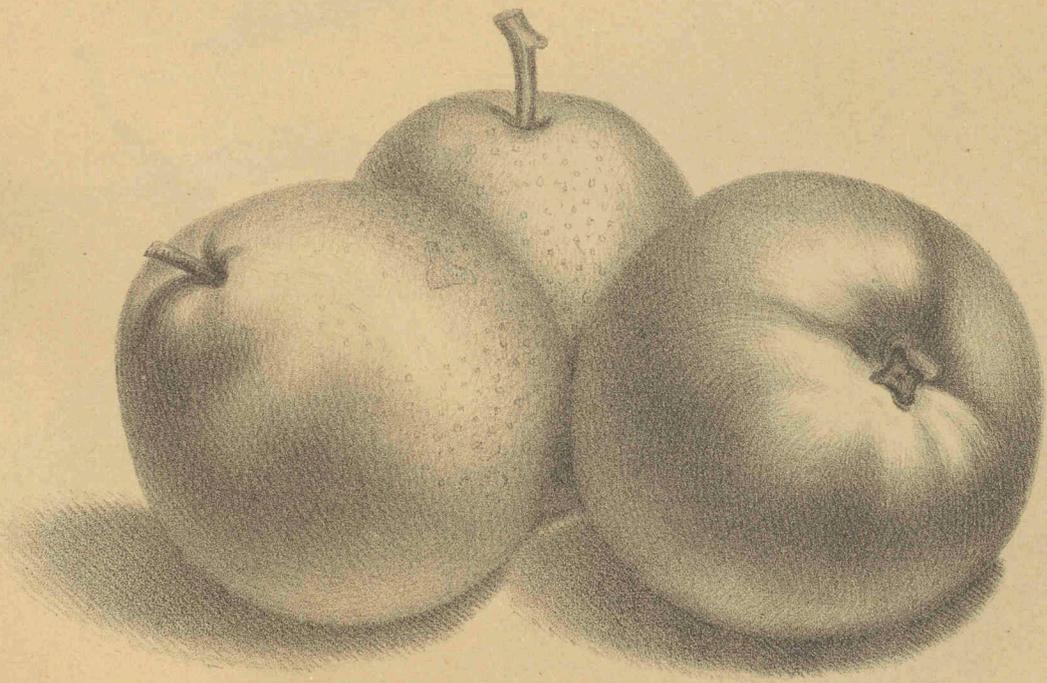
Denne, sandsynlig fra Frankrig stammende, og overalt i Tyskland forekommende Frugt er ogsaa her i Landet almindelig udbredt og bekyndt som en af vore bedste Efteraarsfrugter.

Formen er fladrund, paa smaa Frugter stump tilspidset mod Stilkken. Større Frugter have saavel en mere udvidet Bagerhule som ogsaa paa Grund af Frugtens fladere Form en større Stilkhule. Bageret er halv eller hel-aabent, opret, kortbladet, haardt, og sidder mer eller mindre nedsænket i Frugten. Stilken er kort, noget tyk og sidder ofte temlig fordybet. Huden er lidt ru, mørkegrøn, senere gulgrøn med brun, rød Schattering, som dog sjelden er stærkt fremtrædende og kun findes paa stærkt for Solen udsatte Frugter. Nogle kanelbrune Rustpletter og graa Punkter ere karakteristiske. Kjødet er hvidt, grynnet, omkring Kjernehuset undertiden stenet, det er ikke særdeles saftfuldt, men blødt, smøragtigt og temmelig smeltende. Smagen er sød, vinagtig, krydret og fuldstændig bergamotagtig. Kjernehuset har en hul Axe, smaa muslingformede Kamre med mange, ofte gølge Kjerner. Modningstiden indtræffer sidst i Septbr. eller først i Octbr., og Frugten holder sig 2-3 Uger.

Træets Væxt er stærk, sund og antager let Pyramideformen. Det skal trives mindre godt paa Cwædeunderlag. Det er en meget frugtbar Pæresort, men opnaar først denne Frugtbarhed, naar Træet er blevet større. Bladene ere snart ægrunde, mest med korte udløbende Spidser, snart hjerteformede, besatte med Uld og helbrandede. Blomstertopperne ere kort kegleformede ofte noget uldne. Sommerkuddene ere besatte med Uld til deres halve Længde og have en gulbrun Farve med mange store smudsiggule Punkter. Træet, hvorpaa de her afbildede Frugter ere vægede, er forædlet paa almindelig Pærevildning og vaxer i en kraftig lerblandet Muldjord med stift Lerunderlag.

Rød Høst Bergamotte er en af Landets ældre fortrinlige Taffelfrugter.

Ditlev Eltzholz,
Glorup 1872.

S. J. Grönvall: 177. Inst. Svendberg

RÖD HÖST-BERGAMOTTE.

S. J. Grönvall del. & lith.

S. J. Grönvall lith. Inst. Svendborg

STOR GRÖN REINE CLAUDE.

STOR GRÖN REINE CLAUDE.

(Afb. 83).

Syn: Abricot vert, Grosse Reine Claude, Damas vert, Dauphine, Grosse Reine, Lucrin vert, Verte-bonne, Green Gage, Bradford Gage, Bruyn Gage, Schuylers Gage, Wil, mot's green Gage, Trompe Valet, Trompe Garcon, Royal green Gage m. fl. (Efter Oberdieck).

En Hentydning til, hvorfra denne udmærkede Frugt stammer, kan ikke gjøres med Sikkerhed, da forskjellige Forfattere snart angive Frankrig, snart Grækenland eller Italien for dens oprindelige Hjem. Oberdiecks Bemærkning, at den kan være forplantet fra Grækenland til Italien, og derfra til Frankrig, og endelig derfra udbredt til det øvrige Europa turde muligt have mest Sandsynlighed for sig. Ligesom den, efter Oberdieck, er almindelig udbredt i de øvrige europæiske Haver, findes den ogsaa her overalt i Landet, hvor den som andre Steder stilles i første Række.

Formen viser medfølgende Afbildning. Størrelsen angiver Liegel til 1 F. 4 L. høj og 1 F. 5 L. tyk og noget mindre bred. Om Stempelpunktet vise sig nogle flade Ophøjninger, af hvilke 3 ere kjendelige, hvorimod den 4^{de} mod Furen forsvinder. Furen er ikke betydelig og strækker sig fra Stilken til Stempelpunktet, dette er lille og ligger paa Frugtens Spidse i en svag Fordybning. Stilken er 8-10 Linier lang, for en Del rustfarvet eller rødplet, let.

Huden, som ikke godt lader sig aftrække, er lys eller gulliggrøn, paa Solsiden med røde Punkter eller overløbet med Rødt, enkelte rustagtige Tverstriber vise sig som oftest omkring Stilken, og af disse Striber opstaa let Revner i vaadt Vejr. Duggen er hvidlig og tynd. Kjødet, som løsner sig fra Stenen, er grønlig gult, fra Stenen mod Huden straaelformig klart. Det er zart og dog fast, saftig sødt, krydret og smeltende.

Stenen er 9 L. høj og 7 L. bred, 4½ L. tyk, Siderne ere temmelig hævede og noget ru. Rygkanterne ere bløde og mere hævede end Bugen. Bugfuren er bred og dyb. Stenen er bredest mod Stilkenenden. Frugten modnes først i Septbr. Maaned. Træet er sundt og kraftig voksende, og især i fugtig Jord rigtbærende. Frugtens Farve og Smag er en Del afhængig af Træets Væxested, bedst trives det i en noget svær og fugtig Jordbund og giver i en saadan de bedste Frugter. Sommerstuddene ere rødbrune, tildels glatte og glinsende. Træet lader sig let forme baade som Pyramide og som Espallier.

Denne Blomme faas næsten ægte ved at udsaa Stenene, hvorved man altsaa kan faa rødægte Træer, dog kunne saadanne tiltrukne Træer undertiden vise lidt Afvigelse fra Moderplanten, og saadanne Afvigelser ere sjelden en Forbedring af Sorten. Den store grønne Reine Claude kan ikke nok anbefales til almindelig Dyrkning.

J. Petersen,
Curupgaard 1872.

BLAA HERRE-BLOMME.

(Afb. 84).

Syn: Monsieur ordinaire, Herzog v. Orleans, Red Damask, Old Orleans, Anglaise noire. (Efter Oberdieck).

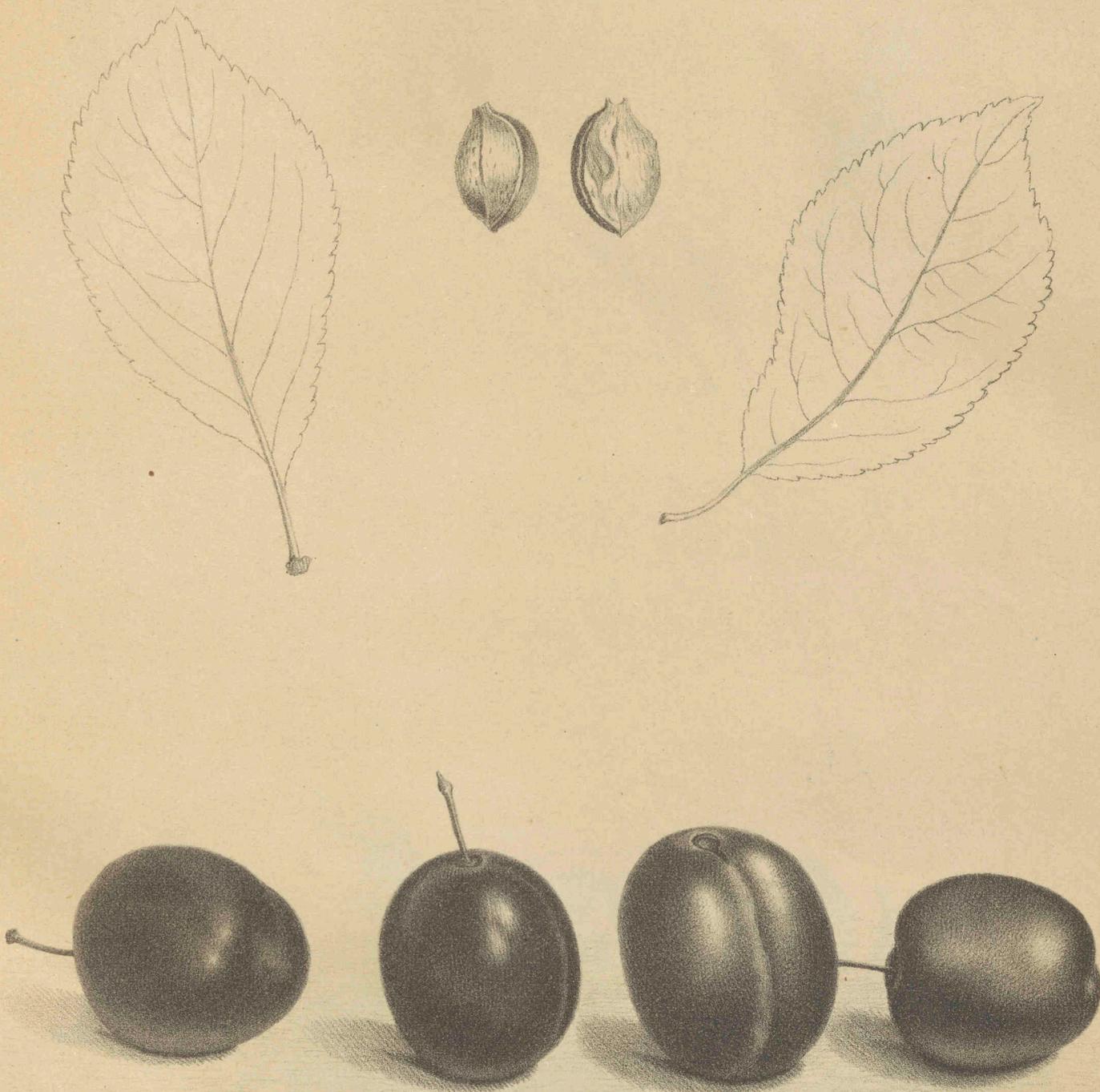
Denne, allerede af de ældre franske Pomologer under Navn af Brignole violette og prune de Monsieur beskrevne, Blomme synes gammel ogsaa her i Landet, ikke saa meget fordi enkelte Træer af denne Sort findes at have opnaaet en betydelig Alder, men navnlig fordi man hyppigt træffer rodagte Træer, som tydeligt vise sig som mere eller mindre heldige, ved Kjærnesæd opstaaede Afarter deraf.

Frugten er middelstor, smukt rund, ofte i fuldkomneste Udvikling noget mere flat med svag Fure; Huden er tynd, syrlig, noget bitter, sorteblaa (brunblaa) med meget fine gulagtige Prikker og stærk lysblaa Dug; Arret, i en svag Fordybning, gulgraat, Stilken kort, krum, næsten glat, i rummelig Fordybning, slipper straa Frugten, naar denne er moden. Stammen er forholdsvis bred og med butte Kanter, og ligger næsten løs, naar Frugten aabnes. Kjødet er gulgrønt, næsten smeltende, af en behagelig sød Smag med lidt forfriskende Syre.

Træet synes kun at blive middelstort, men voxer frodigt og bærer særdeles rigeligt, navnlig paa en noget beskyttet Plads, hvor det ikke plages af Bladlus. Sommerskuddene ere lige, ofte furede, stærkt besatte med bløde Haar og tæt siddende Knopper med ubetydeligt fremtrædende Knoplejer. Bladene ere middelstore, stive, mørkegrønne, stærkt aarede, forneden fint haarede.

Frugtens tidlige Modenhed for andre ædlere Sorter, c. midt i August, gjør den saare velkommen i enhver Have, som den ogsaa er særligt taknemlig for en Plads ved Muren.

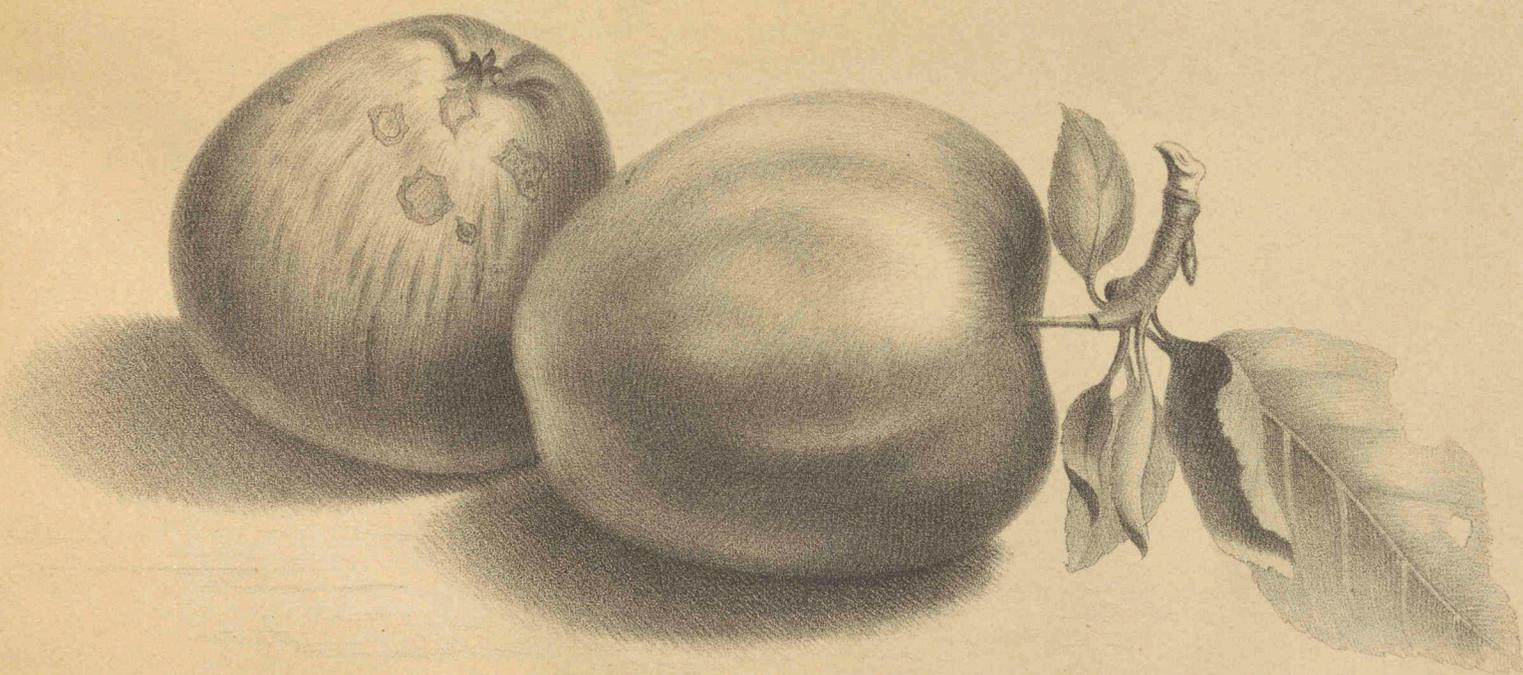
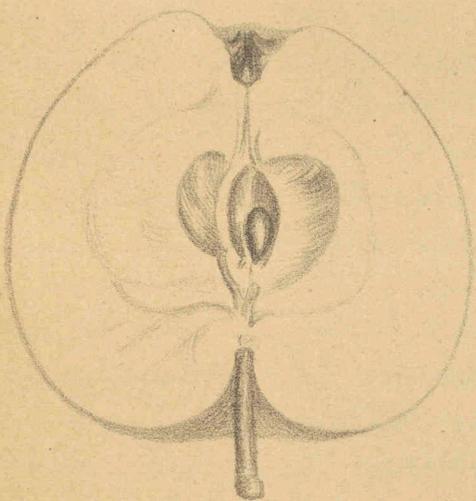
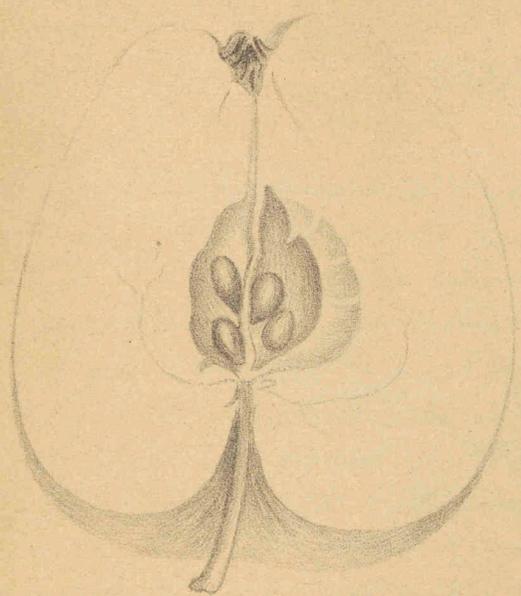
J. Wöldike,
Gæster. Hornum 1872.

S. J. Grönwalds lith. Inst. Svendborg

BLAA HERRE-BLOMME.

S. J. Grönwald del. & lith.

S. J. Grönwalds lith. Inst. Svendborg

BROHOLMS ROSENÄBLE.

BROHOLMS ROSENABLE.

(Abb. 85).

Ved en Produktudstilling i Svendborg i Efteraaret 1866 blev dette som Kjernefrugt udstillede Able særligt bemærket paa Grund af dets smukke Form og Farve samt øvrige fortrinlige Egenskaber. Handelsgartner Bruun ved Svendborg tillagde Frugten ovenstaaende Navn, hvilket Redacteur Bentzen i sin „Danke Havetidende“ 1867 Pag. 1 siger er en meget passende Bemærkning, da den har alle de for Rosenabler karakteristiske Egenskaber. Sam Navnet henviser til, staar Modertræet i Hoffjægermester de Sehesteds Have paa Broholm paa Fyen, Pødegviste meddeltes Handelsgartner Bruun, som tog det i Formering, og fra hvem Sorten alt er udbredt over en Del af Landet.

Formen er som Abildningen viser temmelig regelmæssig og kantet paa Bagerhvalvingen. Ablets Størrelse er undertiden mindre, undertiden større end de her afbildede Frugter. Stilken er $\frac{1}{2}$ til $\frac{3}{4}$ T. lang, træagtig, mørkebrun og sidder i en temmelig vid og dyb, regelmæssig rund Hule, der er belagt med stærkere eller svagere Rust. Bageret sidder i en regelmæssig formet Fordybning, der er omgivet af Kanter, som strække sig til Frugtens Bug, hvilken sidder lidt over Midten mod Stilken, hvorved Overfladen bliver noget ujævn. Bagerbladene ere brede, lukkede og uldne, Bagerhulen er kegleformet. Hudens Grundfarve er gul, men viser sig som oftest kun paa Skyggesiden, da Solsiden er dækket af et mørkt blodrødt Overtræk, som ogsaa i Reglen ved svagere Striker strækker sig rundt om Frugten. Hele Ablet er belagt med en blaalig Dug, som giver det et overordentligt indbydende Udseende. Kjødet er fint hvidt, skjørt, saftfuldt af en behagelig sød, lidt vinsyrlig rosenagtig Smag og stærkt Aroma. Kjernehuset er ikke stort, det har en lukket Axe med smaa Rum og mange lysbrune tykke og formede Kjerner, som have en forlænget Spids. Frugten er spiselig i October og kan holde sig til henimod Jul. Træet er haardført, dog ikke stærkt af Vaat, og egner sig fortrinlig til Dykning som Dværgtra eller til fritstaaende Espalier. Paa unge Træer vise de yngre Blade en ejendommelig rødlig Farve ved Bladranden, ligesom ogsaa Bladene selv have en Glans, som gjør dem let kjendelig fra andre Ablesorter.

Det er en Taffelfrugt af første Rang.

A. Rasmussen,
Gyldenholm 1873
(tidligere Gartner paa Broholm).

BAVAYS REINECLAUDE.

(Pl. 86.)

Syn. Reine Claude de Bayay, Reine Claude monot. (Efter Oberdieck).

Denne Blomme, som ogsaa hos os er en Del udbredt, er efter Oberdieck tilskrævet af Major Esperen i Belgien af en Sten af den store Reineclaude; Major v. Esperen tillagde Frugten ovenstaaende Navn efter en Ven i Vilvorde, Pomologen v. Bayay.

Frugten ligner i Form den store Reineclaude, dog er den undertiden noget højere, oval, men næsten altid betydelig større. Skilken er 6-7 Linier lang, besat med fine Haar og noget Rust og sidder i en dyb og ofte vid Huling.

Huden, som let lader sig trække af Frugten, har en gulgrøn Farve og paa Frugter, som sidde udsatte for Solen findes ofte røde Pletter, som ved den store Reineclaude. Den over Frugten udbredte Dug er hvidlig og tynd.

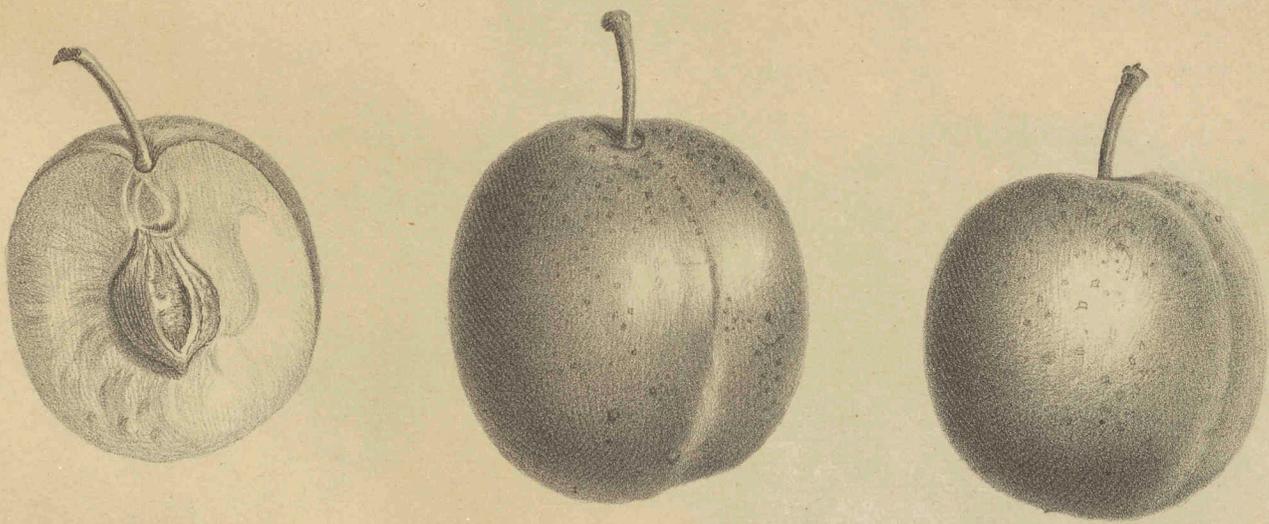
Kjødet, som i Reglen, naar Frugten er godt moden, løsner sig fra Stenen har en lysgrøn Farve og en Smag, som nærmer sig en Del den store Reineclaude, for hvilken den dog staar tilbage i Velsmag. Stenen nærmer sig Ovalen i Form; den har ru Sider og en temmelig dyb Bugfure.

Modningstiden indtræffer sildigere end hos dens Stammor, der, og som fritstaaende Træ opnaar den kun i varme Sommerer en tilnærmelsesvis fuldkommen Udvikling.

Træet har en stærk og sund Væxt, og opnaar en temmelig anselig Størrelse; Sommerkuddene ere glatte rødligbrune eller violetbrune. Bladene ere store, brede, ægformig tilspidsede og oftest fladt udbredte.

Træet bærer rigt, ogsaa som fritstaaende Træ, men egner sig vist nok her i Landet kun til Espalier, hvor Frugten opnaar betydelig Størrelse og god Smag.

C. V. L. Bruun,
Høje Bøge ved Svendborg 1872.

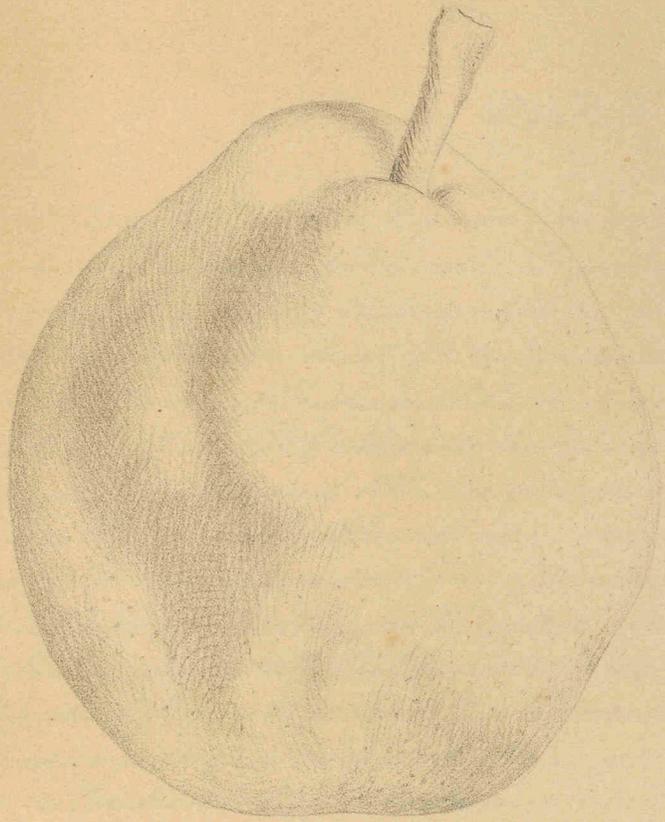
S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg.

BAVAYS REINECLAUDE.

Afb. 87.

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg.

PAASKEPÆREN.

PAASKEPÆREN.

(Afb. 87.)

Syn: Vinter-Dechantpære, Doyenne d'hiver, Easter Bergamotte, Easter Beurri, Bergamotte de la Pen, tecote, Beurri d'hiver de Bruxelles, Doyenne de Printemps, Beurri Roupé, du Père, Beurri de Piques, Philippe de Piques, Bezy Chaumontell tres gros, Canning, Seigneur d'hiver, Roberts Keeping, Berga, motte Soldat, Bon Amet, Verte duperoux, Vinterbergamotte (heldels efter Dentzien).

Denne allerede af Dukamel beskrevne og meget udbredte Pære har, som af Ovenstaa, ende ses, faaet en Del Navne, hvad der vel og tør tyde paa, at den er et kjært Barn, som er befundet i mere end 100 Aar at arte sig vel.

Frugten maa regnes blandt de større, skjøndt vel næppe blandt de meget store, af ind, til 3 $\frac{1}{2}$ og 3 T. Gjennemsnit. Formen er temlig constant, idet Bugen ligger u, betydeligt over Midten, og Frugten afrunder sig ubetydeligt mere mod Bageret end mod Stilkken, dog at Stilkenden paa mindre fyldige Frugter skyder sig noget mere tilspidset frem, ligesom Gjennemsnittet da ogsaa fremviser en but femkantet Form, især paa den øvre Del af Frugten. Bageret er enten aabent, omgivet af Folder, eller lukket af saadanne i en snæver Hule. Fligene spidse og stive. Stilkken er 1 T. lang, næsten lige, tyk, træagtig, i en mere eller mindre dyb Hule i Forhold til Frugtens Fyldighed. Huden er temmelig fin, gulgrøn, tæt besat med brune, til Dels ru Punkter, Solsiden let dunkelrødt flammert, paa fritstaaen, de Træer ofte næsten helt overløben med brunlig Rust, som dog ikke er væsentlig ru. Kjødet er dunkelhvidt, noget kødt, dog smeltende, af en god sød, for, friskende, dog ikke væsentlig aromatisk Smag. Kjernehuset har en smal Omkreds, er stort, med melet Axe og veludviklede Kjerner. Modenheds, siden veksler væsentlig, saa at den kan indtræde allerede sidst i November, mens den ogsaa kan tilbageholdes langt hen paa Vinteren, ja ud i Foraaret, hvor, for Pæren endog har faaet Navnet Tindsepære (hos Decaisne).

Træet skal vantrives paa Cvædestammer, mens det tager til Takke med Hvid, torn og paa Pærestammer viser en god Middelvæxt, og er, især som espaillet, me, get tidligt og rigt bærende, hvorom ogsaa Eneroth oplyser, idet han gjentagne Gange af et Espaillettræ i Ostgöthland aarligt har høstet 6 Skjæpper ypper, lige Pærer af denne Sort, mens fritstaaende Træers Frugter kun naaede en rin, ge Udvikling, hvad der og her til Lands er Tilfældet, naar man ikke vil anven, de lidt Umage paa denne som paa andre Vinterpærers Dyrkning. Qvistene ere ofte noget bøjede i Ledene, Bladene middelstore elliptiske, blankgrønne, svagt buttakkede med noget opadbøjet Rand og tilbagebøjet Spids.

J. Wöldike,
Gæster. Hornum 1872.

CREDES DUEABLE.

(Abb. 88).

Syn: Credes Taubenapfel, Credes blutrother Täubling, Holländischer Winter Calville,
Credes blodrøde Pigeon. (Til Dels efter Lucas).

Sorten synes at være udbredt fra Holland og har ogsaa her i Landet vundet en Del Udbredelse.

Frugten har, som Afbildningen viser, sin største Bredde nærmest Stilken; dens regelmæssige Form er brudt ved flere henover Frugten løbende svage Hævnin-
ger. Bægeret er spidsbladet, sluttet og sidder i en dyb snæver Hule, om-

givet af fine Ribber og Folder, hvoraf flere strækker sig ud over Frugten.

Stilken er bræet, tynd og sidder i en glat, kun sjældent med fin Rust besat Hule.

Huden, som i Reglen er belagt med en stærk blaalig Dug, er un-
der denne glat, stærkt glinsende, fin lysegrøn senere citrongul og har en stærk blodrød Farve paa Solsiden, som ofte strækker sig længere over Frug-
terne og kun lader lidet af Grundfarven være synlig. Af Punkter og Rust-
overtræk ses kun lidet, og sjældent forekomme enkelte Vorter og sorte Regn-
pletter.

Kjøddet er hvidt, fint, og har en behagelig fin rosenagtig Vin-
smag, som dog er noget afvigende fra de almindelige Pigeonarters.

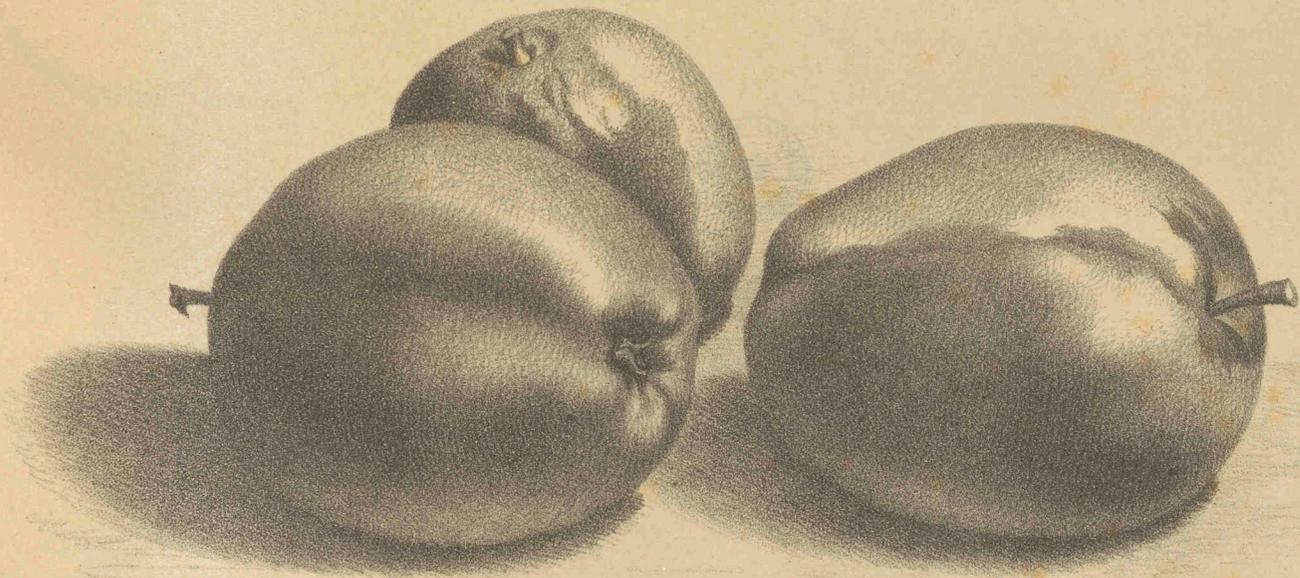
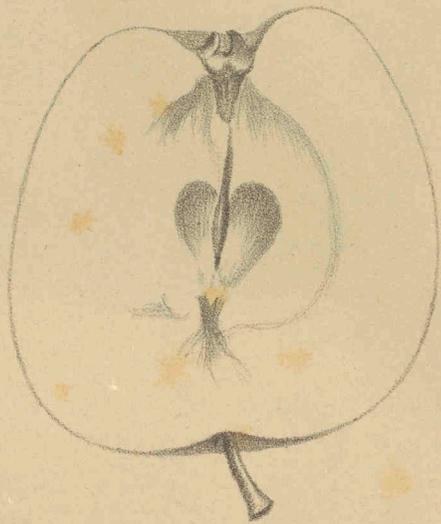
Kjærnehuset er stort og aabent og har mange veludviklede Kjærner.

Modningstiden er i December-Januar, og Frugterne holde sig længe uden at Huden rynker.

Som Taffelfrugt staar Credes Dueable kun i anden Rang, hvori-
mod den er en udmærket Kjøkkenfrugt og fortrinlig til Tørring; paa Grund af dens smukke Farve er den let salgelig.

Træet har en flad Krone, Bladene ere smaa, elliptiske, Sommer-
skuddene, som ere belagte med et Filtovertræk, have en mørkebrun Farve og ere næsten uden Punkter. Træet bærer tidligt og rigt.

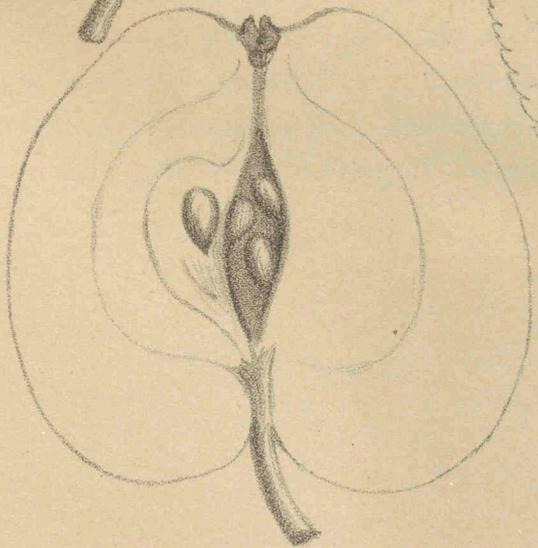
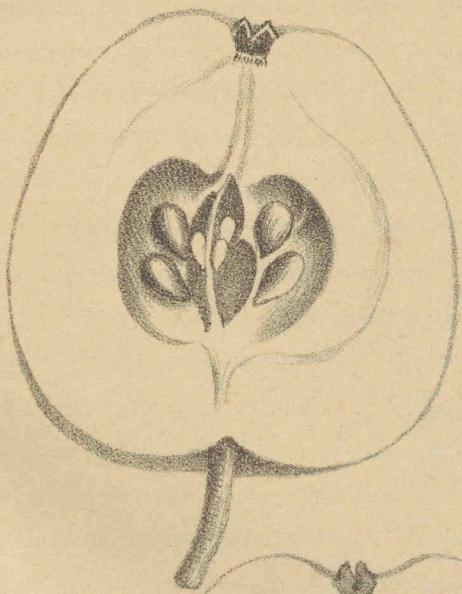
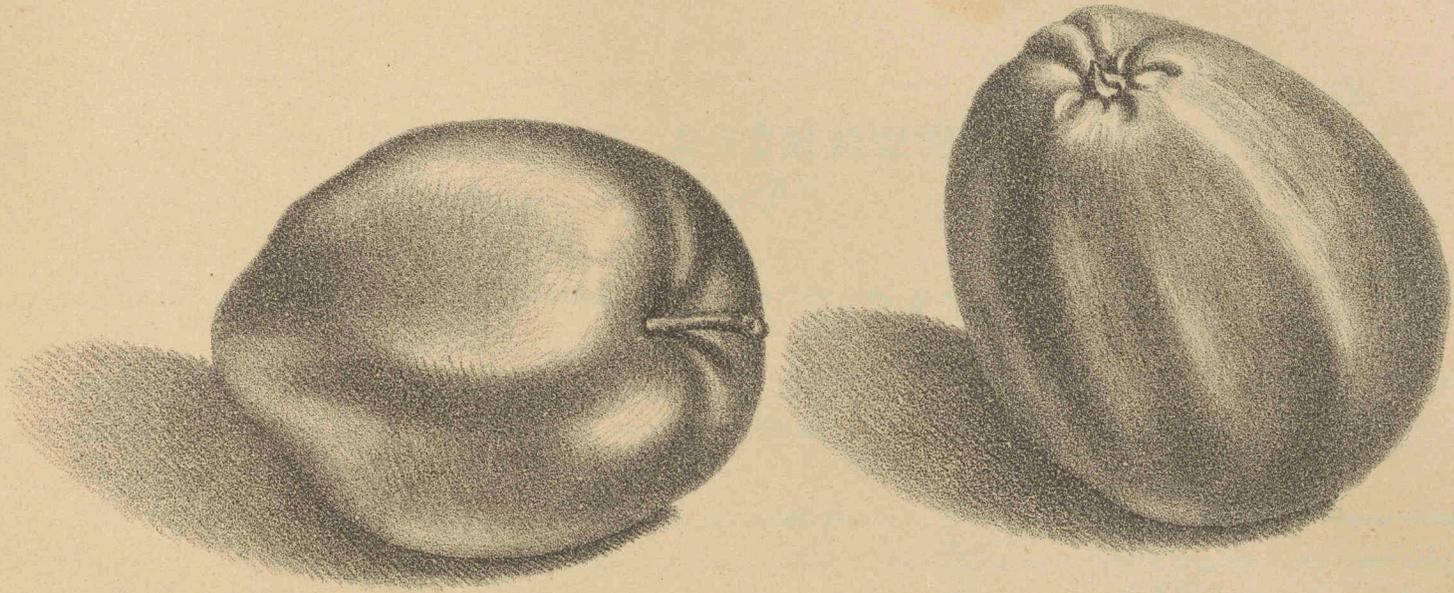
Ditlev Eltzpoltz,
Glorup 1872.

S. J. Grönvall's lith. Inst. Söndborg

CREDES DUEABLE.

STORE RICHARD.

17.11

17.11.1873

STORE RICHARD.

(Afb. 89.)

Syn: Grand Richard.

Frugterne, hvorefter Afbildningen er taget, er fra Pastor Kisby's Have i Fyen.

Dette til Kalville-Slægten henhørende Aple er en oprindelig dansk Kjør, nefrugt, tiltrukket i Holsteen og udbredt af Hirschfeldt, men er intet Sted nøjagtig beskrevet.

Formen viser Afbildningen, vel udviklede Frugter ere i Almindelighed $2\frac{3}{4}$ T. brede og $2\frac{1}{4}$ T. høje og ligesom Kalvillerne forsynede med Ujevnheder og Ripper. Bøgeret er halvåbent, langbladet, hviduldent og sidder i en temmelig flad Fordybning, omgivet af temmelig store Ujevnheder, der strække sig over Frugten, og af hvilke den ene danner en stærk fremstaaende Kant.

Stilken er omtrent $\frac{1}{2}$ T. lang, temmelig tyk og sidder i en temmelig stor, dyb Hulning, der er grøn og undertiden omgivet med lidt fin Rust.

Skuden er grøn, ved Modningstiden gulgrøn, men overtrukket med lysere og mørkere purpurrode Striber og Pletter, som aldeles dække Solsiden af Frugten. Punktterne ere meget faa, brunlige og kun kjendelige i det Grønne.

Kjødet er hvidt, saftfuldt, af en behagelig syrlig jordberagtig Smag, og har lidt af Melonens Lugt.

Kjærnehuset er åbent, har meget store Rum, som indeholde Lysebrune, tykke, butte Kjærner. Modningstiden indtræffer i October, og Frugten kan holde sig 3 a 4 Uger.

Træet har en frodig Væxt, men vil helst have en nogenlunde varm Jordbund. Bladene ere langagtige, ægformede, temmelig tilspidsede, skarpt og uregelmæssigt tandede, glinsende grønne paa Overfladen, hvidgraa paa Undersiden.

J. A. Bentzen,
Kjøbenhavn 1872.

SKJÖNHEDEN FRA VESTEN.

(Afb. 90.)

Syn: Beauty of the West.

Ved Hr. Gartner Bentziens Velvillie er jeg bleven gjort opmærksom paa, at en Fejlagelse i Benævnelsen af denne smukke Frugt i Aarenes Løb maa have indsnegets sig, idet Navnet, "Beauty of the White", hvorunder den her hidtil har været kjendt, ifølge Hr. Bentziens Undersøgelse, maa anses for fejlagtig.

Efter Hr. Bentziens Beskrivelse af dette Aple i Dansk Havetidende, N° 49-1872, stemmer det ganske med den af Downing givne Karakteristike af en amerikansk Varietet benævnt, "Beauty of the West", og sammenholdt med Oberdiecks Beskrivelse, stadfæstes denne Formodning fuldstændigt.

Idet jeg hovedsagelig henholder mig til den af Hr. B. givne Beskrivelse, maa jeg angive samme saaledes. Frugtens Form varierer meget, idet nogle Frugter ere tilspidsede imod Bøgeret, andre have en større Rundding og ere næsten kugleformede. Bredden er omtrent 3-3¹/₄ T. og Høiden lidet lavere. Bøgeret er lukket og sidder i en snever, undertiden mere, undertiden mindre dyb Hule, hvori der findes flere Folder og Kanter, som dog ikke strække sig saaledes op paa Frugten, at de gjøre denne kantet.

Bøgerbladene ere smalle, og Levninger af Blomsten ere synlige i mellem dem. Silken er stærk, træagtig, lysbrun og strækker sig kun lidt op over Hulen, hvori den sidder, denne er dyb, temmelig vid, og belagt med Rust paa Kanten. Huden er temmelig tynd, fin, og bliver lidt fedtet paa Lageret. Ved Afplukningen er den grønlig, men paa Lageret bliver den gul. Solsiden er rødlig schatteret, og hele Frugten er svagt punkteret, og som oftest besat med større eller mindre brune Pletter.

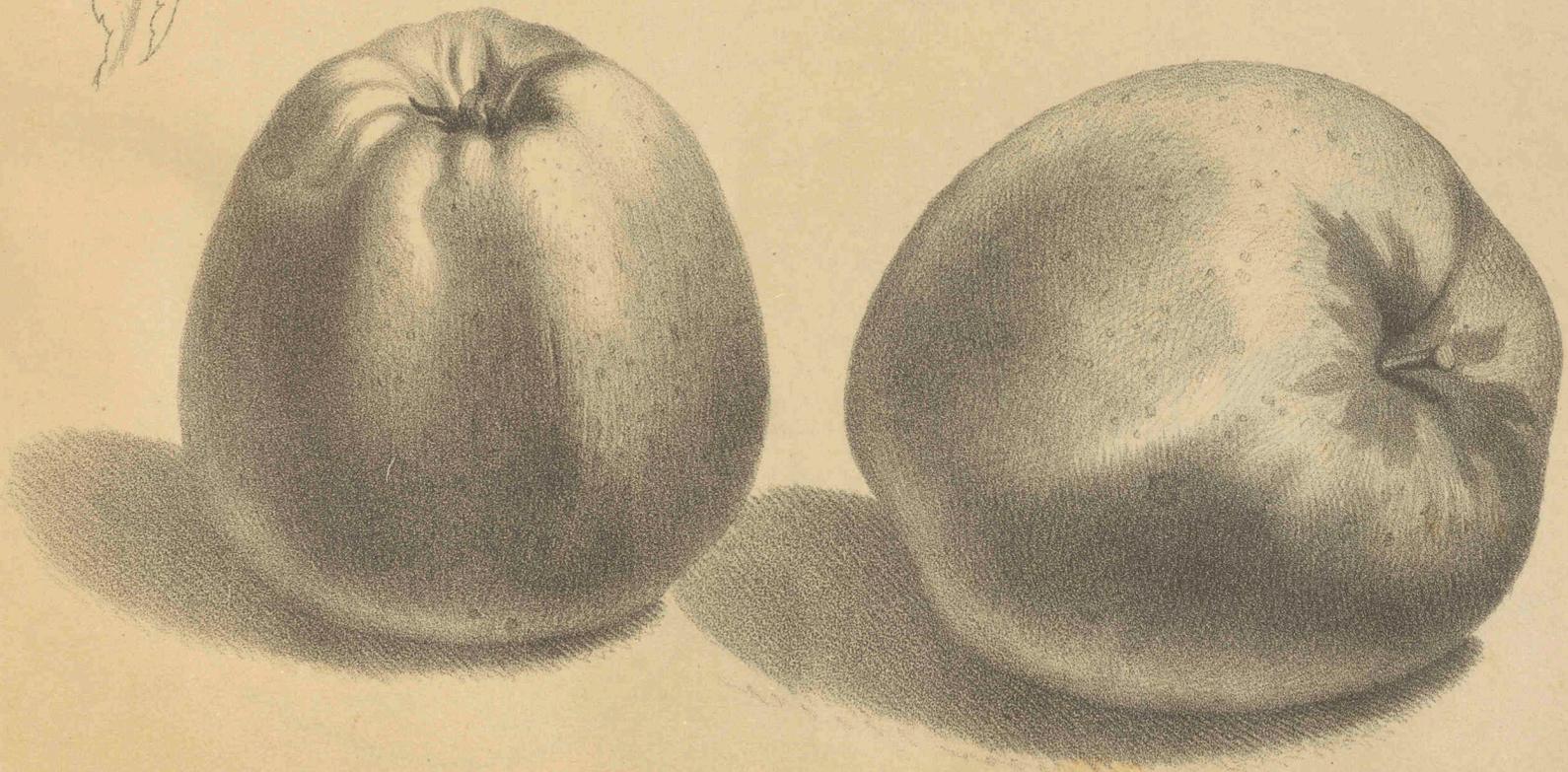
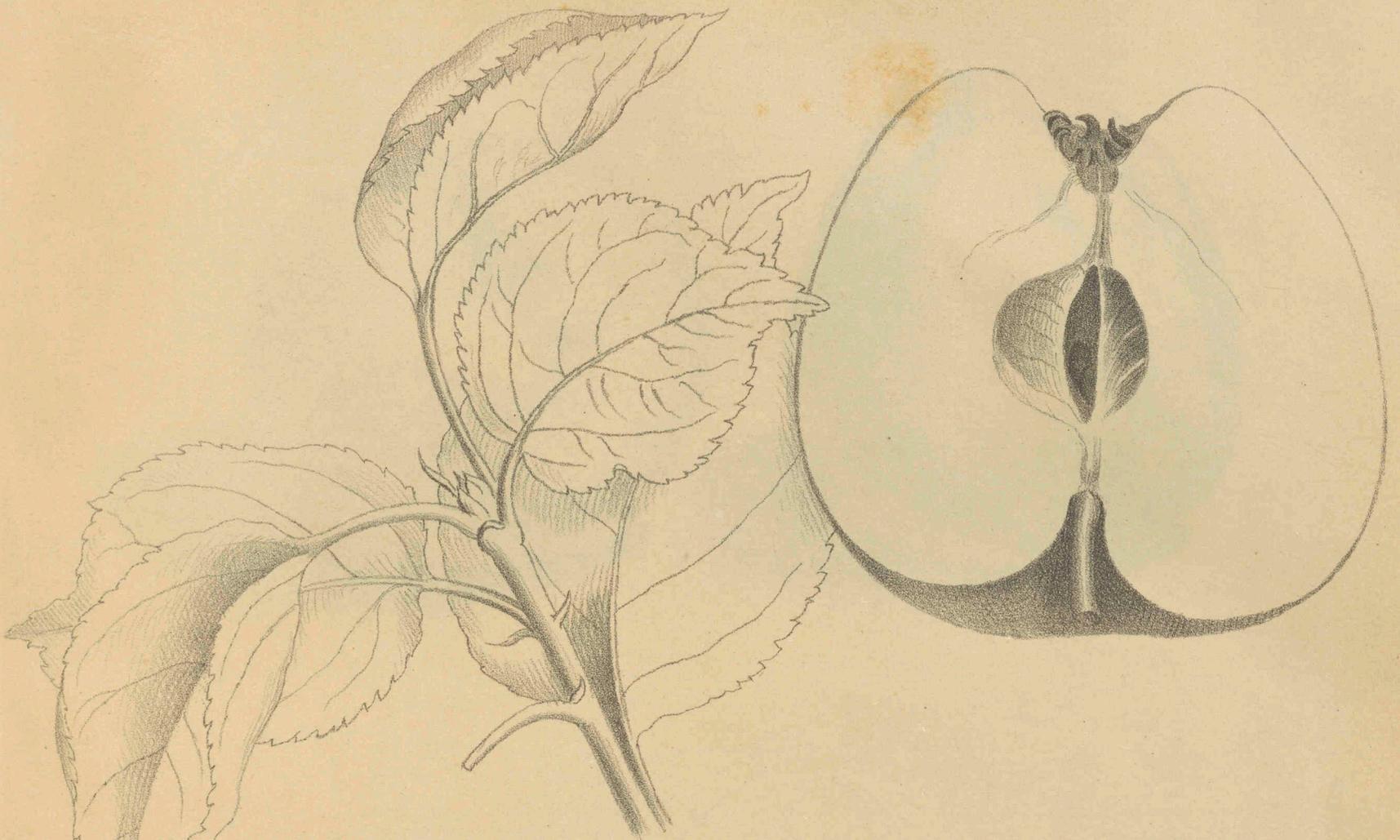
Kjødet er gulagtigt, fint, skjørt, temmelig saftfuldt, og af en fin, lidt sødlig, delikat Smag. Kjernehuset er noget uregelmæssigt, med aaben Aæ. Rummene i det ere temmelig smaa og indeholde ikke mange, stærkt tilspidsede, lysbrune Kjærner. Bøgerørret gaar temmelig dybt ned i Kegleform. Frugtens Modning indtræffer fra Decbr. til Martz, og maa Sorten anses for en Taffelfrugt af første Rang.

Træet udvikler sig med en vidtstrakt flad Krone af et sundt og kraftigt Udseende, og synes i alle Henseender at egne sig for vore Forhold, efterdi det, selv i mindre gunstige Frugtaar, afgiver en temmelig tilfredsstillende Høst.

Sommerskuddene ere brunlige med et Overtræk af hvidgraa Uld, og af en compact sluttet Væxt. Blade ne ere store, glinsende mørk olivengrønne, til Dels ægformede, uregelmæssig savtaktede, og paa Underfladen uldhaarede, og af en lysere grøn Farve.

Efter de hersteds i en Række af Aar indhøstede Erfaringer maa denne Sort anses som egnende sig til den størst mulige Udbredelse.

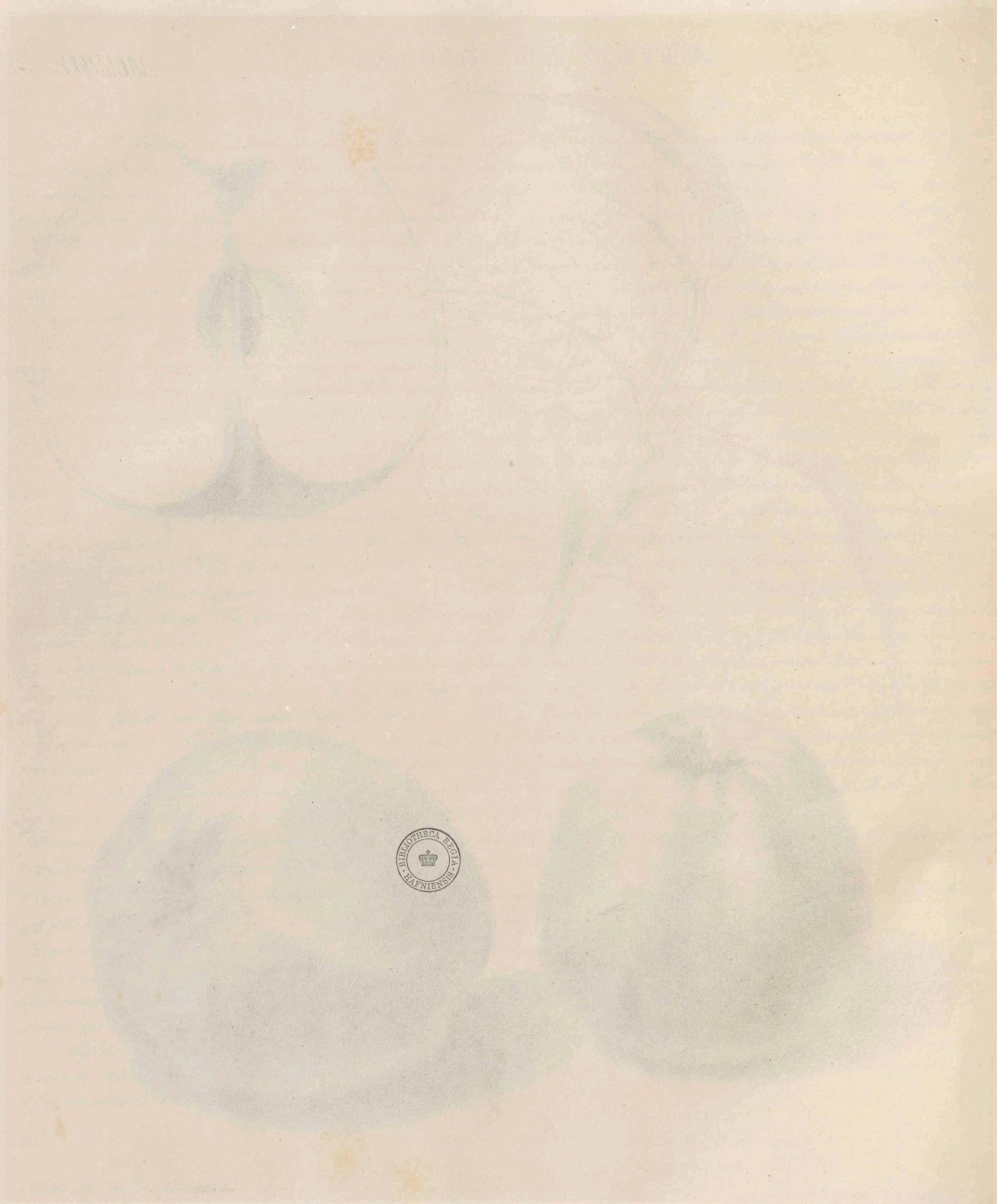
Fred. Olsen,
Gisselfeld 1872.

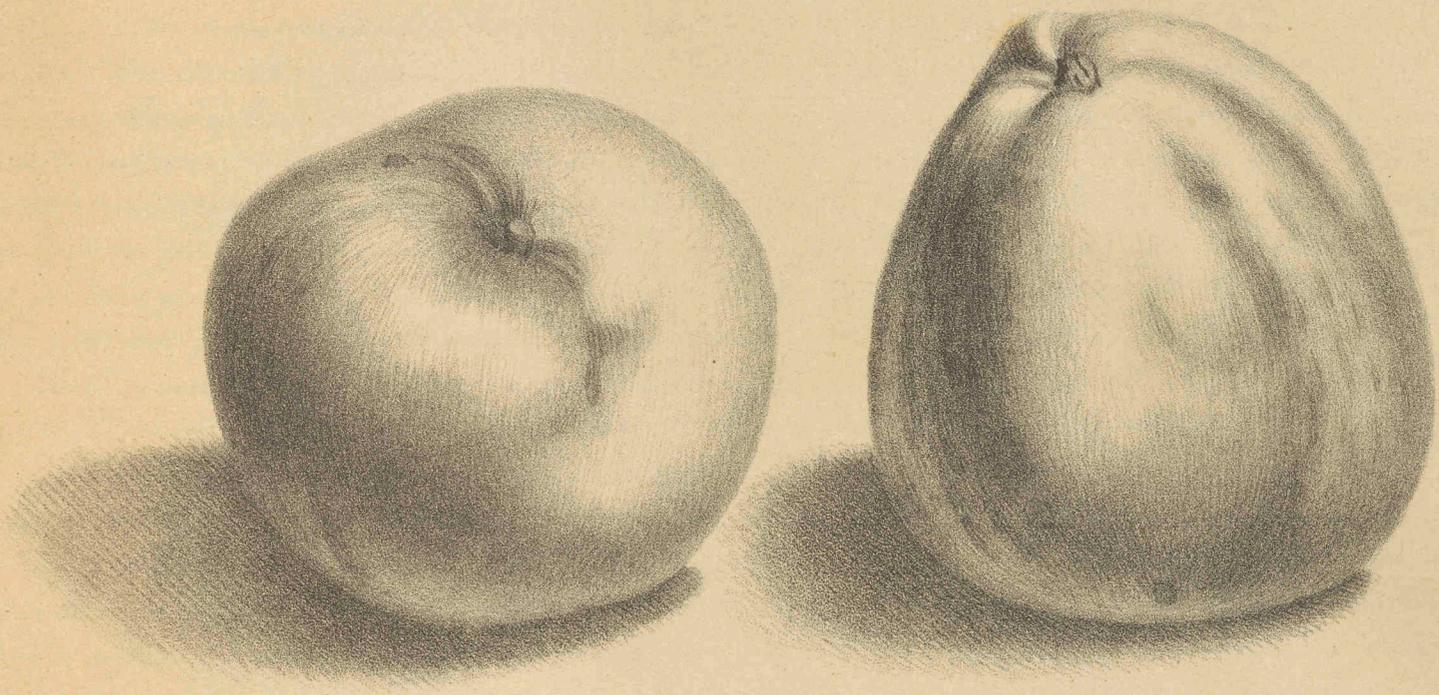
S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald lith. Inst. Svendborg

SKJÖNHEDEN FRA VESTEN.

EX LIBRIS REGIAE BIBLIOTHECAE HAFNIENSIS

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg

HVID ASTRAKAN.

HVID ASTRAKAN.

(Afb. 91.)

Syn: Nalivi Jablosky, Moskauer Nalivi, (Rusland), Astrakanischer Sommer Apfel, Moskowiter Apfel, Russischer Eis-Apfel, (Tyskland), Pomme d'Astracan (Frankrig), Moscovite transparente Apple, White Astrakan, (England), Mela d'Astrakan, (Italien).

Dette Aple, som ogsaa jevnlig findes i vore Haver, stammer fra Syd-Rusland, hvorfra det i Slutningen af farrige Aarhundrede er bleven udbredt over største Delen af Europa og Nord-Amerika. I Sverrig, hvor dette Aple er meget udbredt, omtales det allerede 1780, det er en af de Frugt-, sorter, som gaa længst mod Nord, og dyrkes i Sverrig indtil 62 $\frac{1}{2}$ og i Norge endog til 64 $\frac{1}{2}$ n. B., hvorved dets Udbredelse falder sammen med Nordgrænsen for Frugttrædyrkingen (Schouw's Atlas). I det vestlige Europa findes det undertiden, oftere i Syd-Tyskland, ja selv i Italien, men det taber i Godhed, jo længere det kommer mod Syd. En Egenskab, som det idvrigt har tilfælles med flere andre Aplesorter, er den ejendommelige Gjennemskinnelighed, der undertiden udmærker Frugterne, og som særlig skal være fremtrædende i nordlige Egne.

Frugten er af Mellemsstørrelse, den har sin største Bredde nærmest Stilken og aftager derfra jævnt mod Bægeret, dog træffes ogsaa Frugter af mere rundagtig Form. Bægeret, som sidder i en flad Fordybning, er spidsbladet, lukket og hviduldet, det er omgivet af flere mere eller mindre fremtrædende Folder og Ribber, der strække sig over hele Frugten, hvorved dens Omrids bliver svagt kantet. Bægerkullen er kort og kegledannet. Stilken er kort, tyk og sidder i en dyb med Rust beklædt Hule. Huden er fin, glat, overtrukket med en blaalig hvid Dug, fedt, agtig og i de forskjellige Aar mere eller mindre plettet. Lugten er stærk jordbæragtig. Talrige hvidlige eller brunlige Puncter findes over hele Frugten, men især paa Solsiden. Grundfarven er hvidgul eller grønlig, men denne dækkes paa Solsiden af svage rosenrøde eller karmoisinrøde Striber og Pletter, hvad der aldeles mangler paa Frugter, der have været beskyttede. Kjødet er hvidt, meget fint, saftfuldt og af en behagelig vinsyrlig Smag. Kjernehuset er stort, løgformet og Rummen i Reglen fyldt med tykke lysbrune Kjerner. Modningstiden indtræffer i Reglen sidst i August eller først i September. Holdbarheden er kun kort, men enkelte Frugter kunne dog holde sig 3 a 4 Uger, naar de plukkes før de ere fuldkomne modne. Sidde Frugterne for længe paa Træet blive de let meledede.

Træet skal, efter Dr. Eneroth bare tidligt og rigt og bliver som Følge heraf ikke stort. Det har som oftest krogede Grene og en uregelmæssig Krone. Sommerkuddene ere stærke, mørkebrune og hviduldede.

Hvid Astrakan fortjener vistnok, saavel paa Grund af dets Frugtbarhed og Frugtens Anvendelighed, baade som Bord- og Husholdningsfrugt, som ogsaa paa Grund af Træets Haardførhed, en større Udbredelse her i Landet.

Chr. Petersen,
Stokkerup 1873.

GULDREINETTE (ORLEANS).

(Afb. 92.)

Syn: Wycker Pippin, New Yorker Reinette, Court-penda blanc foruden flere, som dog til Dels ere vildledende f. Ex. Pearmaine d'or.

Denne Frugt, som hører til de almindeligst dyrkede her til Lands ligesom i Sve-
rig, Norge, Tyskland o. s. v. alt fra gamle Tider, vedbliver endnu at hævde sig som
en af de fineste og mest lønnende Vinterfrugter, endskjøndt den under u-
heldige Dyrkeningsforhold ofte naar en i ydre Henseende temmelig ringe Ud-
vikling.

Formen er smukt rund, for begge Ender afplattet, undertiden tilsynela-
dende lidt højbyggt, enkeltvis ogsaa noget flat, Størrelsen næsten mid-
del, c. 2 T. af Stammetræer. Bøgeret er altid aabent med knap mid-
delstore tilbagebøjede Flige i en noget flad skaalfarvet fint rynket
Hule. Røret er foroven en bred kort Kegle, som ender i en fin Cy-
linder. Skilken er kort, sjelden $\frac{1}{2}$ T., i en tragtformet, ofte med let
Rust dækket Fordybning, som dog paa mere højbygde Frugter gjerne fyldes
af en ensidig Svulst, som presser Skilken skjævt. Huden er fin,
lysere eller mørkere straaul (lysere end hos Guld-Pearmainen) glat, glin-
sende, dog i mindre god Udvikling for en Del lidt ru af let gulgraa Rust
og kantede Punkter; paa solbeskinnede Frugter er indtil Halvdelen over-
løben af dunkle smalle afbrudte Striber og lettere Flammer af dunkelt
Brunrødt, som dog ofte paa Frugter af ældre Træer gaar over til en livlig
karmindrød fyldig Flamme. Paa Solsiden angribes nogle Punkter ofte
af sorte Svamppletter, der under ugunstige Forhold briste, saa Frug-
ten fardæves af Revner. En lysbrun Vørte træffes ogsaa paa adskil-
lige Frugter. Kjøddet er lysegult, meget fint, næsten halvsmel-
sende, saftigt af livlig sød vinagtig let krydret edel Smag.
Kjærnehus forholdsvis lille, dog med aaben Axe og 2 fyldige blanke,
brune Kjærner i hvert Rum, som blive graa ved at tørres. Mod-
ningstiden fra December til Marts, Plukningen maa helst ske sent
for ikke at foranledige, at Frugten skrumper ind paa luftigt Jem-
mested.

Træet har en noget pyramidal Væxt og Grenene i spidse Vinkler,
sjelden naar det fuld Middelstørrelse, men er allerede fra Ungdom,
men af meget frugtbar, ganske frit for Kræft holder det sig ikke
i hver Jordbund, men hører dog til de sundeste af Reinetteslæg-
ten. Bladene middelstore, noget furede foroven og med noget
opadbøjet skarpt savtakket Rand, mørke grønne, noget glinsen-
de.

J. Wäldike,
Göster - Hornum 1873.

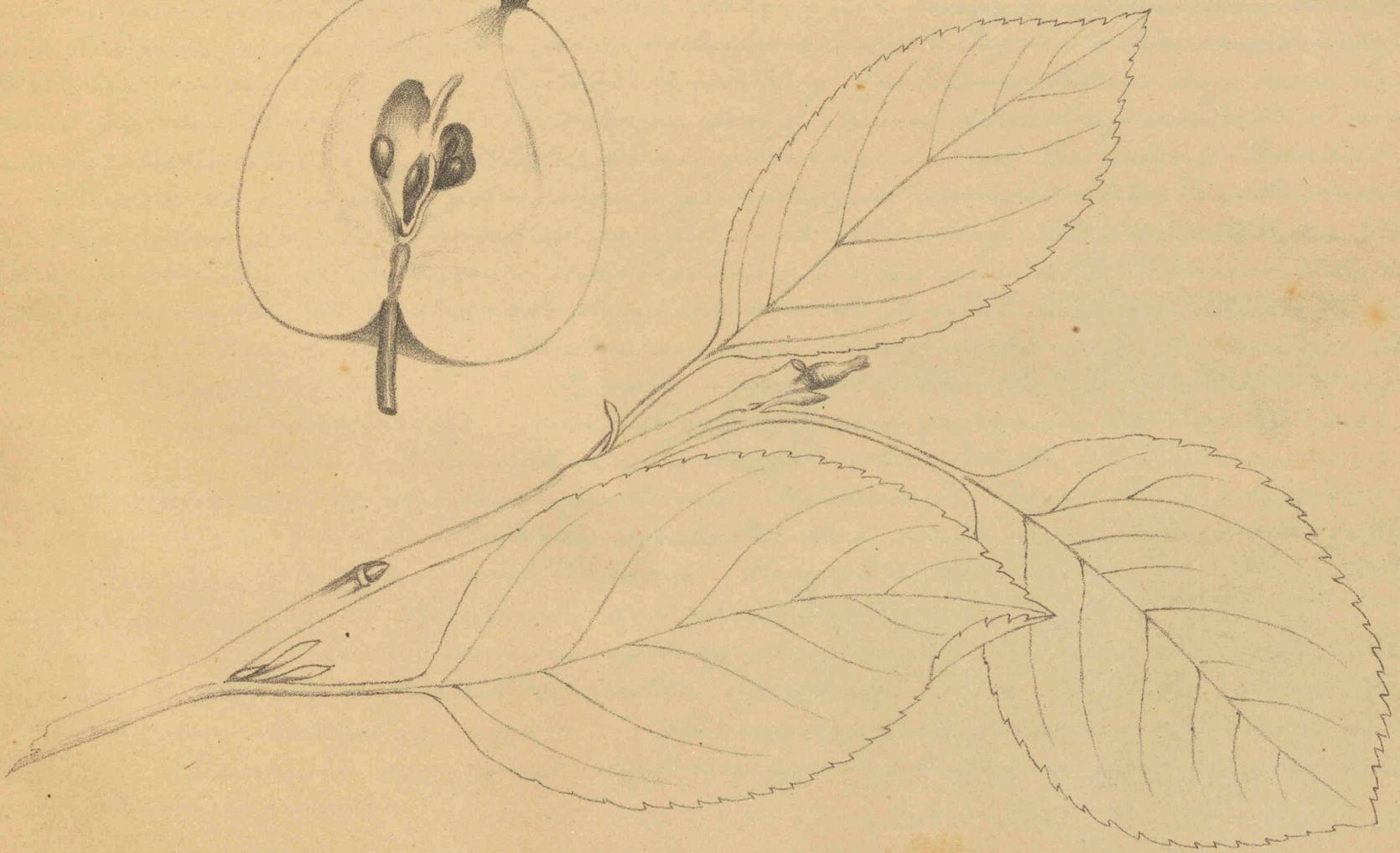
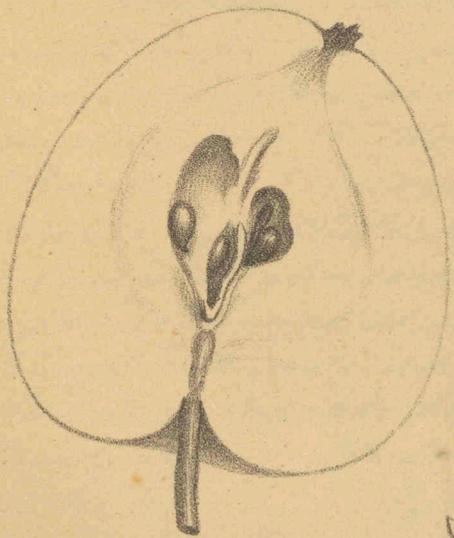
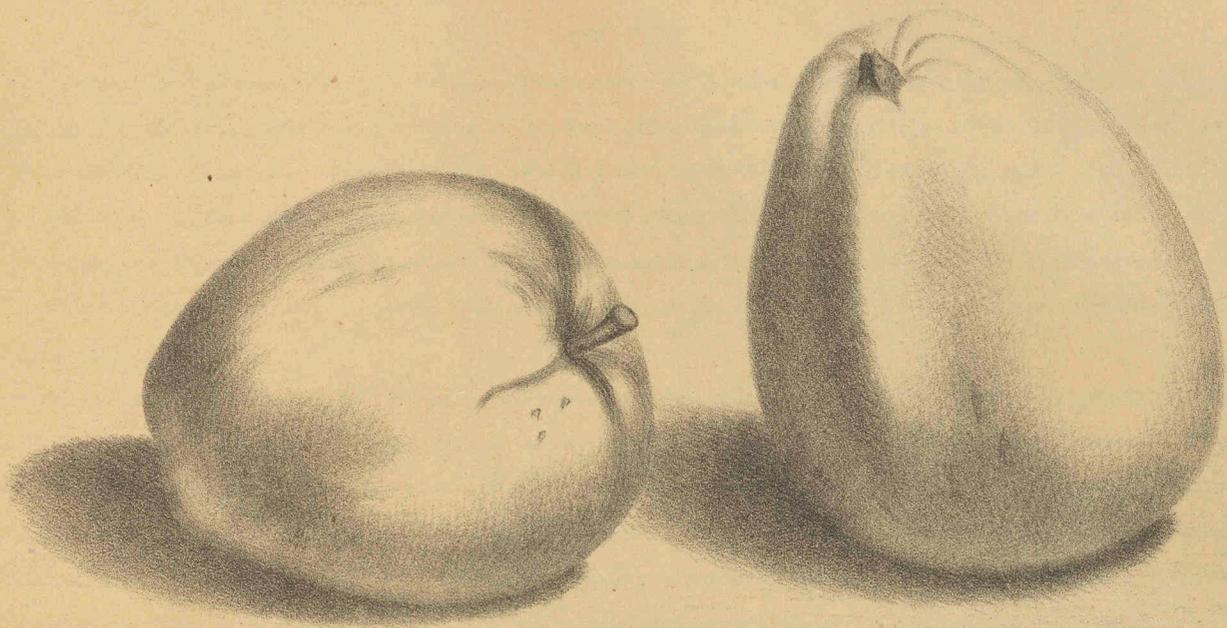

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald lith. Inst. Svendborg.

GULDREINETTE (ORLEANS).

S. J. Grönvald. del. & lith.

S. J. Grönvald lith. Inst. Svendborg.

MEYERS HVIDE PIGEON.

MEYERS HVIDE PIGEON.

(Afb. 93)

Syn: Meyers Taubenapfel, Meyers weißer Winter-Taubenapfel. (Efter Lucas)

Dette smukke Aple, som staar nær den hvide Vinter Pigeon, angives at være en Del udbredt saavel i Tyskland som i Frankrig. Efter Hr Pastor Wöldike, fra hvem Sorten er modtaget hertil Haven, har den været prøvet paa flere Steder her i Landet og synes særlig at udmærke sig ved en stærk gul Hudfarve og ved sundere og kraftigere Trævæxt fremfor den hvide Vinter Pigeon.

Frugterne, hvorefter Afbildningen er taget, ere avlede paa et ungt Dverg, træ. De ere en Del større og har en stærkere rød Tegning end nogle fra Hr Pastor Wöldike hertil sendte Frugter. Frugtens Størrelse er som en temmelig stor rød Pigeon. Den er højt formet og har paa de fleste Frugter mod Stilken den største Brede, hvorfra den bliver spidsere mod Baagerranden og ofte ender i en lille afstumpet Bagerflade. Over hele Frugten løbe nogle svage Hævninger, hvoraf i Reglen kun en enkelt er iøjnefaldende.

Bageret er lukket og har lange opretstaaende Bagerblade, hvis underste Dele have en grøn Farve, det sidder undertiden oven paa Frugten, men i Reglen paa veludviklede Frugter i en snæver dyb Hulning omgivet af fine Falder, som dog sjældent have sig over den ellers jævne Rand. Stilken er lang, tynd træet og sidder i en snæver, forholdsvis dyb Hule, hvori jævnligen ses en lys svag Rust.

Huden er fin, glat, glinsende, grønliggul, senere stærkt citrongul, paa Solsiden jævnligen med et svagt rødt Anstrøg. Paa stærkt for Solen udsatte Frugter kunne undertiden findes smukke carminrøde brudte Baandstriber, som dog ikke fandtes paa de fra Hr Pastor Wöldike sendte Frugter. Punkterne i Huden ere spredte og ikke meget synlige. Rustpletter kunne findes.

Kjødet er meget hvidt, fint, saftfuldt og staar i Smagen nær den røde Pigeon, men er maaske neppe saa krydret.

Kjernehuset har en aaben Aæ, ikke store, men rummelige Kamre med fyldige lysbrune Kjærner. Bagerroret er lille, bredt og kort. Pastor Wöldike omtaler det som en temmelig dyb Cylinder ligesom ved rød Pigeon. Frugten er spiselig i December og kan holde sig til Foraaret, det er et Taffelable af 1ste Rang.

Træet voxer stærkt som ungt og former sig godt, som ældre Træ skal dette blive af Middelstørrelse og danner en flad kvalvet Krone. Det bærer tidligt og rigt. Sommerkuddene ere brunrøde, fildede. Bladene ere rund-ogformige med forlænget Spids, uldne og blødt sandede.

C. V. L. Bruun,
Høje Bøge 1873.

DOYENNÉ DU COMICE.

(Pl. 94.)

Syn: Vereins Dechantbirne. (Jahn).

Denne i Haveselskabets Have i Angers tillrukne Pære, hvis første Frugt, ser viste sig paa Modertræet 1819, synes at være bleven hurtigt kjendt ved at være afbildet i ikke faa Pomologiske Værker. Den bliver i alle Planteformtegnelser rost meget og synes ogsaa hos os at forffjene denne Roes, helst naar Sorten forædles paa Kvædeunderlag, og Træet bliver plantet til Espalier eller paa en særdeles begunstiget Plads i Pyramide Form.

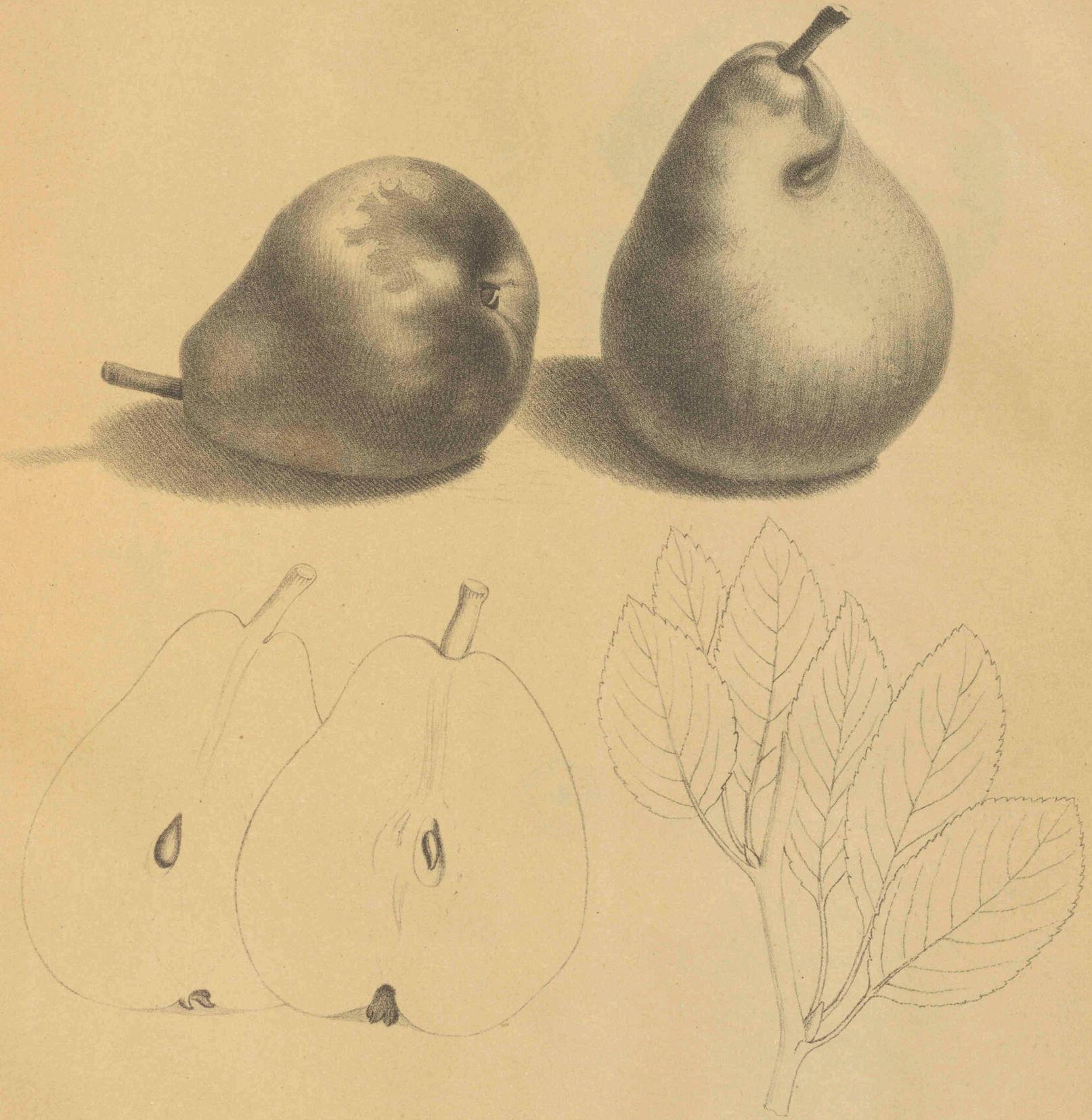
Den temmelig store smukke Frugt er kappformig-kegleformig i Reglen noget foranderlig. Bøgeret er lille, kort og spidsbladet, det har en brungul Farve og sidder i en snæver Hule, som er omgivet med stærke Hævninger, som uregelmæssig sprede sig ud over Frugten og gjør denne skjæv. Stilken, som er kort, stærk og kjødet har en gulbrun Farve og sidder i en lille For- dybning. Paa enkelte Frugter er den trykket til den ene Side af en fra Stilken udgaaende Kjødsvulst. Huden er lys citron- gul, som oftest noget mere grøn paa Skyggesiden, hvorimod den paa Solsiden har et svagt Anstrøg af rødt. Mindre og større Punkter findes paa Huden som ogsaa Ruststriber og Plet- ter, som om Bøger og Stilke samle sig til et mere jævnt Rustover- træk. I kolde og fugtige Aar kunne enkelte Frugter aldeles være over- trukne med Rust. Kjødet er gulighvidt, fint saftigt, smør- agtigt og har en behagelig sød, lidt krydret Smag. Kjærne- husets Aae er lukket, Kamrene langagtige, noget bøjede med, som oftest fuldkomne sortbrune Kjærner. Modningstiden ind- træffer sidst i October, og Frugten holder sig til lidt hen i No- vember.

Træet har en fradig Væxt og former sig smukt som Pyramide. Den skal, efter Battet, særligt egne sig for Kvædeunderlag, hvor paa den i øvrigt frugtbare Sort viser sig endnu mere rigtbærende.

Bladene ere langagtig ovale paa Sommerstuddene, paa Frugtgre- nene mere rund-ovale ofte med Spidsen bøjede til den ene Side og med fint takket Rand. Sommerstuddene ere gulbrune, mørkebrune paa den øverste Side og besatte med meget fine hvid- graa Punkter.

De her afbildede Frugter ere plukkede paa et 10 Aars gammelt Pyramidetræ, som er forædlet paa Kvæde og ankommen her til Haven i 1865 fra Rivers. I fugtige Somre kunne enkelte Frug- ter vise nogen Tilbøjelighed til at revne, hvilket ogsaa har været Tilfældet i St. Jørgens Planteskole hos Hr. Wéndt. Dog bemærkes at herværende Træ ikke staar paa nogen særlig begunstiget Plads.

Ditlev Eltzholtz,
Glorup 1873.

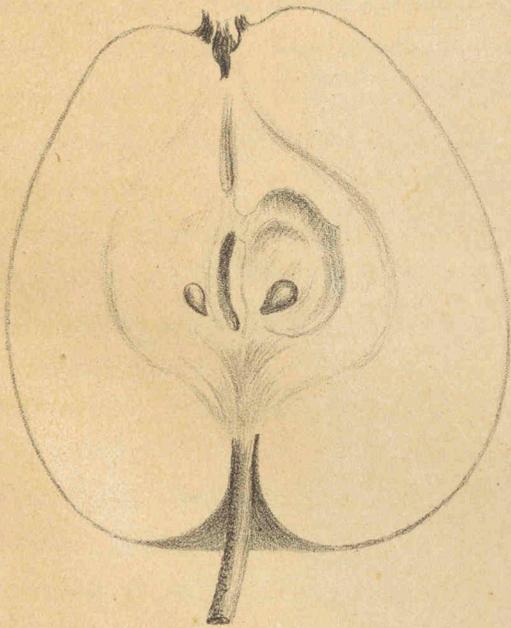
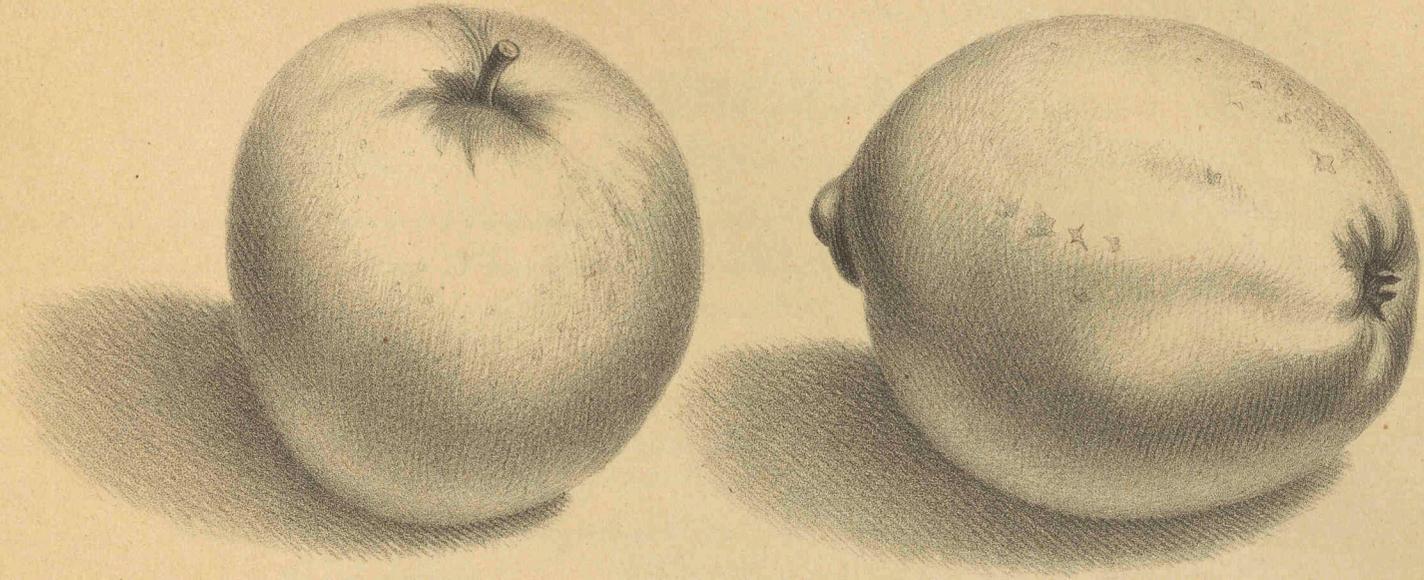

S. J. Grönwald del. & lith.

S. J. Grönwald lith. Inst. Svendborg.

DOYENNÉ DU COMICE.

S. J. Grönwald del. & lith.

S. J. Grönwalds lith. Inst. Svendborg

CITRONÆBLE.

CITRONÆBLE.

(Afb. 95).

Dette Æble, som saa overordentlig vel svarer til sit Navn, er en alt len, ge her i Landet dyrket Frugtsort, hvis Navn urigtigt er overført paa en Mængde andre mer eller mindre lignende Æbler.

Farmen er, som Afbildningen viser, bred oval, noget valseformig, undertiden noget mere kugleformig. Den største Brede er over Frugtens Midte, hvorfra den kun tager ubetydeligt stærkere af mod Bager- end mod Stilkenden. Bageret er langspidset og sidder i en snæver Fordybning, omgivet af smaa perleagtige Ribber, der ere kjendelige ned over Frugten. Stilken dannes som oftest af en Kjødsvulst, og det er navnlig dette, som giver Æblet saa megen Lighed med en Citron, da Svulsten som oftest sidder ovenpaa Frugten. De enkelte Frugter, som have en triagtig Stilk, ere i Stilkhulen i Reglen anløbne med en meget svag Rust. Hudens er tynd, smuk citrongul, undertiden er den paa Solsiden lidt orange. Punkterne ere talrige og smaa, og enkelte af Frugterne ere anløbne med Rustfigurer. Kjødets er gulagtigt, temmeligt fast, saftigt og af en behagelig sød, vinagtig Smag, som maaske kan kaldes citronagtig krydret. Kjærnehuset er stort og aabent og indeholder smaa tykke lysbrune Kjærner. Modningstid: Frugten bliver spiselig i November og holder sig i flere Maanedes. Den er ikke blot en god Taffelfrugt, men ogsaa en udmærket Frugt i Husholdningen.

Træet voxer kraftig og sundt, selv paa uheldige Væxesteder. Sommerkuddene ere lange, brunrøde, paa Skyggesiden olivengrønne og fint punkterte. Bladene ere ikke store, rundtakkede, med en lille kort Spids. Bibladene ere smaa lancetformede.

Hvad der særlig maa anbefale denne Frugtsort til almindelig Plantning, er dens overordentlige Frugtbarhed, idet Træet næsten aarlig bugner af Frugt.

J. Petersen,
Curupgaard 1873.

LANG GRÖN GULDERLING.

(Pl. 96.)

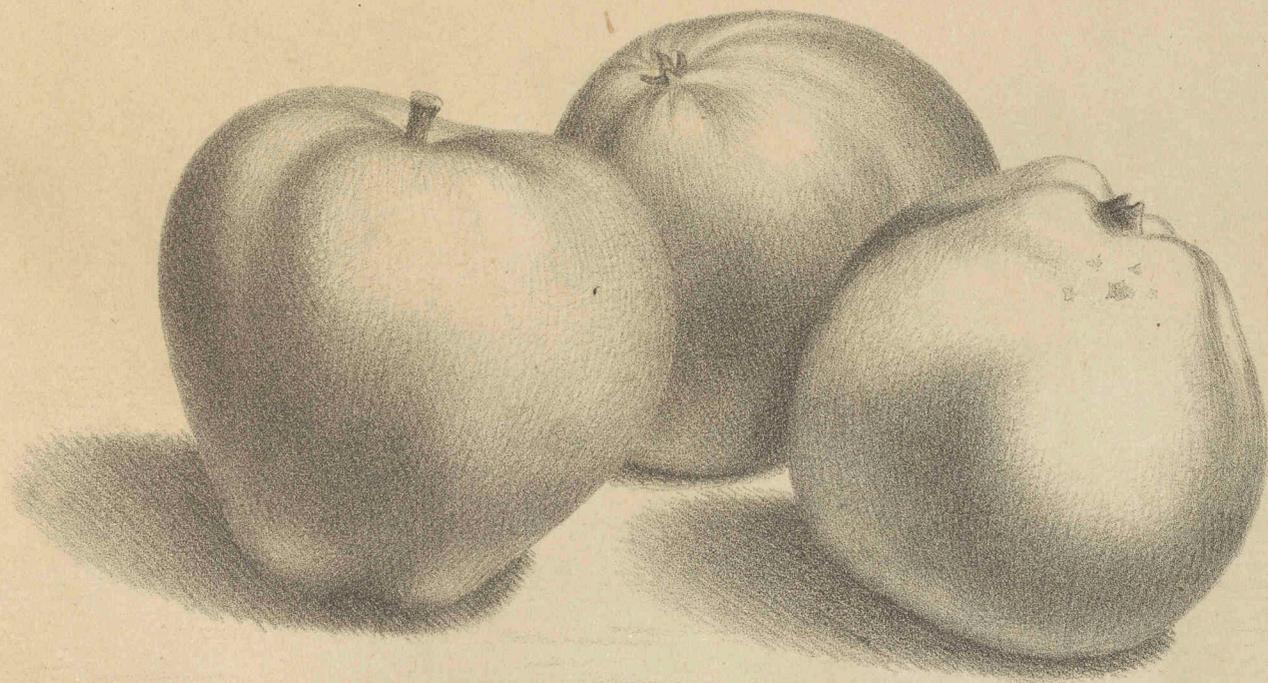
Syn: De groenartige Gulderling, Langer grüner Gulderling. (Oberdieck).

Diel har modtaget denne Sort fra Holland, dens egentlige Oprindelse er ubekjendt, og dens Identitet med Knoops dobbelte Gulderling, med hvilken den har nogen Lighed, er tvivlsom.

Farmen, som ses af medfølgende Afbildning, kan være meget forskjellig, idet enkelte Frugter ere mere langagtige, andre mere sammentrykte. Bægeret, der snart er lukket, snart halv aabent, sidder som oftest ovenpaa Frugten, omgivet af skarpkantede Ribber eller perleagtige Ophævnninger, som undertiden ere kjendelige over hele Frugten. Stilken er kort og sidder i en kragtformig Fordybning, der som oftest er fri for Rust. Bladen er glat, ved Afplukningen lysegrön, længere hen i Vinteren smuk citrongul; paa Solsiden smukt rødt anløbet, undertiden ogsaa kun med matte røde Striber. Enkelte Punkter ses hist og her paa Frugterne. Kjødet er hvidt, fint, fast, saftfuldt og af en temmelig sur Smag. Kjærnehuset er stort og aabent med faa fuldkomne Kjærner. Modningstid: Frugten er spiselig i Januar; den er ingen Taffelfrugt, men et udmærket Æble i Husholdningen.

Træet voxer kraftigt og smukt og danner en kugleformet Krone. Sommerskuddene ere slanke, violetbrune, hviduldne, stærkt punkterte. Bladene ere store, flade, med stærkt udløbende Spidser, Ribbladene ere lancetformede, Gjennene stærke og hviduldede.

J. Petersen,
Curupgaard 1873.

S. J. Grönvall del. & lith.

S. J. Grönvall lith. Inst. Svendborg.

LANG GRÖN GULDERLING.

DEN DANSKE

FRUGTHAVE

Et Billedværk
For Udbredelse af Kjendskab til Landets Frugter

Udgivet af
Et Selskab.

4. Aargang

5-6. Hefte.

Svendborg.

Forlagt af S.J.Grönvalds lithographiske Institut.

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg.

En eberettiget.

Selskabet for Udgivelsen af "Den danske Frugthave", hvis Formaal er at udbrede Kjendskab til de Frugtsorter, som egne sig til Dykning her i Norden, og derved bidrage til at afhjælpe Frugtavlen her, optager med Glæde som Medlem Enhver, der vil bidrage til at fremme dette Piemed, uanseet om Vedkommende selv er i Besiddelse af nogen Frugthave, hvorfra kan afgives Bidrag til Værket, eller ikke. Selskabets Love, som blive ethvert Medlem tildeelt, stille kun den Fordring til Medlemmerne, at Enhver bidrager, hvad han, efter Evne og Leilighed, formaaer, til Foretagendets Fremme, det vare sig ved Indsendelse af Frugter, som ere egnede til Optagelse i Værket, ved Meddelelser og Oplysninger, som kunne vare i Sagens Interesse, eller ved at gjøre Værket bekjendt og forøge dets Udbredelse. Indtrædelsen i Selskabet, som maa anmeldes for et af Bestyrelsens Medlemmer, medfører ingen anden Udgift end den, som er forbundet med at abon- nere paa Værket. Selskabets Medlemmer ere følgende:

Andersen, Gartner, Langesø.	Eltzholtz, Gartner, Glorup.
Andersen, — " —, Langeskov.	Eltzholtz, — " —, Brahetrolleborg.
Andersen, — " —, Steenballegaard.	Eltzholtz, Gartnerlev, Rosenborg.
Andersen, Oversergeant, Nyborg.	Flindt, Landstabsgartner, Roeskilde.
Anton, Gartner, Juellinge.	Fog, Forpagter, Risinge.
Arildsen, Gartnermedhj., Bregentved.	Frederiksen, Gartner, Skanderborg.
Achen, Gartnerlev, Korsør.	Frederiksen — " —, Avesarung i Skåne.
Baerfoed, Gartner (f. T. i Udlandet).	Frandsen, — " —, Veistrupgaard.
Bentzen, — " —, Kjøbenhavn.	Galthen, — " —, Thurebyholm.
Behrends, — " —, Valdemar Slot.	Gjerstrup, — " —, Holstenshuus.
Becker, Gartnerlev, Glorup.	Gormsen, — " —, Erholm.
Beck, Justitsraad, til Faarnborg.	Grandjean, Slotsgartner, Valdemar Slot.
Bertouch-Lehn, Hammerh. - Lungholm.	Grönwald, Lithograph, Svendborg.
Bredsted, Handelsgartner, Odense.	Harries, Handelsgartner, Maribo.
Bruun, — " —, Kiste Røge v. Svendborg.	Hansen, Gartner, Rygaard.
Brodersen, Gartner, Knuthenborg.	Hansen, — " —, Skjoldemose.
Brunnersted, — " —, Gaunø.	Hansen, — " —, Faarnholm.
Brandt, Gartnermedhj., Korsør.	Hansen, Carl, Havebuyscand. Kjøbenhavn.
Bowling, Gartner, Holckenhavn.	Hansen, R., Gaardeier, Ryttergaard, Sorup.
Carlsen, — " —, Ulriksholm.	Hage, Proprietair, Lundforlundgaard.
Caspersen, Handelsgartner, Svendborg.	Handrup, Gartner, Wilhelmsborg.
Christiansen, Gartner, Svankholm.	Hasselriis, — " —, Lungholm.
Clausen, Skovrider, Hvidkilde.	Holstein Rathlau, Stk. til Rathlausdal.
David, Gartner, Thorsenge.	Holmberg, Gartner, Brede.
Danisbo, Gartnerlev, Glorup.	Hoffmann, Handelsg., Stubbekjøbing.
Dons, Forpagter, Glorup.	Heide, Gartner, America.
Dons, — " —, Holbek Ladegaard.	Iversen, — " —, Stokkerup.
Dons, — " —, Lerchenborg.	Jacobsen — " —, Arreskov.
Dons, Proprietair, Søgaarden.	Jacobsen, — " —, Svenstrup.
Dons, Capitain, Daurup.	Jacobsen, — " —, Overdrevgaard.
Dinesen, Hammerherre, Katholm.	Jacobsen, Møller, Røde Mølle.
Drost, Gartner, Gamle Kjøgegaard.	Jensen, Gartner, Frederikslund.
Dahnfeldt, Handelsgartner, Odense.	Jeppesen, Undergartner, Glorup.
Döcker, Ritmester, Odense.	Jessen, Gartnerlev, Skjoldemose.

Fortsættelse følger p. Bagside.

Jeppesen, Gartner, Engestofte.
 Juel Brockdorff, Baron, Schelenborg.
 Johansen, Gartner, Broholm.
 Johansen - " - , Aarhus.
 Jørgensen - " - , Løholt.
 Jørgensen, Gartnermedhj. Høie Bøge.
 Krøyer, Cl., Kjøbmand, Svendborg.
 Krøyer, Jægermester, Engelsholm.
 Knudsen, Gartner, Frijsenborg.
 Köhler, - " - , Havslande.
 Koch, Provst, Gjerrild.
 Larsen, Gartner, Margaard.
 Langkilde, Etatsraad, Bramstrup.
 Lange, Propriet., Tintholm.
 Larsen, Gartner, Stege.
 Larsen, - " - , Græbækkelunde.
 Lerche, Hammerh., Lehsgreve, Lerchenborg.
 Latze, Apotheker, Odense.
 Lowzow, Jægermester, Helttegaard.
 Lytken, Procurator, Grenaa.
 Lytzen, Hammerraad, Brahetrolleborg.
 Löwe, Gartner, Hardenberg.
 Lund, Propriet., Anissegaard.
 Madsen, Gartner, Høvdinggaard.
 Matzen - " - , Assens.
 Mathiesen, Handelsq., Korsør.
 Moltke Hvitfeldt, Greve, Cuesarvinge.
 Mortensen, Gartner, Orebygaard.
 Möller, Gartner, Jægerspris.
 Möller, Propriet., Grønhøi.
 Möller, Handelsq., Odense.
 Möller, Gartnererelev, Høie Bøge.
 Olsen, Gartner, Gisselfeldt.
 Olsen, Gartner, Kokkedal.
 Olsen, Chr., Handelsq., Christiania.
 Orup, Gartner, Hesselagergaard.
 Petersen, - " - , Ourupgaard.
 Petersen, - " - , Christiansdal.
 Petersen, Gartnermedhj., Raunkølt.
 Nielsen, Gartner, Tidselkølt.
 Nielsen, Pastor, Frørup.
 Rothe, Slotsgartner, Rosenborg.
 Rantzau, Hofjægerm., Lehns greve, Rosenvold.
 Reventlow, Hs. Excell. Lehns greve, Brahetrolleborg.
 Reventlow, Greve, Rugerup i Sverig.
 Rentzmann, Grosserer, Vingsted Mølle.
 Rasmussen, Gartner, Lykkeesholm.
 Rasmussen, - " - , Odense.
 Reetz, Gartnererelev, Glarup.
 Seerup, Gartner, Hvidkilde.
 Sevel, - " - , Harten, Norge.
 Scheel, Greve, Rygaard.
 Stenius, Gartner, Finland.
 Stapel, Slotsq., Odense.
 Staugaard, Handelsq., Randers.
 Skuiisbo, Slotsq., Sargensfri.
 Sørensen, Handelsq., Rønne.
 Søltoft, Propriet., Tårstrup.
 Sørensen, Gartnermedhj., Bregentved.
 Sørensen, Gartner, Nedergaard.
 Thomsen, Gartnererelev, Rosenborg.
 Thortsen, Gartner, Lyngby.
 Wöldike, Pastor, Østerhornum.
 Wendt, Handelsgartner, Roeskilde.
 Weber, Grosserer, Søro.
 Zweidorff, Gartner, Maglegaard.
 Quistgaard, - " - , Taarnborg.

De med * betegnede Navne ere Indbydernes til Selskabets Dannelse.

Selskabets Bestyrelse bestaaer af:

Bentzien, J. A., Gartner, Red. af, Dansk Havet. - Frederiksberggade 34, Kjøbenhavn.
 Wendt, Frantz, Handelsgartner, St. Jørgensbjerg ved Roeskilde.
 Wöldike, Pastor, Østerhornum pr. Nibe.
 Ellzholtz, Ditlev, Gartner paa Glarup pr. Nyborg, f. T. Formand.
 Braun, C. V. L., Handelsgartner, Høie Bøge ved Svendborg, f. T. Forretningsf.
 Petersen, Gartner, Ourupgaard pr. Nykjøbing p. F., Suppleant.

October 1871.

[Faint, mirrored handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is illegible due to its lightness and orientation.]

[Faint, mirrored handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is illegible due to its lightness and orientation.]

DEN DANSKE

FRUGTHAVE

Et Billedværk

For Udbredelse af Kjendskab til Landets Frugter

udgivet af et Selskab.

Hædersdiplomer ved 11de danske Landmandsforsamling og Udstillingen i Tivoli Septbr. 1871.

3. Aargang.

1. Hefte.

Svendborg.

Forlagt af S. J. Grönvald^s lithographiske Institut.

S. J. Grönvald^s lith. Inst. Svendborg.

Eneberettiget.

DEN DANSKE

BRUGTAVR

Et Billedværk

For Udbredelse af Kjendskab til Landets Fugter

udgivet af et Selskab

for Fremme af den danske Landbrugsforbund og Udbredelsen i Fivori September 1871

1. Aarhg.

1. Hefte

Svendborg

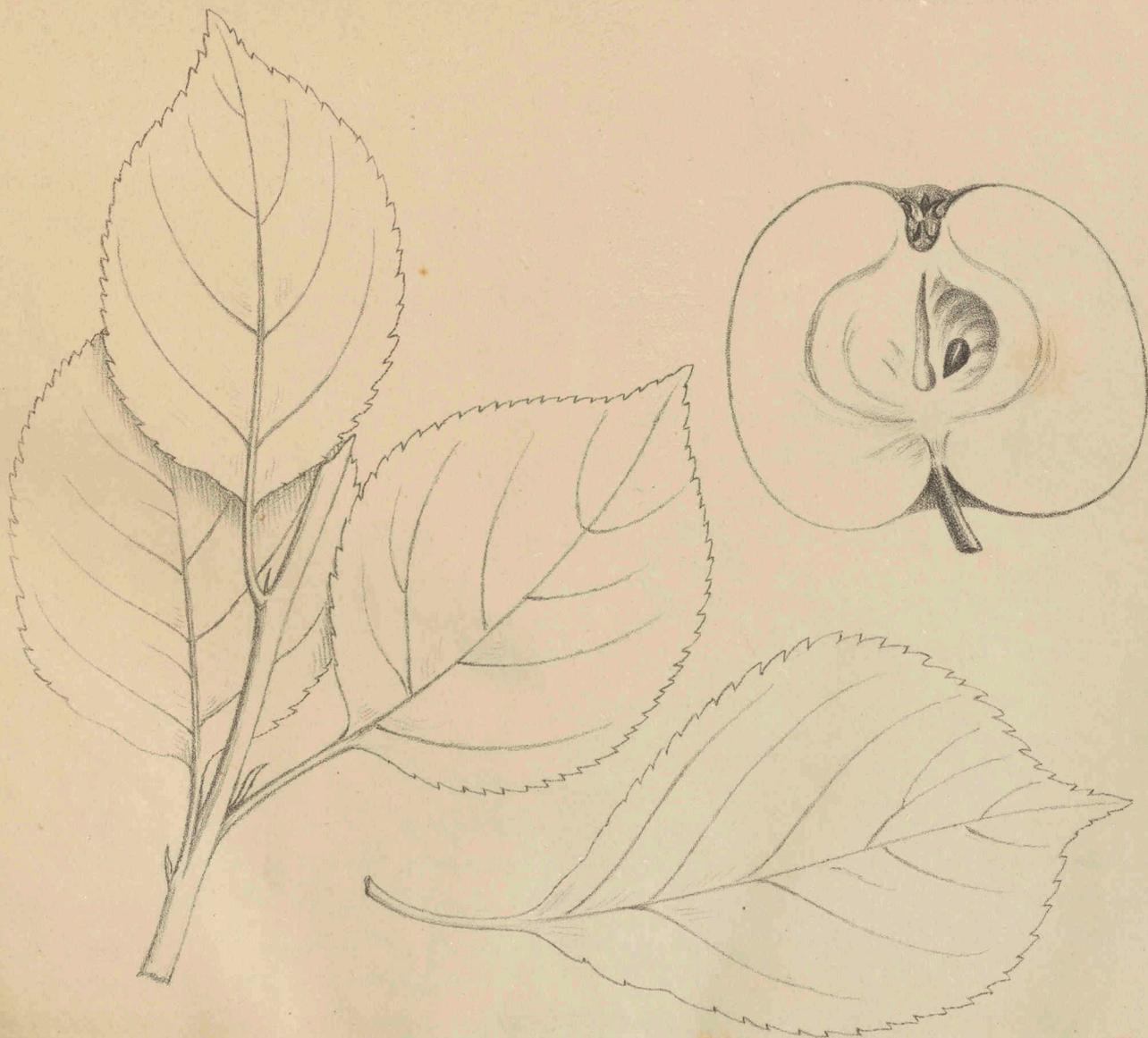
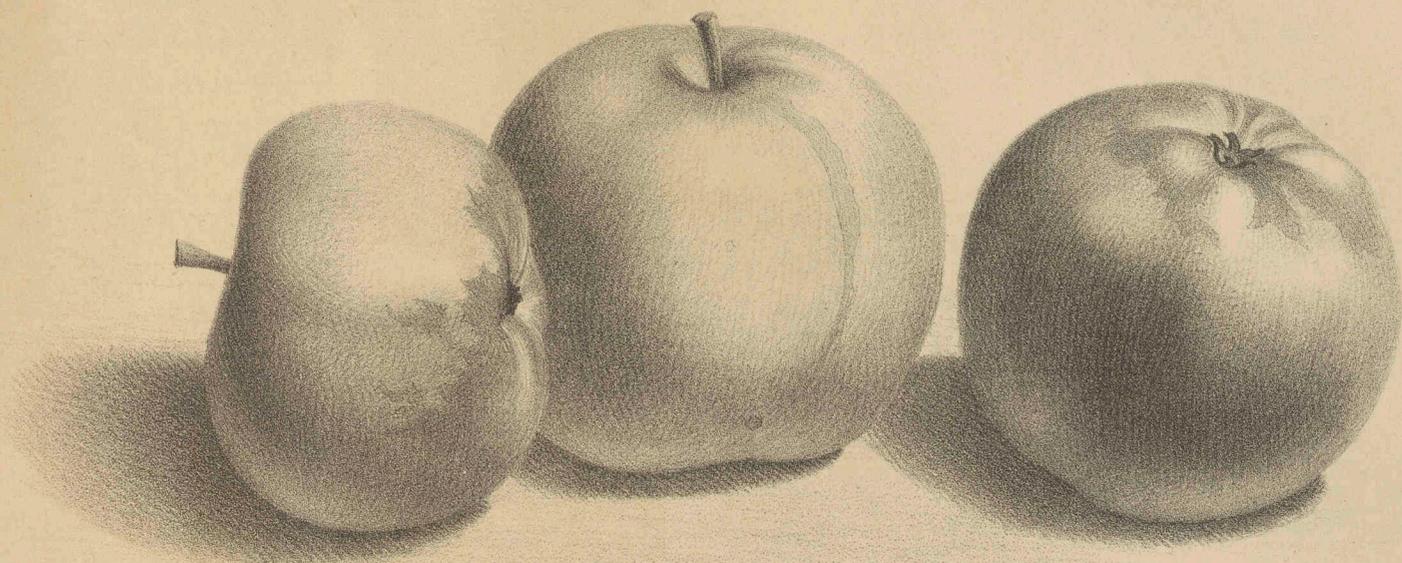
Følgelig af S. J. Grønvald og fotografiske Institut

S. J. Grønvald, Indl. Svendborg

Kjøbenhavn

Afb. 97.

S. J. Grönvall del. & lith.

S. J. Grönvall's lith. Inst. Svedborg.

SYKEHOUSE RUSSET.

SYKEHOUSE RUSSET.

(Afl. 97).

Syn: Englische Spital-Reinette (mindre nøiagtigt oversat af Tyskerne)

(Engl. Hospitals Reinette).

Som allerede Diel bemærker, bærer denne Frugt tydelige Spor af at stamme fra Engelsk Guldpipin, dog er den større, navnlig brede, dere bygget.

Formen er noget platrund, i Tværnit noget butkantet, stærkt flad, trykt for begge Ender. Frugten har næsten Middelstørrelse, den har sin største Bredde paa Midten og Afrundingerne saavel mod Bæger som mod Stilk ere omtrent ligestore.

Bægeret er langfliget, aabent, med smalle tilbagebøjede Flige og sidder i en vid skaalfarmig, næsten jevn Hule, hvis Rand dog fremviser brede Ophøjninger, som gjøre Frugten noget butkantet. Bægerrøret er foroven bredt, kort kegleformet, fornedet kort cylinderformet.

Stilken er træet, circa $\frac{1}{2}$ T. lang og sidder i en ikke meget rummelig (og paa de fleste af mine Frugter af en Kjødsvulst udfyldt) Hule, hvori da en kortere og svag Stilk neppe spores. Fra Stilkhulen udgaar ofte en eller flere Ruststråler, der kunne strække sig som et smalt Baand op mod Bægerhulen.

Huden er allerede paa Træet gulgrøn og bliver som fuldmønden guldgul, paa enkelte Frugter, som have været udsatte for Solen, med en let rødgul Flamme. I og omkring Bægerhulen er den mer eller mindre overløbet med en kanelbrun, ikke væsentlig ru, Rust, hvoraft ogsaa enkelte spredte Strøg findes flere Steder paa Frugten. Store graabrune Punkter med hvid Omkreds findes i større Mængde, hvor Grundfarven ikke er dækket med Rust, hvorkas de fleste Frugter have smaa sorte Regnpletter.

Kjødet er hvidt med gult Skjær, fint, ved fuld Modenhed mørkt, særdeles behageligt, næsten som Guldpipin'sens.

Kjærnehuset har en temmelig bred Omkreds, dets Axe er aaben fornedet og har anselige Rum, fulde af Kjærner.

Modningstid. Frugten kan regnes blandt de tidlige Vinterfrugter og synes ikke særlig udsat for at skrumpe hen paa Foraaret, naar den har siddet tilstrækkelig længe paa Træet.

Træets Væxt er sund og middelstærk, og dets Frugtbarhed tilfredsstillende. Qvistene ere stærkt fittede, rødbrune, sparsomt punkterede. Bladene middelstore, i Randen noget opadbøjede, matgrønne, fornedet stærkt fittede.

Hvorvidt denne Frugt her til Lands vil vise sig at opnaa fuld god Udvikling paa gamle Træer i mindre gunstige Aar, sår jeg endnu fuld Erfaring til at oplyse om, skjøndt jeg tror at have truffet Frugter godt udviklede paa ældre Træer i en Præstegaardshave paa Falster.

De afbildede Frugter ere plukkede af et fuldtbærende lavstammet 12 Aars gammelt Træ.

J. Waldike,
Ister-Hornum 1873.

HOLLANDSK KRIEGER.

(Afb. 98).

Endskjønt der vistnok kun er faa Frugter, som dyrkes mere almindelig her i Landet end denne Sort, navnlig paa Gerne, hvor der findes Træer næsten af enhver Alder, skulde man mod al Sandsynlighed, næsten antage at den var ukjendt i Tyskland, da jeg ikke erindrer at have set Navnet i noget tysk Catalog og ej heller kan finde Ablet anført i de til min Raadighed staaende tyske pomologiske Værker. Det synes, som om det af Dr. Eneroth beskrevne Mecklenborgske Kantable er vor Hollandske Krieger, medens han henfører et andet Able under dette Navn.

Form. Ablet er som oftest større, end nærværende Afbildning viser, undertiden mere højt end bredt, dog som oftest bredere end højt.

Bageret, som sidder i en temmelig stor Fordybning, er lukket, og omgivet af graa Uld; ligeledes findes om Bageret paa de fleste Frugter stærkt fremtrædende Ribber, der undertiden strække sig ned over Frugten, dog kunne enkelte Frugter være aldeles runde og glatte.

Stilken, som er kort og kjødet, sidder i en temmelig stærk Fordybning, omgivet paa de fleste Frugter af en straalformig fin Rust.

Hudens Grundfarve er graagrøn, der dog paa de fleste Frugter skjules af en meget stærk, mørk rødbrun Farve, der snart dækker hele Frugten, og snart er til Stede i brede Striber og Schatteringer. Faa fine hvide Punkter findes paa Frugterne.

Kjødet er lysegrønt, lidt haardt og syrligt, men af en frisk og behagelig Smag.

Kjærnehuset er meget stort og aabent og indeholder en stor Mængde mørkbrune, fuldkomne Kjærner.

Modningstiden begynder efter Nyaar, og Frugten kan gjemmes til hen i Sommeren. Det er et Husholdningsable, som ikke let overgaas af noget andet, og har særligt Værd paa Grund af sin lange Holdbarhed.

Træets Væxt er sund, om just ikke frodig, det har lange, slanke Grene velbesatte med Frugtsporer. Sommerkuddene ere brunrøde, og Bladene temmelig store og noget krøllede.

Træet fortjener Plads i enhver ikke altfor lille Have.

S. Petersen,
Ourupgaard 1873.

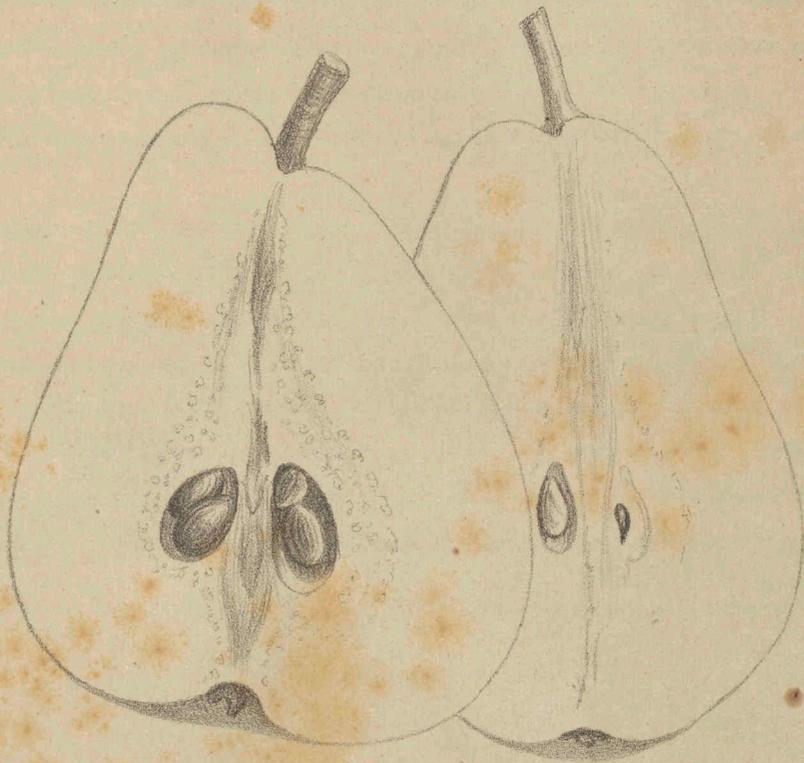
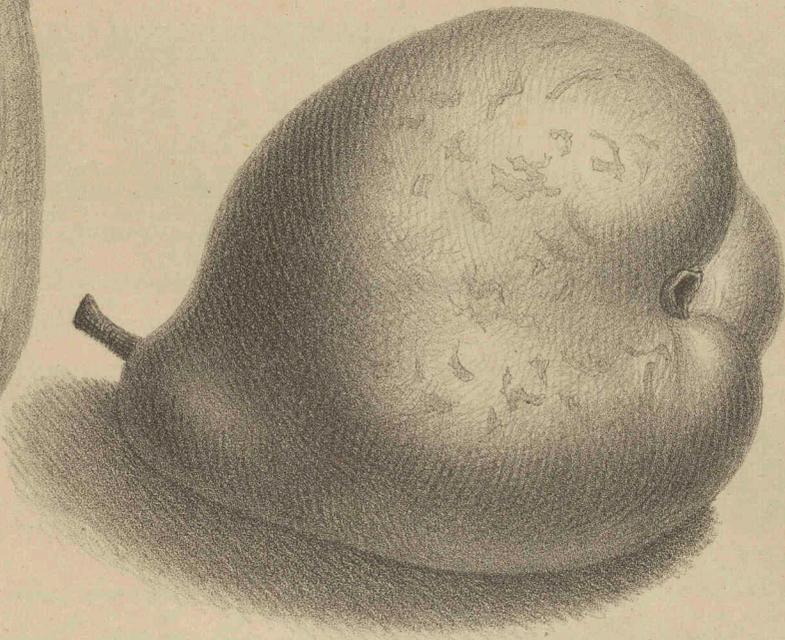

S. J. Grönvall del. & lith.

S. J. Grönvall lith. Inst. Sönderborg

HOLLANDSK KRIEGER.

S. J. Grönvall del. & lith.

S. J. Grönvall's lith. Inst. Sveraborg

COLMAR D'ARENBERG.

GOLMAR D'ARENBERG.

(Afb. 99).

Syn: Fondante de Jaffard.

Denne ualmindelig store Pære, der ikke maa forveksles med Arenberger Smørpære, skal være tiltrukken af van Mons, og af ham kaldt Kartoffel-pære, senere da den navnløs kom i en Hertug af Arenbergs Eje, blev den efter ham kaldt Colmar d'Arenberg.

Formen er som oftest, som Afbildningen viser, undertiden især fra Espaliertræer, ere Frugterne meget større.

Bageret er lille og aabent, siddende i en bred Fordybning.

Stilken, 1 T. lang, er stærk og træagtig, undertiden trykket til Siden af Kjødsvulster.

Fluden er tynd, seig og af en meget skarp Smag, ved Afplukningen lysegrøn, senere hvidgul, paa de fleste Frugter mer eller mindre anløbet eller som marmoreret med en fin lys kanelfarvet Rust, enkelte sorte Pletter som paa Beurre blanc findes ogsaa.

Kjødet er hvidagtigt, meget saftigt, grovkornet, men desuagtet, navnlig paa gunstige Væxesteder, af en behagelig Smag.

Kjærnehuset er lukket med temmelig store langagtige, sortebrune ufuldkomne Kjærner.

Frugten modnes i Begyndelsen af Novbr., holder sig til hen i Decbr. og er, vel moden, en meget god Taffelfrugt om just ikke af 1ste Rang. Som Compotpære er den ganske fortrinlig.

Træet vokser kraftig i alle Former, egner sig udmærket til Pyramide, men fortjener navnlig i store Haver Plads ved Espalier, det er haardført og rigbærende. Bladene ere store ovale, skarpt takkede og bølgeformige med lang Bladstilk. Blomsterknopperne ere store, tykke og lysebrune, Sommerkuddene korte, stive brunlige med hvidgule Punkter.

J. Petersen,
Ourupgaard 1873.

PÆREGAARDSÆBLET FRA FALSTER.

(Abb. 100).

Denne efter al Sandsynlighed paa Falster fremkomne Frugtsort, som har sit Navn fra Pæregaarden i Væggerløse, forekommer overalt paa Gen. under dette Navn og er her et meget søgt Æble. Den For- modning, at det skulde være identisk med det i Bentziens "Haand bog for Frugthædedykere" omtalte Langelandsæble fra "Gamle" Kjøgegaard, tror jeg er urigtig, og Hr. Pastor Wöldike, som i 25 Aar har kjendt Frugten, slutter sig til denne Anskuelse med den Bemærkning at disse tvende aldeles ikke ligne hin- anden i Vegetation, og tilføjer, at han ikke vilde undvære Pæregaardsæblet fra Falster for noget andet ham bekjendt Æble.

Frugten Form er som Afbildningen viser, mere høj og spids end rund.

Bøgeret er lukket og sidder i en ringe Fordybning omgivet af smaa Ophævnninger og Kanter, hvoraf nogle undertiden gaa ned over Frugten.

Stilken er tynd, omtrent 1 $\frac{1}{2}$ lang og sidder i en smuk regel, massig tragtførmig Fordybning uden Rust.

Huden er smuk gul paa Solsiden med stærk rød Schattering, selv paa Skyggesiden findes enkelte røde Striber. Egentli- ge Punkter ses ikke, men ligesom paa Gravenstenerne kan der forekomme enkelte sorte Rustpletter, hvilke Pastor Wöldi- ke antager nærmest fremkomme paa Træer, som staa paa en tør Plads, hvor Luften er indesluttet.

Kjødet er saftfuldt og skjönt, fyldigt sødt og fint syrlig kryd- ret, og kun staaende lidt tilbage for Gravenstenerne, naar Træet staa paa en tilstrækkelig fugtig, ikke for indesluttet Plads. Jeg kan kun kalde Kjødet noget fast og tørt og ikke regne Frugten af 1ste Rang, men dens smukke Udseende gjør den altid til en smuk Taffelfrugt, og i Husholdningen er det et af de bedste Æbler, jeg kjender.

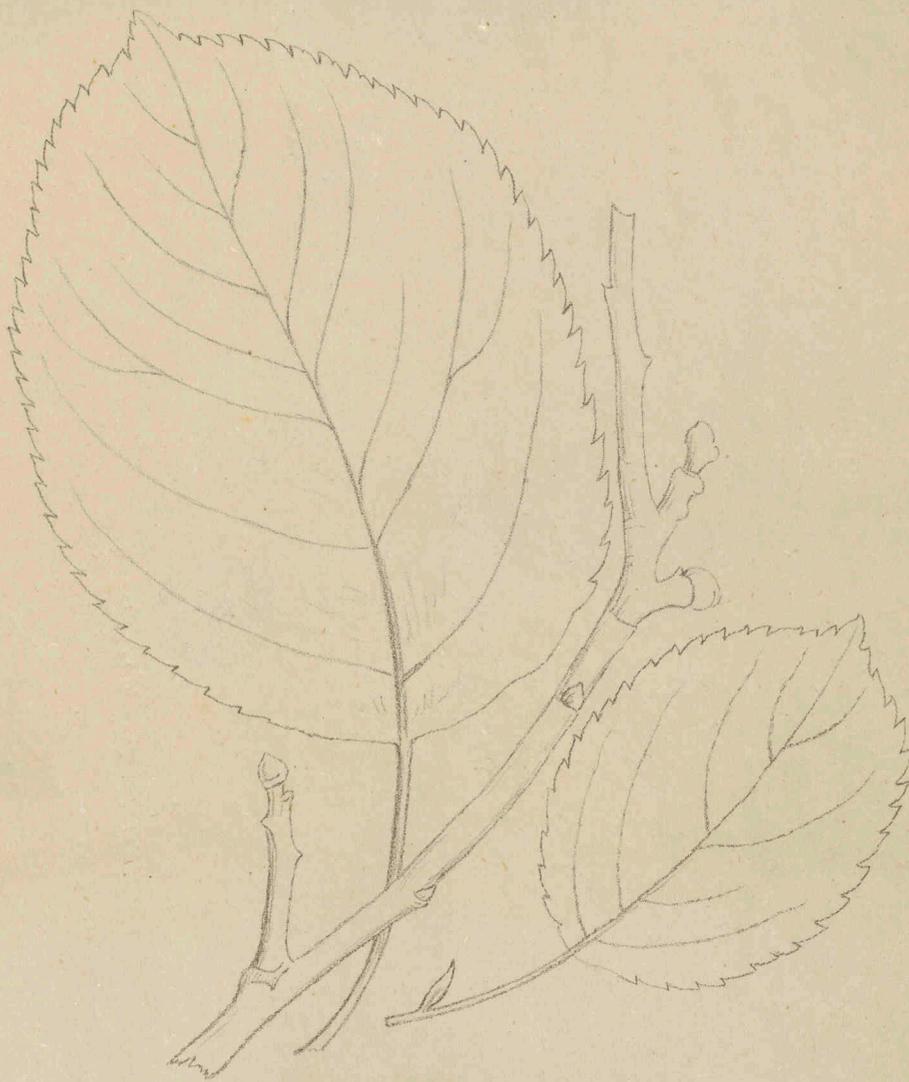
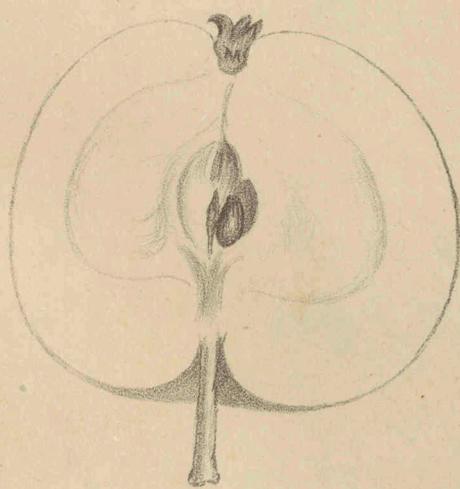
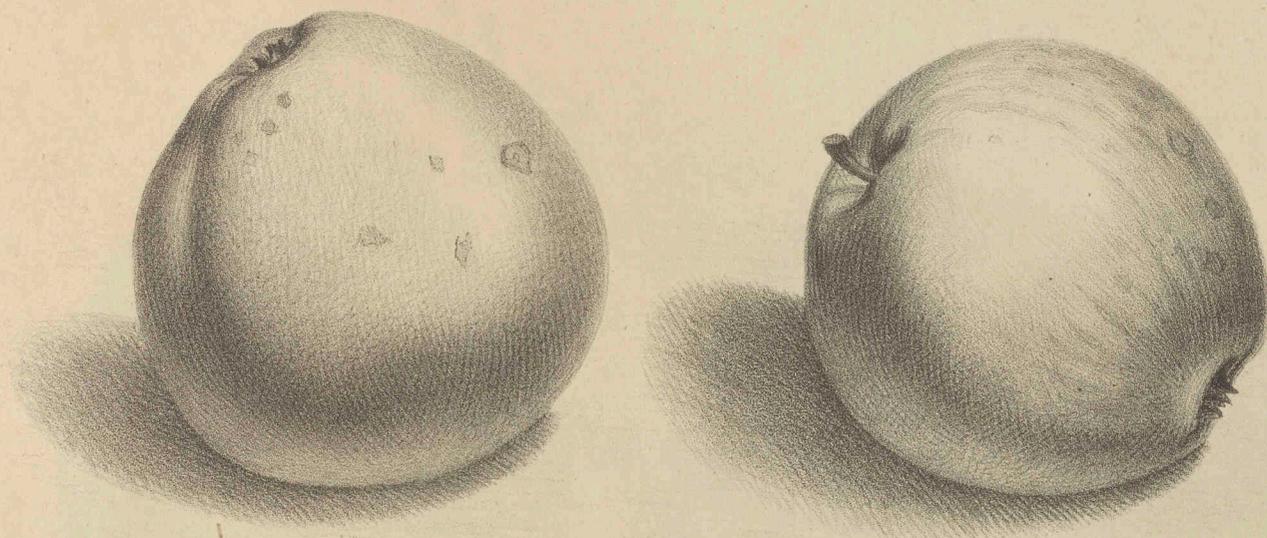
Kjærnehuset har aaben Aæ og er i Reglen fyldt med 15 blan- ke, brune, agformede Kjærner, som give fortrinlige Frugtstam- mer.

Frugten kan gjemmes til over Jul, og mange Gange hol- der den sig til sidst i Marts Maaned.

Træet vokser frodig, selv paa udsatte Steder og i en min- dre heldig Jordbund. Sommerkuddene ere korte, brune med talrige smaa hvidgraad Punkter. Bladene ere store, bøl- geformede, ovale, rundtakkede og have en lang Stilk.

Træet bærer aarlig og rigt, og det er i alle Henseender en Frugtsort, som kan anbefales til almindelig Plantering.

S. Petersen,
Curupgaard 1873.

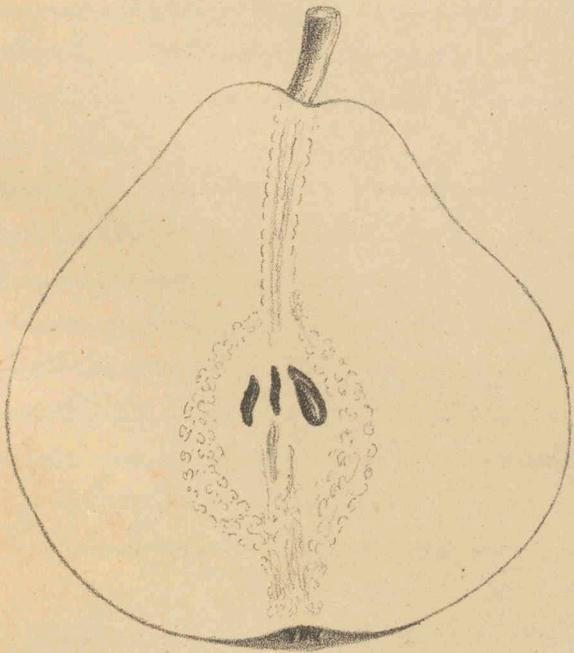
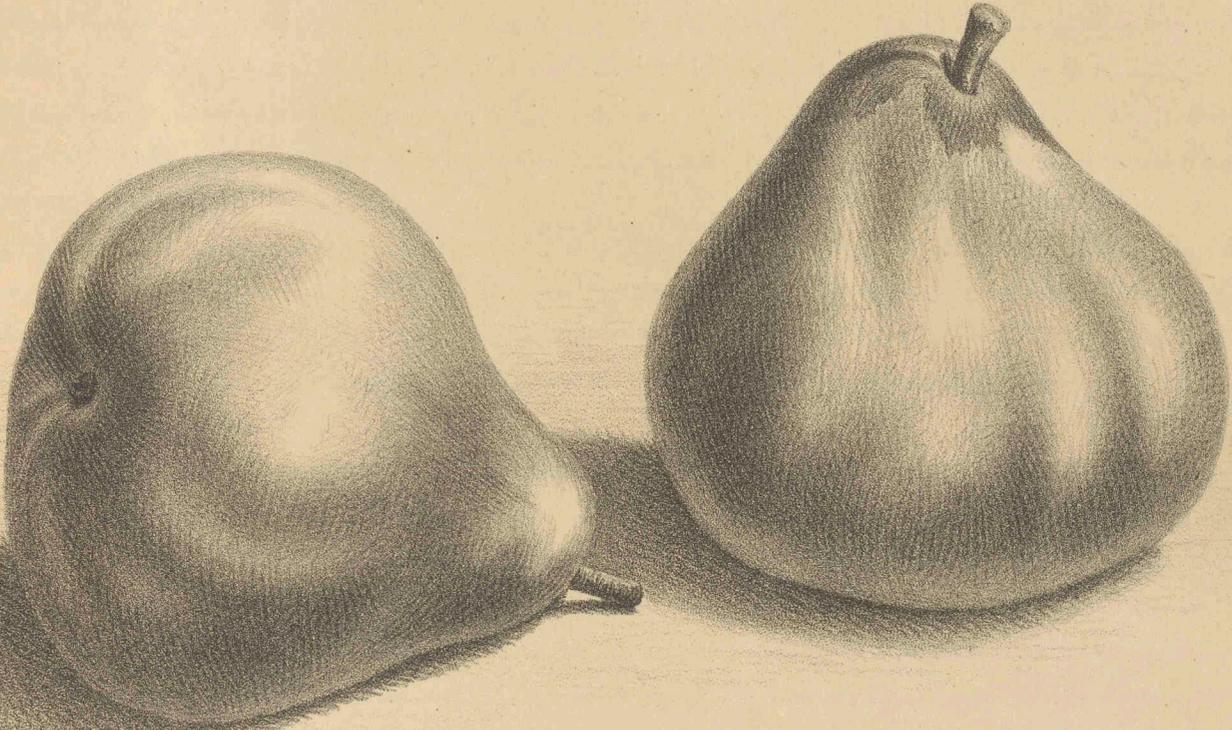

S. J. Grönvall del. & lith.

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg

PÆREGAARDSÆBLET FRA FALSTER.

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald lith. Inst. Svendborg

DOYENNE GAUBAULT.

DOYENNE GOUBAULT.

(Afb. 101.)

Syn: Goubaults Dechantsbirne.

Efter Jahns Angivelse er denne Pæresort tiltrukket af Frø af Fræskole, ejer Goubault i Angers. Modertræet bar første Gang Frugt 1849. Den kan ikke let forveales med Beurre Goubault (Goubaults Smørpære), som til Dels er noget mindre, er anderledes af Form, modnes tidligere og er en bedre Bordfrugt.

Formen, som er angivet paa Afbildningen, viser, at Bugen sidder over Frugtens Midte, dog lidt nærmere Bageret, mod hvilket Frugten som Følge deraf er mere afrundet end mod Stilken, mod hvilken den er mere topformig indbøjet og ender med en fladrund, kort, bredt afstumpet Spids.

Bageret er til Dels aabent, Bagerbladene lange, spidse, jævnlige daarlige udviklede. Bagerkullen snæver, mer eller mindre dyb, i Reglen med 5 fremtrædende Hævninger, som løbe over hele Frugten og særlig ere synlige over Bugen.

Stilken som til Dels er træet, er stærk, ca. 1 F. lang og har en gulbrun Farve, sidder i en mer eller mindre fordybet Hulning, omgivet af Folder eller Hævninger.

Huden er noget tyk, glat og glinsende, stærk gul uden rødt, men med en Del gulbrun netagtig Rust, som bliver noget mere ru mod Stilken.

Kjødet er gullig hvidt, temmelig fint og saftfuldt, men noget fast, naar Frugten er fuldstandig moden krydret og sødt.

Kjærnehuset, hvis Omkreds er antydet ved et fint kornet Lag er halvaaabent og har smaa Kamre med faa, smaa, tykke, mørkebrune Kjærner.

Modningstiden indtræffer i Forhold til Aarets Varme og Træets Plads enten som fritstaaende eller espalieret fra sidste Halvdel af Novem, ber til hen imod Marts.

Træet er middelstærkt af Væxt og særdeles frugtbart. (Efter Jahns skal det trives mindre godt paa Bræde). Bladene ere lancetformige eller elliptiske og ende i en mer eller mindre til Siden drejet Spids, de ere mørkegrønne og stærkt aarede. Rånden er fin saug, takket og bølgeformet. Sommerskuddene ere gullig punkterede og paa Enden af Frugtgrenspidserne findes ofte lange og spidse Torne.

Her i Landet udvikler denne Pæresort, saavidt dømmes kan, sig neppe som Bordfrugt med mindre Træet er plantet til Mur, den kan imidlertid anbefales for sin Frugtbarhed og for sine smukke Frugter, som holde sig saa længe uden at skrumppe sammen, hvilket altid vil give Frugten Værdi som Kogepære. De til Afbildningen benyttede Frugter ere fra et fritstaaende Træ, der dog har en mere end almindelig heldig Plads.

N. Holten-Bechtolsheim,
Valdemar Slot 1873.

LOANS PEARMAIN.

(Pl. 102).

Syn. Herefordshire Pearmain, Royal Pearmain, Königsparmäne, Limonenreinette.

(Efter Oberdieck).

Under Navnet, Red Limon Pipping" erholdt Diel dette Aple fra Loddiges Traskole i Eng., land. Det er beskrevet af Hogg under Navnet, Royal Pearmain, og af Oberdieck først som, Limonenreinette" og senere som, Herefordshire Pearmain" med den Anmærkning, at disse to Frugter sandsynligt er identiske og i England mest kjendt under Navnet, Loans Pearmain". Skjönt Oberdiecks tvende Afprids ere noget afvigende, findes begge Former, dog er den ved, Limonenreinette" den hyppigste. Det tør vel antages at Frugten er af engelsk Oprindelse; i Tyskland skal den kun være lidet udbredt og det samme kan siges for Danmarks Vedkommende.

Formen viser sig undertiden mere høj end flad (cr. 3 Tjøj eller bred), den er nu og da noget uregelmæssig og mer eller mindre skjæv, paa andre Frugter kan undertiden forekomme en eller flere fladtrykte Sider, dog har den hyppigst en smuk og regelmæssig Form. Bugen sidder nærmest Stilken og tager stærkt af mod Bægeret.

Bægeret er aabent og bredt med, som oftest, lange, spidse, noget tilbagebojede Blade; det sidder i en bred, dyb og uregelmæssig Hule, som er omgivet af smaa Ribber og Folder og giver det et kantet Udseende.

Stilken er 2 T. lang, træagtig og sidder i en regelmæssig dyb og bred Hule, som dog paa nogle Frugter næsten udfyldes af en Kjødsvulst, som tillige trykker Stilken skjæv. I Stilkhulen findes stundom et svagt Rustovertræk.

Hudens Grundfarve er i varme Sommer ved Afplukningen gulagtig, senere smuk gul, tildels dækket med levende karmoisinrød Schattering med mørke Striber, som endog kunne vise sig paa Skyggesiden, dog er Grundfarven i Almindelighed grøn eller smudsig grøn og det stærke røde mat brunrødt, hvilken Farve Frugten da beholder til langt ud paa Vinteren. Paa den frie Hud findes en Del med mørkere grønt omgivne Punkter. Regnpletter ses af og til, men Rust forekommer sjældent.

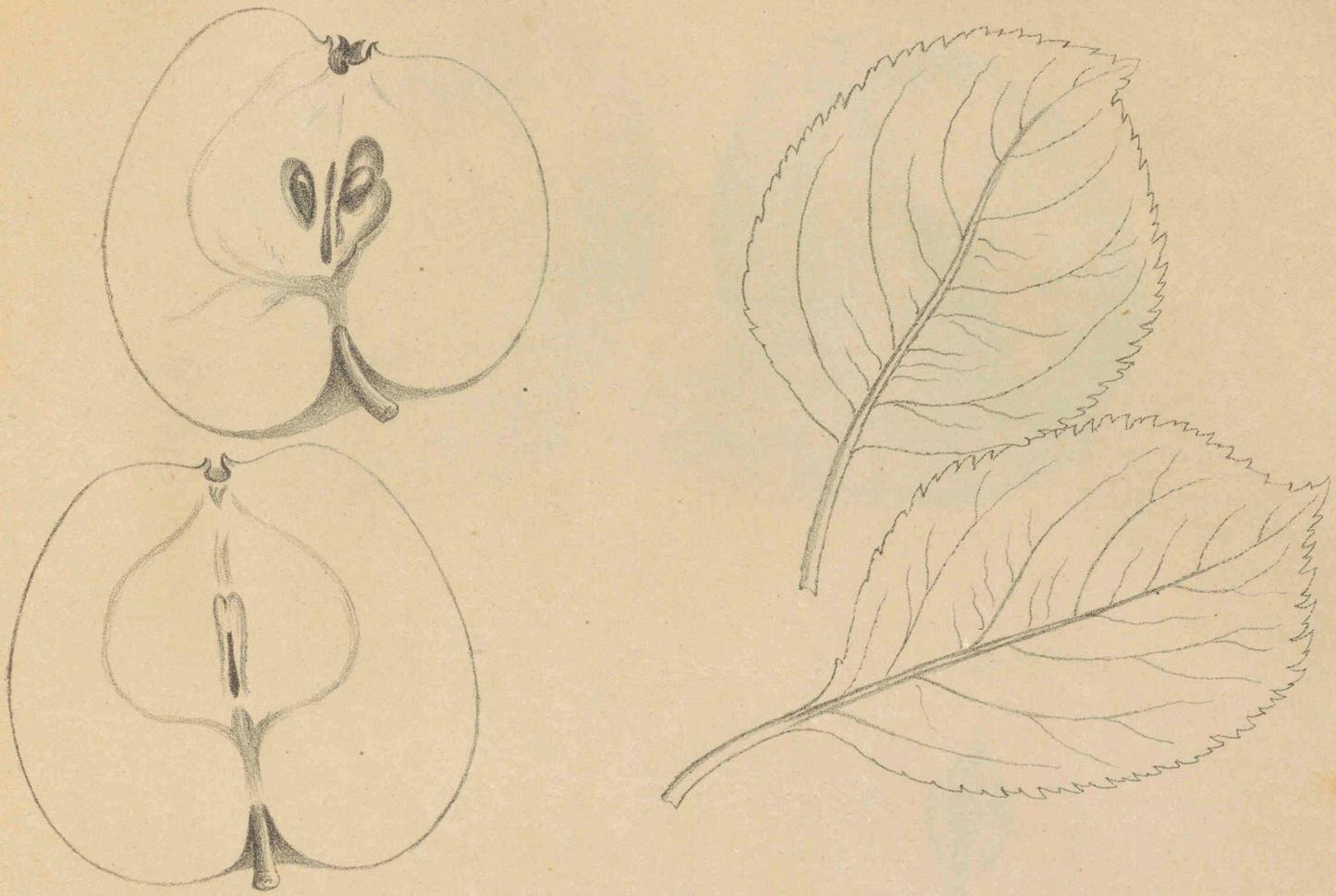
Kjødets Farve er gulagtig, som oftest dog grønlig gul, det er temmelig fast, meget fint og saftfuldt og har en behagelig krydret, forfriskende Vinsmag.

Kjærnehuset er lukket, med smaa flade Kamre, Kjærnerne ere lange, smalle, brune, ofte ufuldkomne.

Modningstiden indtræffer i December og Frugten holder sig til April. Det er en Taffelfrugt af 1ste Rang, men er lige saa anvendelig til Husholdningen.

Træet, som har leveret Frugterne til hosstaaende Afbildning, er forædlet paa Vildning og har en halvstammet Kroneform. Det har en sund og rask Væxt, en temmelig flad kvælvet Krone og er meget frugtbar. Sommerkuddene ere lange, slanke og besatte med fin Uld, deres Grundfarve er mat fiolettbrun, i Skygge oliven, og have en Del spredte Punkter. Bladet er stort, agfornet, ofte ovalt, Undersiden er ulden, Bladianden skarp saugtækket. Sorten fortjener almindelig Ud bredelse.

J. C. Eltzholz,
Brahetrølleborg 1873.

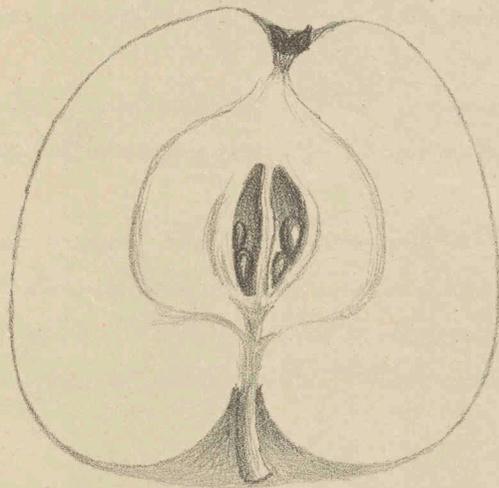
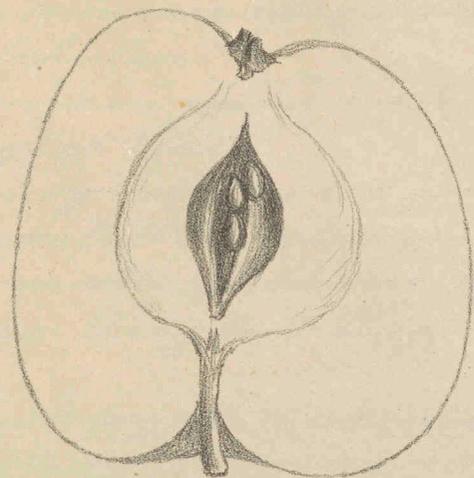
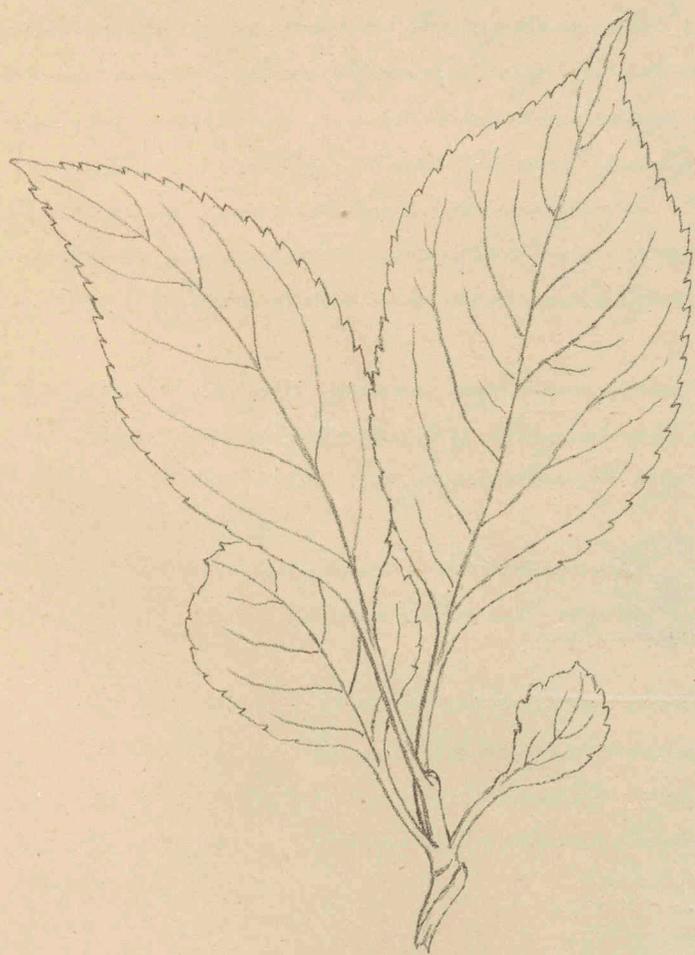
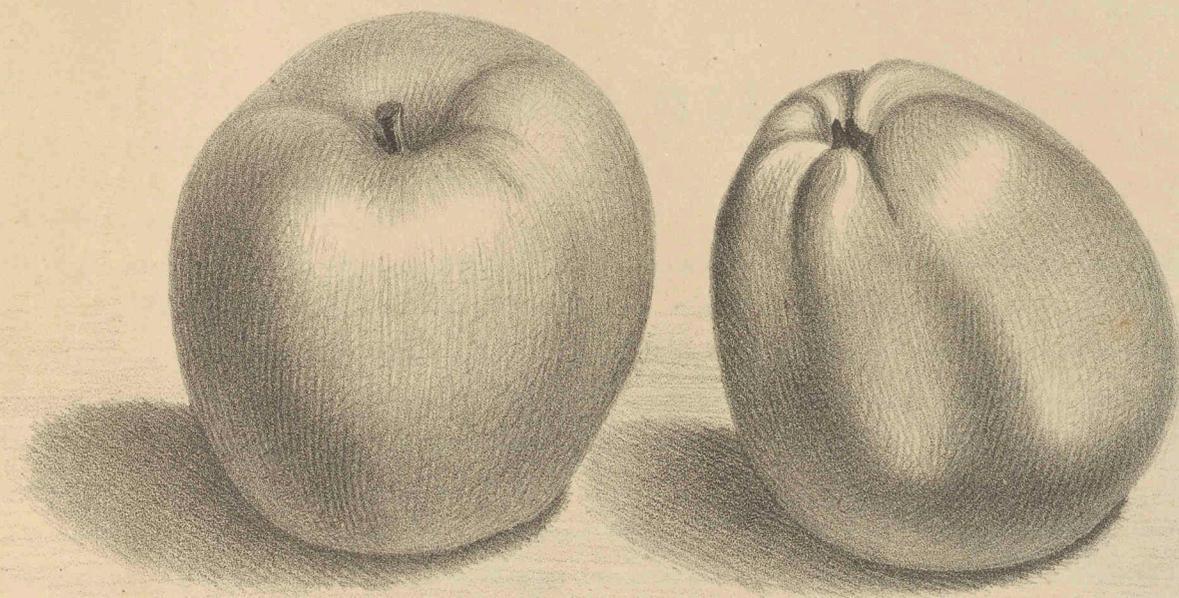

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald's lith. Inst. Svendborg.

LOANS PEARMAIN.

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald^s lith. Inst. Svendborg.

PRINCESSE NOBLE.

PRINCESSE NOBLE.

(Afb. 103.)

Syn: Alantappel. (Diel).

Det synes at være ubekjendt hvorfra denne gamle udmærkede Ablesort stammer, men Træets Haardførhed, dets aarlige og rige Frugtbarhed har saavel i Tyskland som ogsaa hos os forskaffet den almindelig Udbredelse. Dette Abbe maa ikke forveksles med Princesse noble de Chartreux (Fransøischer Pringessinappel), som er en mere rund Frugt, og som vel neppe findes saa hyppigt her i Landet.

Frugten er mere høj end bred, mest afstumpet, kegleformig, undertiden næsten valseformig, og dens Bug sidder nærmest Stilkhulen, den har undersiden, navnlig i Modningstiden, et noget calvilleagtigt Udseende.

Bægeret er smalbladet og lukket og sidder i en flad og snæver Fordybning, omgivet af Kjødperler og Hævninger, som mer eller mindre fremtrædende strække sig over Frugten til Stilkhulen.

Stilken er undertiden kjødet og kort, men kan ogsaa være træet, indtil $\frac{1}{2}$ T. lang og sidder i en rummelig og glat Hule.

Huden er fin, fedtet, paa Træet gulgrøn og belagt med fin Dug, i Modningstiden er den klar hvidgul. Enkelte Frugter ere paa Solsiden mer eller mindre anløbne med matte, sjeldnere med stærkere røde Striber; Punkterne ere ubetydelige. Frugtens Lugt er stærkt krydret.

Kjødet er gulagtigt, fint, og om end fast dog tilstrækkeligt skjært og saftigt, det har en mærkelig krydret, ubetydeligt syrlig, Sukkersmag.

Kjærnehuset er stort og aabent og indeholder i Reglen en Mængde ufuldkomne Kjærner.

Modningstiden er fra November, og Frugten holder sig hele Vinteren igjennem; den er som Bord- og Husholdnings-Frugt lige udmærket.

Træet voxer frodigt, selv i en mindre god Jordbund, i Græsbund, siger Oberdieck, blive Frugterne smaa. Sommerkuddene ere fine og slanke, mod Spidserne beklædte med fin Uld. Bladene ere temmelig store, elliptiske, Undersiden besat med stærk Uld, noget flade og spidst takkede.

J. Petersen,
Curupgaard 1873.

HARBERTS REINETTE.

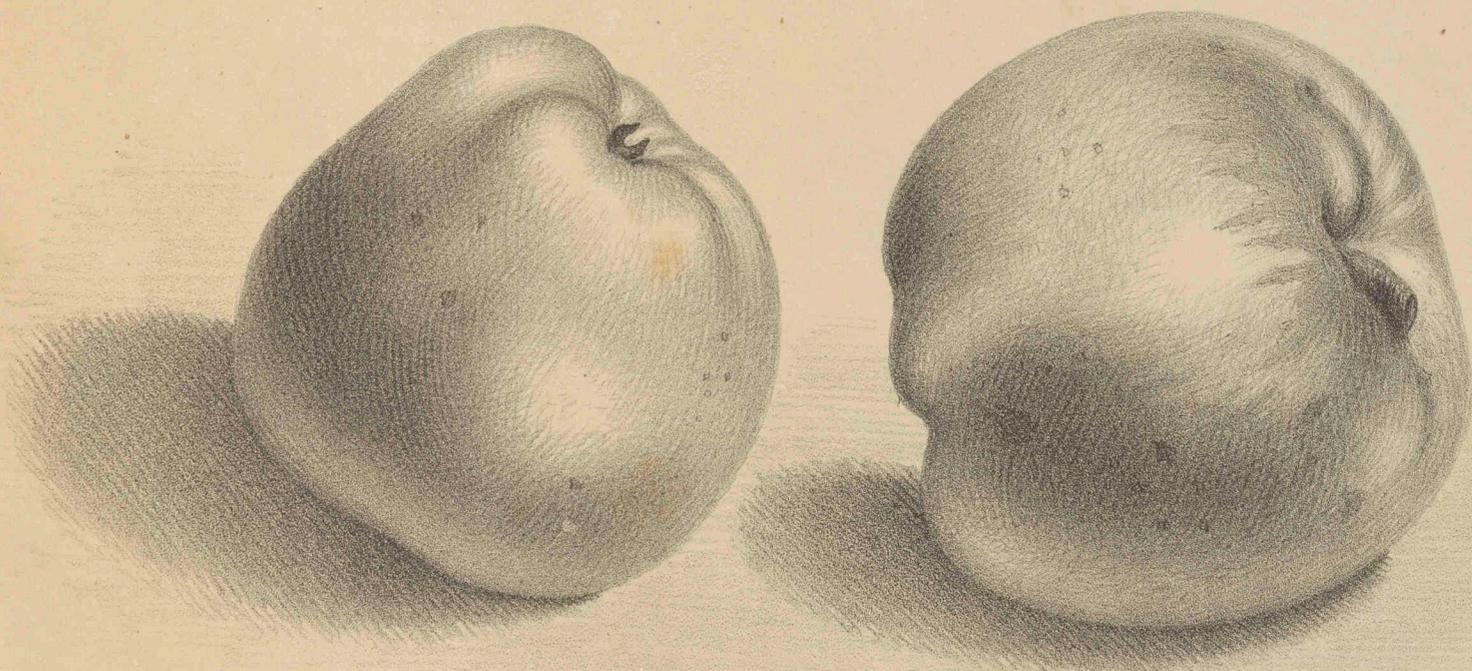
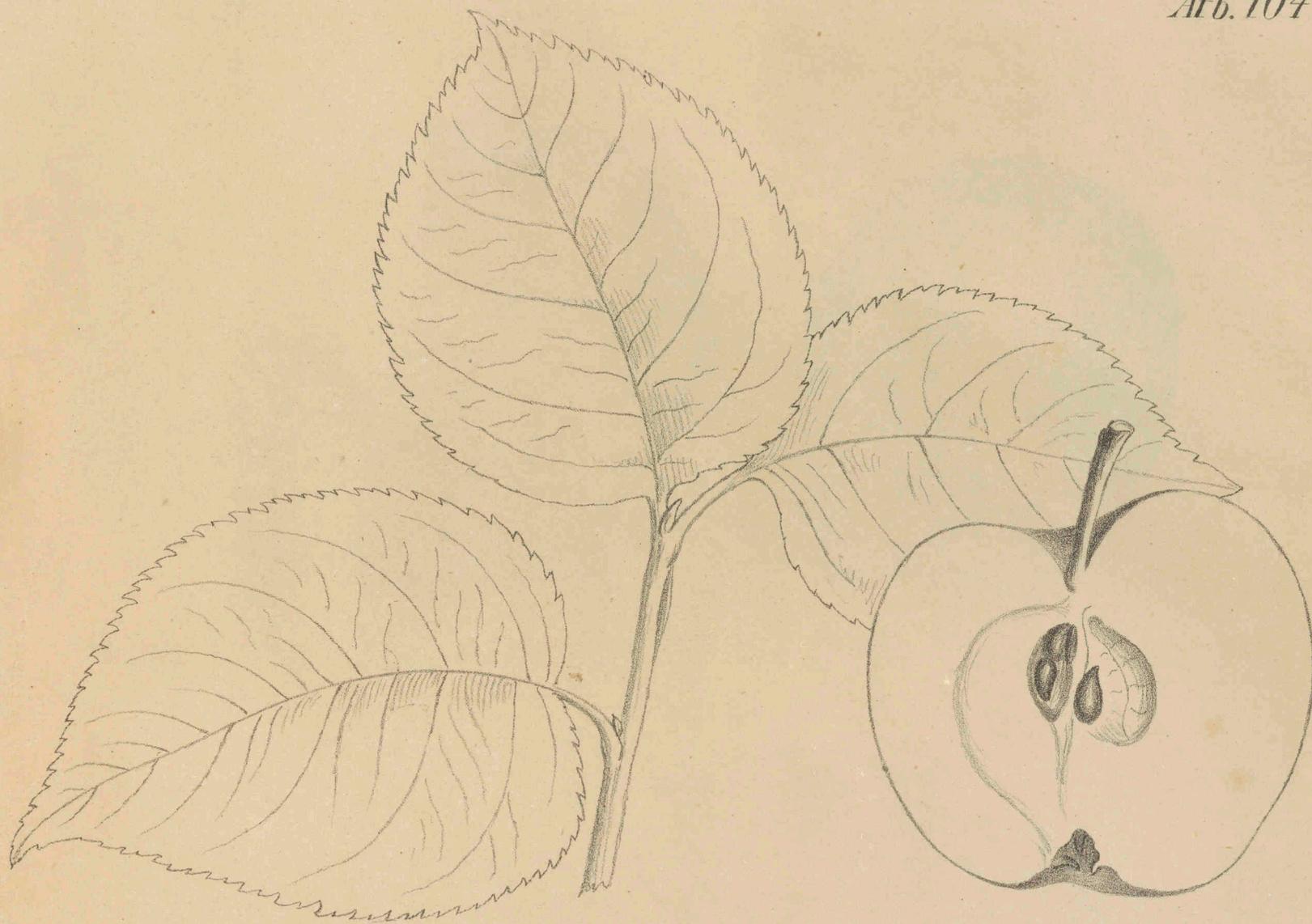
(Afb. 104).

Syn. Harberts reinetteagtige Rambour, Harberts Rambour Reinette.
 Hr. Handelsgartner Bredsted i Odense har velvilligst meddelt mig Frugterne til nærværende Afbildning. De ere plukkede af et halvstammet kraftigt Træ, forædlet paa Vildning. Sorten er af tysk Oprindelse, Diel modtog den fra en Land-Kasserer Harbert i Westphalen og henregnede den til Rambourerne, hvortil dog kundens raske Væxt kunde berettigge. Oberdieck bemærker, at man i Gotha kaldte den Harberts Rambour Reinette, dog henregnede hende selv til Reinetterne og optog efter en Anbefaling af Haveinspector Lucas ovenstaaende Navn.

Formen er, skjøndt den nok kan variere noget, dog altid mere bred end høj bygget. I største Udvikling kan Frugten blive indtil 4 T. bred og 3 1/2 T. høj. Rugen sidder oftest nærmest Stilken, hvor Frugten er flad-rund kvælvet og tager stærkt af mod Bageret, hvor den er bred af stumpet. Bageret er aabent eller halvaaabent og sidder i en temmelig stor Fordybning, som dannes noget uregelmæssigt af 3 til 4 større eller mindre Flævninger, der enten forløber sig umiddelbart ovenfor Bagerhulen eller først udjævnes paa en Fjerdedel af Frugtens Højde, og undertiden giver Partiet omkring Bageret et calvilleagtigt Udseende. Bægerbladene ere halvlange, spidse, lidt uldne og grønagtige. Stilken er træagtig, tynd, 1 T. lang, stundom kortere og da kjødet, den kan i nogle Tilfælde trykkes skjæv af en Kjødsvulst, men sidder forøvrigt i en regelmæssig, tragtførmig, dyb og bred Hule, som er belagt med straaelformet Rust. Hudens Grundfarve er straaagul, i moden Tilstand høj citrongul, glat, men bliver ikke fedtet paa Lageret. Paa nogle Frugter findes Solsiden belagt med karmoisinrøde brudte Stri-ber, som paa andre smelte sammen til en svagere rød Schatte-ring. De Frugter, som sidde i Skygge have intet rødt. En Del brune Punkter findes over hele Frugten, mere eller mindre skarpt fremtrædende. Rust og Rustpletter findes sjældent. Kjødet er gulagtigt, fint, saftfuldt og af en frisk, vinagtig, behagelig krydret Smag, af megen Lighed med Orleans Reinettens. Kjernehuset er meget aabent, stort og har rummelige Kamre, som indeholde lange, spidse, brune Kjærner, der som oftest ere ufuldkomne. Modningstiden indtræffer i December, og Frugten kan holde sig til ind i Marts. Det er en god Taffel-frugt, men tør i Særdeleshed anbefales som en af de bedste Husholdningsfrugter.

Træet bliver stort, danner en bred Krone og er ogsaa stærkt voksende paa Dværgunderlag, det bærer rigt og ansætter tidligt Frugtsporer, men er som alle store Ablesorter tilbøjeligt til at falde af. Naar det derfor ikke kan bydes et beskyttet Væxsted, anbefales det at dyrke Sorten som lavstammet og i Dværgformer. Sommerkuddene ere stærke, mod Spidsen noget uldne. Barken er fiolebrun med mange tydelige Punkter. Bladene ere store, hjerteformede, ovale, noget tilspidsede og regelmæssigt, stærkt saugtandede, Ribladene lanzettformede. Gjet er lidet og hviduldent. Træet er frugtbart, har en raske og sund Væxt og fortjener Plads i enhver Have.

Ditlev Eltzholtz,
 Glorup 1874.

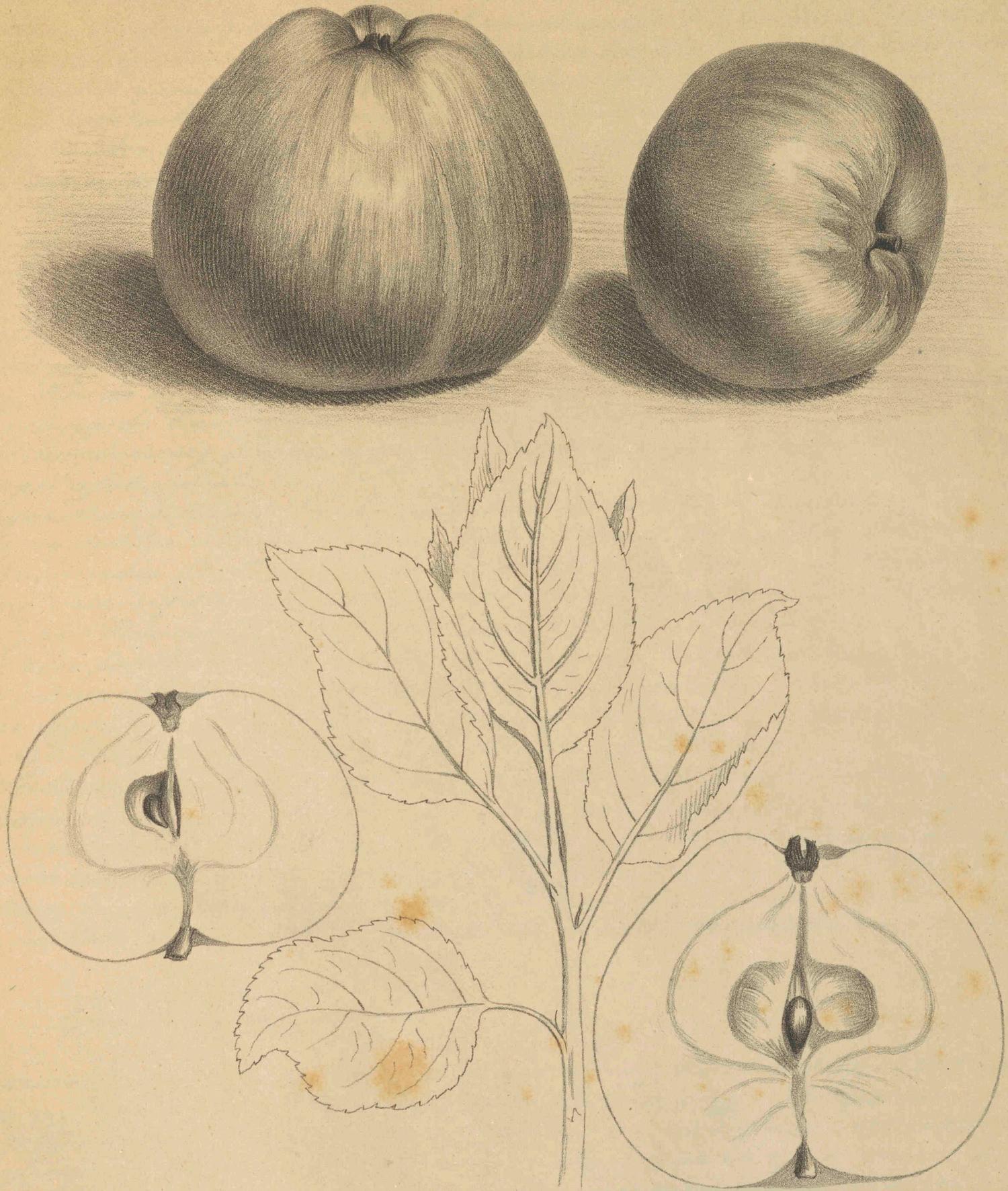

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg

HARBERTS REINETTE.

S. J. Grönwald del. & lith.

S. J. Grönwalds lith. Inst. Svendborg

COX'S ORANGE PIPPIN.

COX'S ORANGE PIPPIN.

(Afb. 105.)

Syn: Pomme Reinette Orange de Cox, Pomme Cox's Orange, Cox's Orange Reinette.

(Efter Oberdieck).

Af Hr. Handelsgartner Bredsted i Odense har jeg erholdt Frugterne til Afbildningen af dette meget frugtbare og kostelige Able, som i Følge Oberdieck i 1830 er avlet af en Hr. M. R. Cox i Colnbrook-Lawn ved Backs (beliggende paa Vej, en mellem London og Windsor). Hr. Cox udsaaede 9 Kjærner af Ribston Pippin, af hvilke det her beskrevne og Cox's Pomona fremkom. Indtil henimod 1858 forblev Sorten ganske ubekjendt i Træskolen i Colnbrook og Omegn, da Have- dyrknings-selskabet i London tildelte dem Prisen i Forbindelse med en meget anerkjendende Omtale. Man tager ikke fejl af dens Afstamning fra Ribston Pippin, men den har det aldeles forud for denne, at den bærer rigere. Endnu bør bemærkes, at Tiltrækkeren ikke maa forveksles med den amerikanske Pomolog, "Coxe".

Formen er rundagtig med regelmæssige Omrids, dels flad, dels tilsyneladende højbygget (de sidste have et pearmainagtigt Udseende). Den normale Størrelse viser Afbildningen, mindre Frugter ere 3 T. brede og 2¹/₄ til 2¹/₃ T. høje, nogle Frugter kunne, som det ses paa Afb., dog opnaa en større Udvikling. Hos de højst udseende Frugter sidder Bugen endnu kjendelig, hos de fladbyggede Exemplarer tydelig nærmere Stilken, om hvilken Frugten da hvælver sig fladrund. Mod Bøgeret tager Frugten stærkt af og er meget afstumpet.

Bøgeret er lille, aabent eller halvaabent, med smalle spidse Blade, og sidder i en vid temmelig dyb Hule, hvori der ses nogle større eller mindre flade, afrundede Folder, hvilke i enkelte Tilfælde kunne vise sig saa stærkt udviklede, at Frugtens Form derved bliver skjæv. Paa nogle findes ubetydelig Rust i Hulen.

Stilken forekommer enten $\frac{1}{2}$ a 1 T. lang, stærk og træagtig, eller kortere og temmelig kjødet, og trykkes paa nogle Frugter skjæv af en større Kjødsvulst i den ellers temmelig store og regelmæssige, af svag til Dels straaliformet Rust belagte Hule.

Fluden er glat og noget glinsende. Ved Indhøstningen er Grundfarven grøn, hvilken Farve paa Lageret senere gaar over til renere gult. Paa Solsiden viser sig en Del langagtige, karmoisinerøde Striber og Punkter. Talrige graa Punkter findes, dog kun svagt antydede, over hele Frugten, ogsaa i det Røde.

Kjødet er hvidgult, meget blødt, sprødt, meget fint og saftfuldt og har en sjelden behagelig, noget syrlig-sød Sukkermag og en fin Vellugt.

Kjærnehuset har en hul Axe med flade aabne Kamre, som indeholder mange brune, spidse og fuldkomne Kjærner.

Modningstiden indtræffer i Novbr., Frugten holder sig til Marts. Det er en Taffelfrugt af første Rang.

Træet har en kraftig og sund Væxt, det forgrener sig ikke meget, men ansætter tidlig Frugtspor. Det egner sig saavel til halvstammet Krontræ som til Dværgformer forædlede paa Paradis eller Pomme Doacin og danner smukke Pyramider. Sommerskuddene ere stærke, belagte med fin Uld, violetbrune med sølvagtigt Skjær og have meget faa Punkter. Bladene ere store og ovale eller hjertedannede, stærkt tilspidse, dybt savtakke. Gjætt er trekantet, temmelig stort og fremstaaende. Bibladene ere talrige og lancetdannede. Træet synes ikke at lide under Frost i Blomstringstiden. Rivers anbefaler med Rette dette Able fremfor alle andre, thi det er en Sort, som fortjener størst mulig Udbredelse.

Ditlev Eltzholz,
Glorup 1873.

RHODE ISLAND GREENING.

(Afb. 106.)

Syn: Green Newtown Pippin, Jersey Greening, Burlington Greening (maa ikke forveksles med „Rhode Island“, som uden at „Greening“ er vedføjet, er syn: med Gloria mundi).

Denne Ablesort er, som Navnet antyder, af amerikansk Oprindelse, og er allerede saa udbredt der, at Downing bemærker, at det kunde være overflødig at beskrive den. Fornemlig dyrkes Sorten i de østlige Stater, hvor det berømte amerikanske Able, Newtown Pippin, som forøvrigt kommer det nær i Godhed, ikke længer kan opnaa fuldkommen Udvikling. I England, hvor til Sorten er bragt af Londons Haveselskab, er den temmelig udbredt; og i Tyskland er den til Dels bleven bekendt ved Brødrene Baumann til Ballweiler, fra hvis Træskole den kom til Dittrich.

Ved et Besøg hos Hr. Handelsgartner Bredsted i Odense tildelte den, mig de Frugter, som have tjent til nærværende Afbildning. De ere plukkede af et paa Vildning forædlet, halustammet Krontræ, som udmærker sig ved en meget kraftig Væxt, og som i kort Tid har dannet en bred Krone. Med Hensyn til tidlig og vedvarende Frugtbarhed, taaler Sorten at sammenlignes med den her i Landet almindelig dyrkede Engl. Vinter Guld Pearmain. Frugterne kunne ofte blive større end Afbildningen viser.

Formen rundagtig, c. 3 T. bred og $2\frac{1}{2}$ T. høj. Rugen sidder paa Frugtens Midte, og flere brede afrundede Kanter, som strække sig over hele Frugten, give den et calvilleagtigt Udseende.

Bægeret er lukket, har grønne med Uld besatte Blade og sidder i en temmelig dyb Hule, som er forsynet med smaa Folder og Kanter, der ofte løbe ned over Frugtens Sider. Rust forefindes ofte.

Stilkken, som i nogle Tilfælde bevarer sin grønne Farve, er omtrent $\frac{1}{2}$ T. lang og sidder i en dyb tragtfarmig Hule, hvor der trods Oberdiecks Beskrivelse af Sorten i Ill. Fl. d. Obstk. dog ikke sjældent findes Rust.

Huden, som er temmelig glat og fin, er ved Indhøstningen mørk græsgrøn, men paa Lageret, hvor den bliver noget fedtet, forandres denne Farve ved Modningen til helgul. Solsiden paa flere Frugter vise ofte brunrøde Striber og Schatteringer, paa andre, som ere voxede i Skygge, der imod et let Rustovertræk, som undertiden sammentrænges til en bredere eller smallere Ruststribes. Punkter findes spredte over hele Huden, som omgives af en lille hvidgrøn Krans.

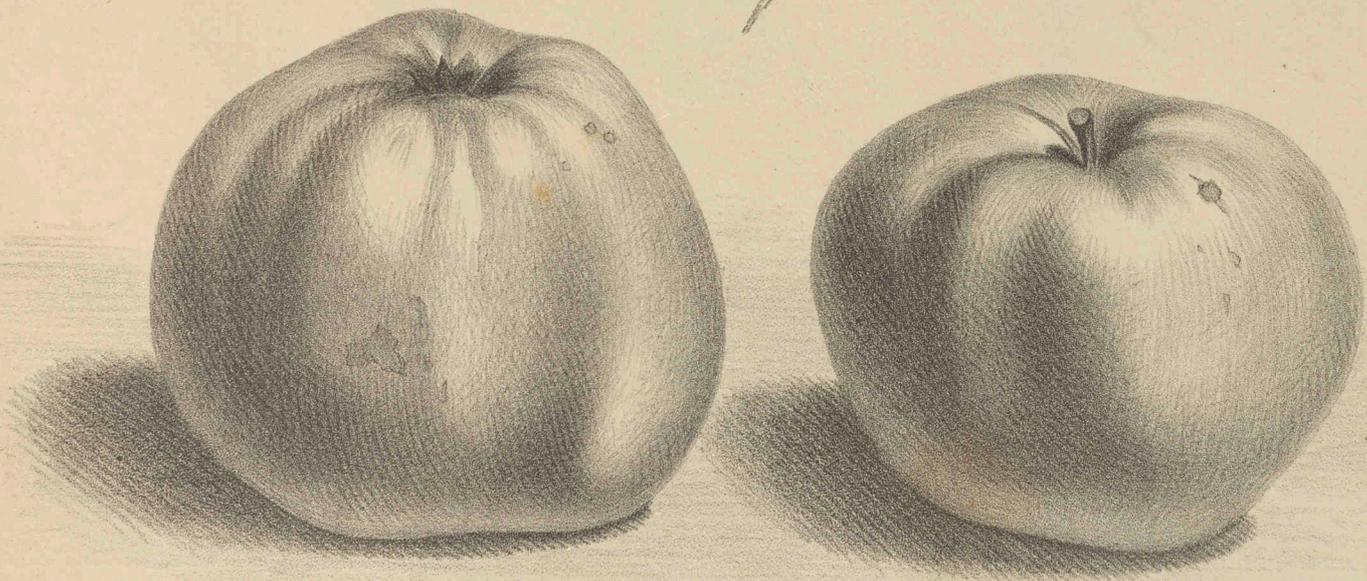
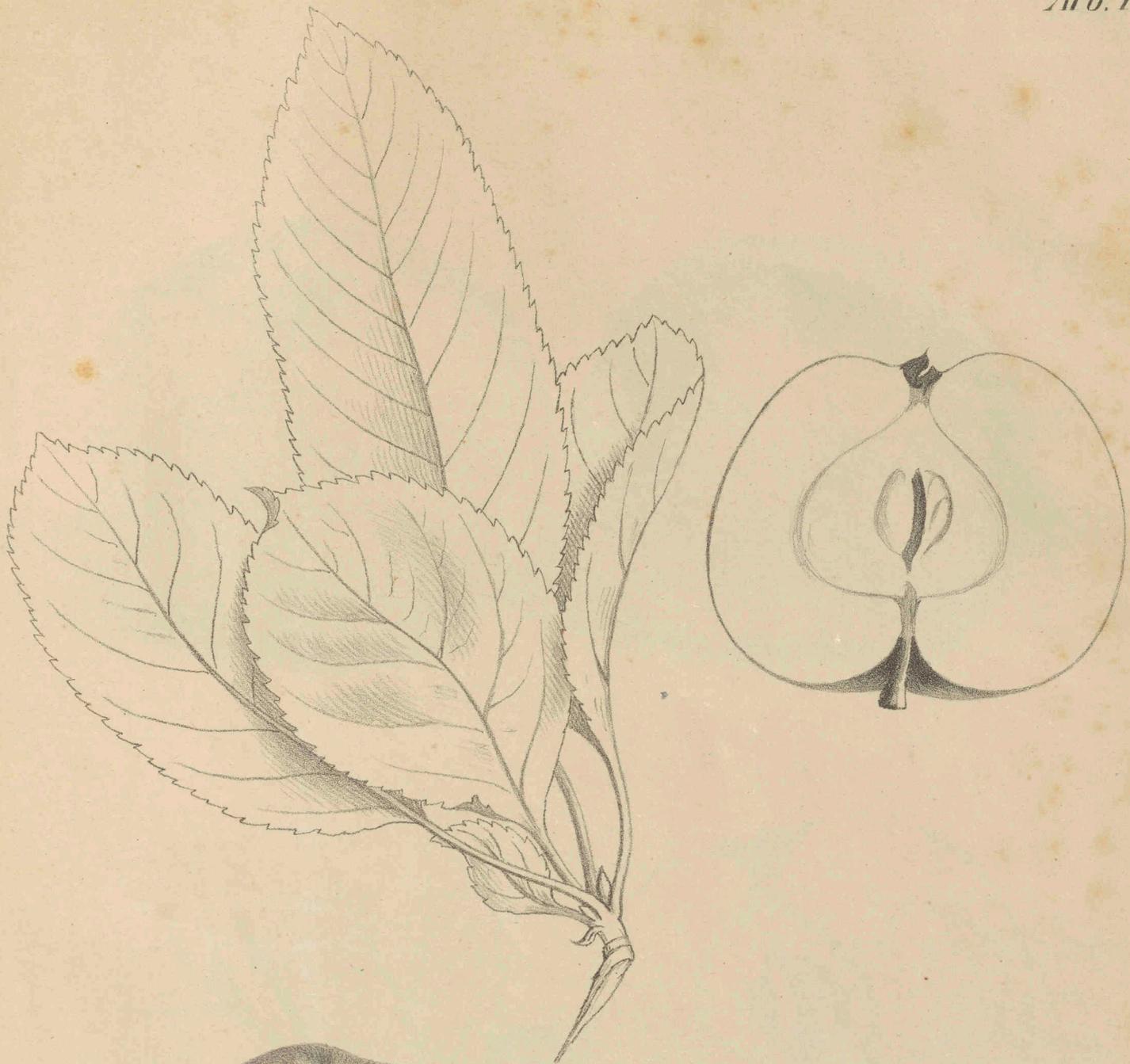
Kjødet er fint, grøngult og har en vinagtig og krydret Smag.

Kjernehuset, som er lukket og stort, har til Dels ufuldkomne, brune, spidse Kjærner. Bægerrøret er kort.

Modningstiden indtræffer i Decbr. og Frugten holder sig til Maj. Paa Grund af dens Godhed og store Holdbarhed sættes dens Værd lige højt som Taffel- og Kjøkkenfrugt.

Træet er, endogsaa i en mindre god Jordbund, stærkt voksende og giver slanke brunrøde Sommerskud, som ere svagt belagte med Uld. De have et sølvgraat Skjær, hvorigjennem dog Grundfarven ses. Bladene ere temlig store elliptiske eller lang-ægformede og skarpt saugtakkede; Ribladene smalle, lanseformede. Da Sorten egner sig godt for vore Forhold bør den anbefales til almindelig Plantning.

Ditlev Eltzholtz,
Glorup 1873.

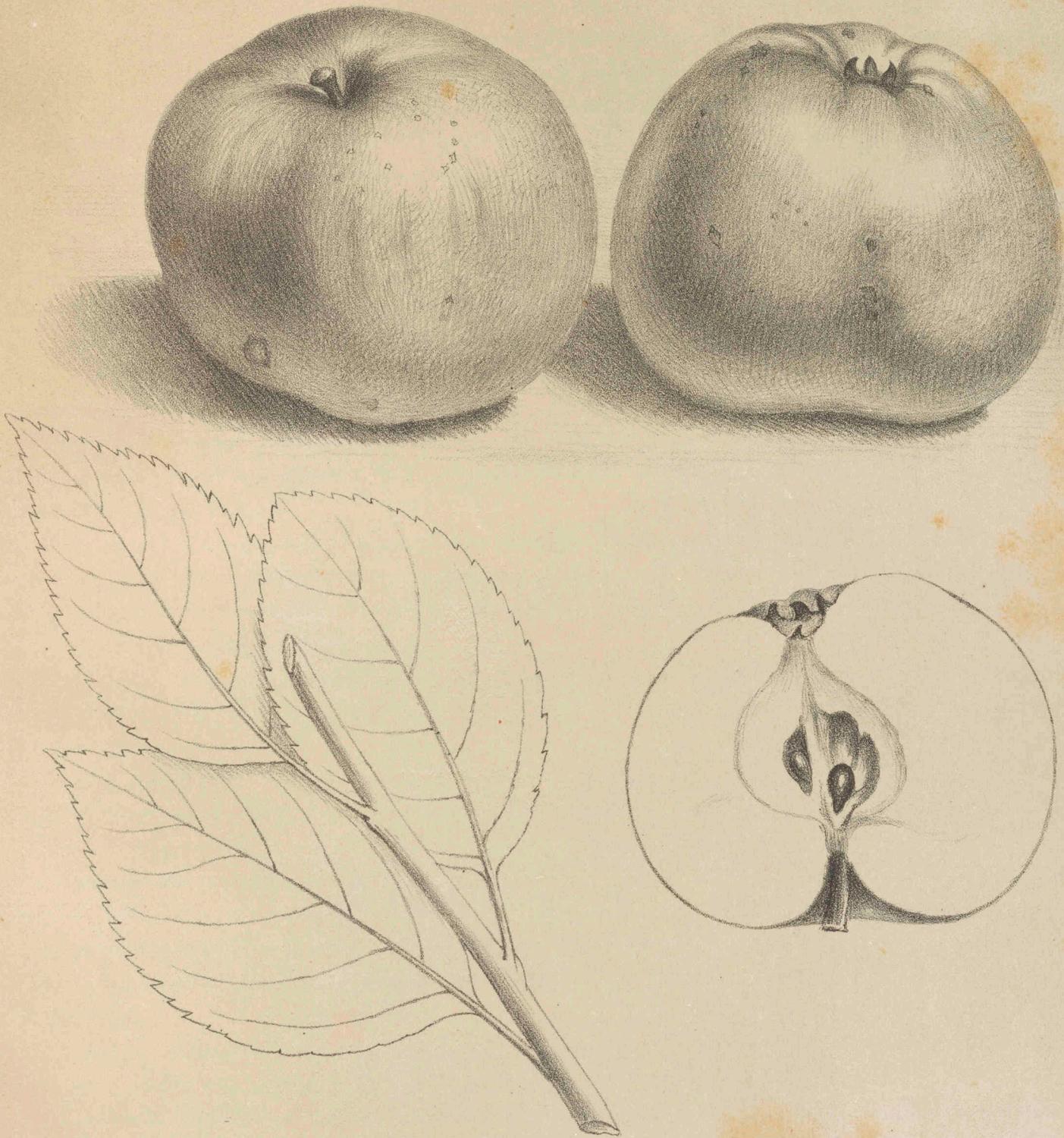

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg

RHODE ISLAND GREENING.

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald lith. Inst. Svendborg

DUMELOW'S SEEDLING.

DUMELOW'S SEEDLING.

(Afb. 107).

Syn: England. Dumelow's Crab, Duke of Wellington, Normanton Wonder, Wellington Apple, Winter Hawthornden.

Dumelow's Seedling er et engelsk Frøable, der er tiltrukket af en Landmand, Dumelow, i Leicestershire i Begyndelsen af dette Aarhundrede. Det er først udbredt af en Handelsingartner Williams i Turnham Green i Nærheden af London, der første Gang udstillede Frugten paa Haveselskabets Udstilling 1820. Det var den Gang udstillet under Navn af Wellington Apple, under hvilken Betegnelse det endnu er bedst kjendt i Covent Garden, hvor det er et af de almindeligst forekommende Abler. Fra England er det overført til Tyskland, hvor det af Lucas anbefales til almindelig Dyrkning og særlig til Plantning ved Landeveje. Fra det londoniske Haveselskab blev den med en Del andre Forter i 1839 indført her i Landet og plantet i Haveselskabets Have.

Vedføjede Afbildning viser dette Ables normale Størrelse og den regelmæssige, som oftest fladtrykte, men undertiden mere rundagtige Form.

Bøgeret er aabent, korbbladet, og sidder i en flad, af utydelige Folder omgiven Fordybning. Bøgerhulen er kort og kegleformig.

Stilken er kort og tyk ($\frac{1}{2}$ T.) og sidder i en dyb Hule, der i Almindelighed er beklædt med Rust.

Huden er tynd og glat med enkelte Regnpletter og fine brunlige Punkter.

Farven er ved Afplukningen lysgul, men bliver mørkere henimod Modningstiden; paa Solsiden er den i Regelen dækket af et stærkere eller svagere rødt Skjær.

Kjødet er gulagtigt, fast og meget saftigt, af en stærk syrlig Smag.

Kjærnehuset er stort og aabent, Rummen store med mange fyldige Kjærner.

Modningstiden indtræder i Løbet af Januar, og Frugten kan holde sig meget længe (efter Lucas endog 1 Aar) uden at skrumpes sammen eller tabe i Smagen.

Træet vokser rask, bærer tidligt og rigt og er ikke omtaalig under Blomstringen.

Sommerkuddene ere saa karakteristiske at man alene kan kende Træet paa dem; idet de ere meget tæt besatte med langagtige hvidgraa Prikker.

Træet, som har baaret de afbildede Frugter, er halvstammet med Kronesform og vokser i en temlig leret Jordbund.

Ovennævnte Abbe er paa Grund af sin Frugtbarhed og lange Holdbarhed en god Husholdningsfrugt og tørde som saadan vistnok for tjene at blive almindelig dyrket her i Landet. Den bliver af Lucas angivet at være brugelig som Bøddelfrugt, men kan paa Grund af den temmelig syrlige Smag ikke anbefales som saadan.

Chr. Pedersen.
Stokkerup 1873.

PEARSONS PLATE.

(Afb. 108.)

Syn: Italiensk Reinette.

Frugten af Højskamme, hvor dog de fleste blive smaa.

Formen: en Valse, stærkt aflattet for begge Ender, Størrelsen kun sjelden middel, Tværnittet smukt rundt, Højde og Bredde omtrent lige.

Bageret: vidt aabent med ikke store tilbagebøjede Flige, siddende i en vid For-
dybning, hvori fine Folder, som dog ikke væsentligt gjøre Randen ujævn.

Stilken er kort, for det meste kjødet, og sidder i en grund, snæver, ofte af en Kjød,
svulst udfyldt Hule.

Huden ofte noget stærk, i mange Aar grøn endnu hen paa Vinteren, i andre al-
lerede tidligt gulnende, hvor den er rustfri, glat og glindsende, dog for det me-
ste overløben med fint ru graabrun Rust, og Solsiden mer eller mindre
stærkt dunkelt rødt flammert, tildels med Spor af Striber. Punkterne ere
noget fremstaaende, undertiden findes fremstaaende Vorter.

Kjødet har et grønt eller gult Skjær, mest omkring Kjernehuset og mod
Stilkenden, det er yderst fint, saftfuldt af en særdeles livlig syrligt sød, kryd-
ret Smag.

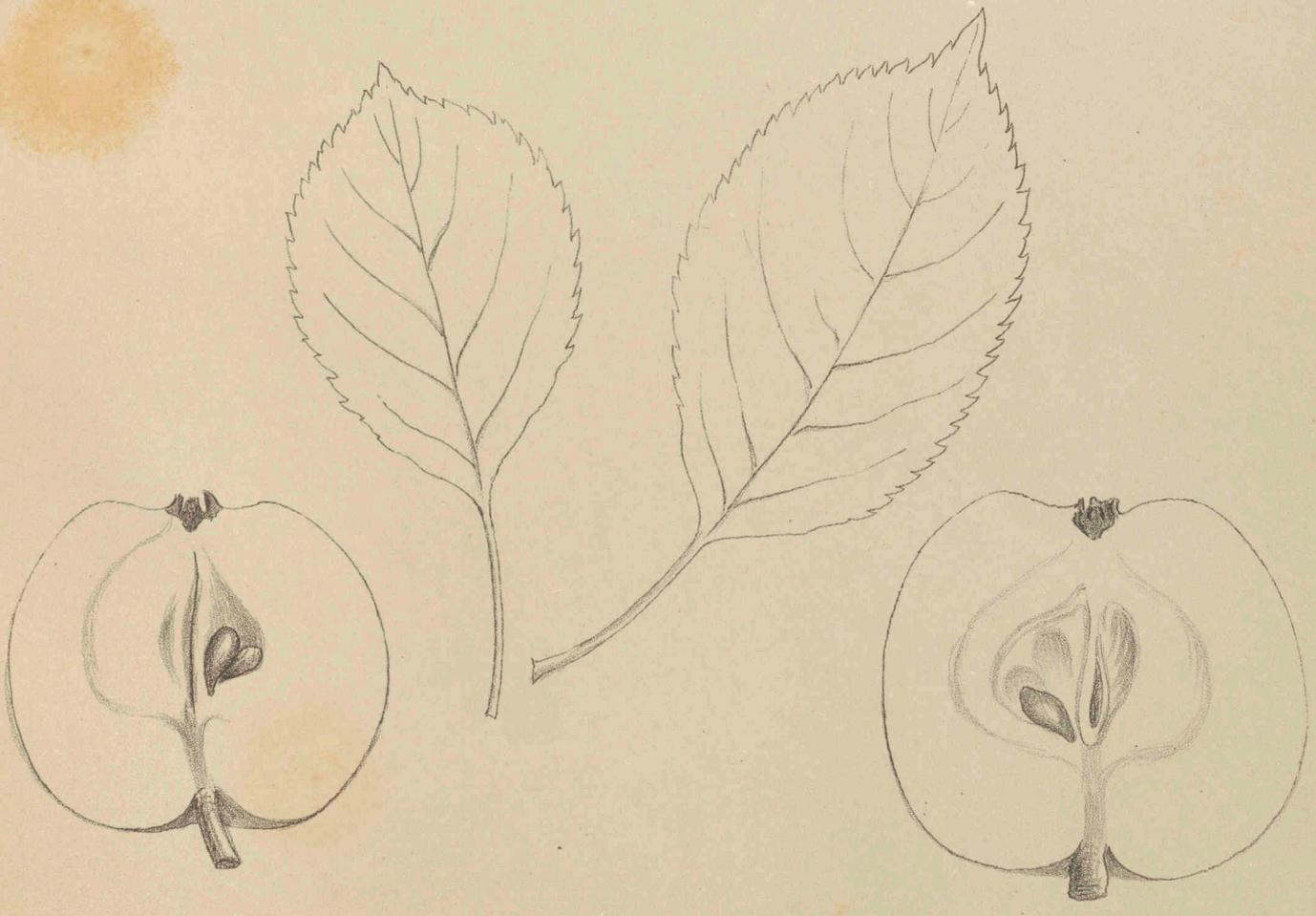
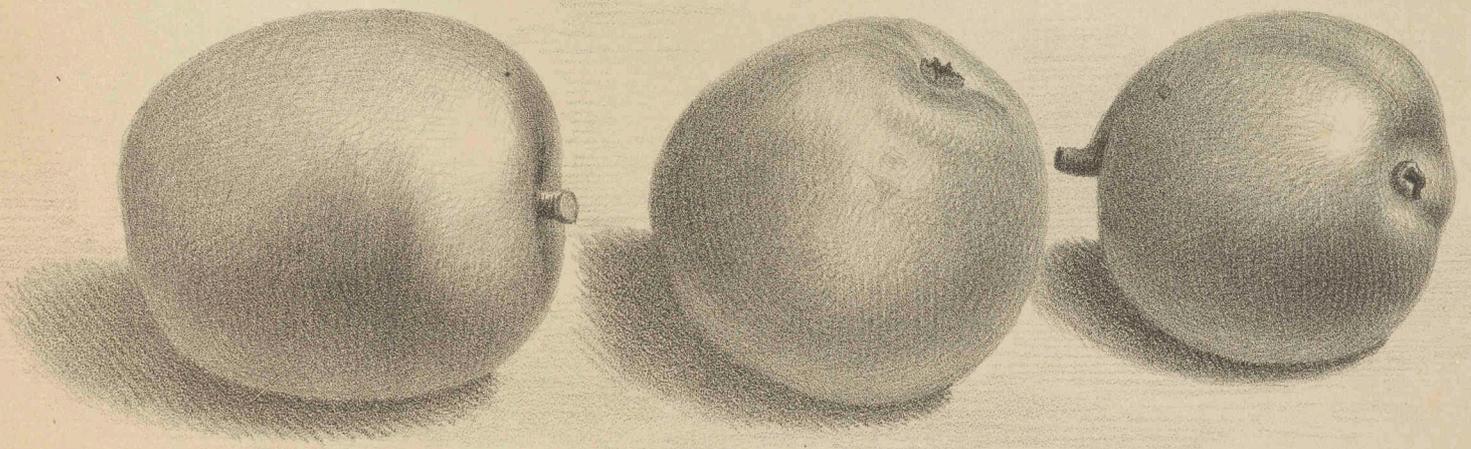
Kjernehuset med langstrakt Omkreds og snævre Rum er lukket og inde,
holder lange, ofte gølge Kjærner.

Bageret er foroven rummeligt og kort, dog at det undertiden fortsættes
i en meget fin Cylindere, der næsten naaer ned til Kjernehusets aabne Axe.

Modenheden begynder ved Juletid, og Frugten holder sig fuldt saftig ud i For-
aaret, dog at den trænger til at sidde længe og opbevares godt for ikke at
skrumpe sammen.

Frøet har en noget spinkel Væxt med lange tynde tilspidse lodne Skud
med tetsiddende Knopper og vil gjerne danne en meget tæt Krone. Efter
min Erfaring er det temmelig udsat for Kæft og noget sent før det kom-
mer til at bære, men bærer siden rigeligt, bedst derfor synes det at egne sig
til Dværgfarm paa Vildstamme. Bladet er knap middelstort, plant, noget
glindsende, middelgrønt enkelt skarpt saugtækket, noget smalt som Jord-
bærbælets og tilspidset mod Stilken.

J. Wäldke,
Göteborg - Flornum 1873.

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald's lith. Inst. Svendborg

PEARSONS PLATE.

RIBSTON PIPPIN.

(Afb. 109.)

Syn: Engelsk Granatreinette, Travers Reinette, Glory of York, Formosa Pippin.

(Efter Oberdieck).

Denne Frugtsort anses for at være af engelsk Oprindelse. De første Efterretninger, man har om den, henviser til en formodet Kjernefamilie, som fandtes ved Ribston Hall ved Knaresborough. Nu er den efter Oberdieck en Yndlingsfrugt i England, men ogsaa udbredt saavel i Amerika som i Europa. Selv i Norge skal den udvikle sig til Fuldkommenhed og kun have lidt mørkere Hudfarve.

Formen er rund, sædvanlig mere bred end høj, sjældnere højere end bred, Rundingen er brudt ved Hævninger, som løbe over Frugten. Bugen sidder nær, mere Stilken og tager noget af imod Bægerranden.

Bægeret er lille, lukket, ofte grønligt og sidder i en snart mindre, snart rummeligere Fordybning, fra hvilken de flade Hævninger udgaa.

Stilken, som er træet, strækker sig ikke ud over Stilkhulen, som er rummelig og dyb og ofte har en Kjødsvulst i den rustbelagte Hule.

Huden er glat gulgrøn, senere stærkere gul med mørkere brunrøde Striber, som ogsaa kunne udbrede sig til Frugtens Skyggeside og som naar Frugten er moden, faa en venligere rød Farve. Punkterne, som i den røde Farve vise sig grad, sidde langt fra hinanden.

Rustovertræk findes jævnlige, især omkring Bæger og Stilk. Den har en krydret ejendommelig Lugt.

Kjødet er guligt hvidt, fint saftfuldt, fast, senere tilstrækkelig mørt, det har en lækker kanelagtig krydret, vinagtig Smag, noget lig Muscat-Reinettens, fra hvilket det dog er kjendeligt ved en stærkere sød Syre.

Kjernehuset er lukket, det har snævre Kamre med til Dels ufuldkomne Kjærner. Bægerrøret er kegleformet.

Modningstiden er December, og Frugten holder sig til Foraaret, det er en fortrinlig Frugt saavel for Taffel som for Husholdningen.

Træet har en sund og frodig Væxt, naar det har en tør Undergrund, hvor denne er fugtig, lider det ofte af Kræft. Det har en bred aaben Krone og viser tidlig Frugtbarhed, særligt i fugtige Øklimater, det egner sig fortrinlig til de forskellige nyere fritstaaende Espalierformer. Sommer-skuddene ere slanke og især mod Spidserne beklædte med fin Uld, de have en violetbrun Farve og ere, dog sjældnere punkterede. Bladene ere elliptisk-ægformede, spidstandede og have bølget Rand, noget opadbøjet, og Filt paa Underfladen.

Ditlev Eltzholtz,
Glorup 1875.

BEURRÉ BACHELIER.

(Alb. 110.)

Syn: Bacheliers Butterbirne.

Denne Pære blev tiltrukket i Cappellebrouck (Canton de Bourbonnais, Departement du Nord) af Gartner Bachelier (født i Dünkirchen 1774), og Haveselskabet i Bourbonnais gav først Efterretning om samme.

Formen viser sig i Reglen at være en uregelmæssig Aboval.

Bøgeret er lille spidsbladet, undertiden aabent; i Reglen til Dels lukket og sidder i en lille Fordybning, omgivet af flade Hævinger, som strække sig hen imod Bugen.

Stilken er træagtig, stærk, $\frac{1}{2}$ T. lang og brungul; den er svagt fordybet i Frugten og er i Reglen trykket til den ene Side af en Svulst.

Huden er smuk glat, grønlig citrongul med utydelige, meget fine, brune Punkter og Ruststriber; ofte er hele Huden eller en Del af denne overtrukket af et tyndt Rustlag. Paa Solsiden ere Frugterne undertiden røde.

Kjødet er under Huden hvidt, længere ind i Frugten grønlig hvidt, fint, saftigt, smøragtigt og har en pikant, sød og krydret Smag.

Kjernehuset er omgivet af fine smaa Korn; det har en noget hul Axe, smaa Kamre med forholdsvis smaa, fuldkomne Kjærner.

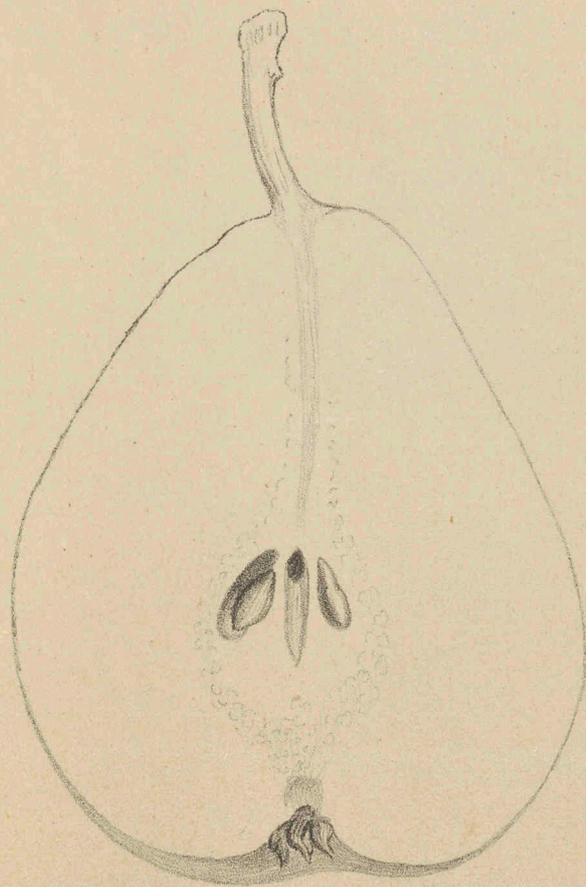
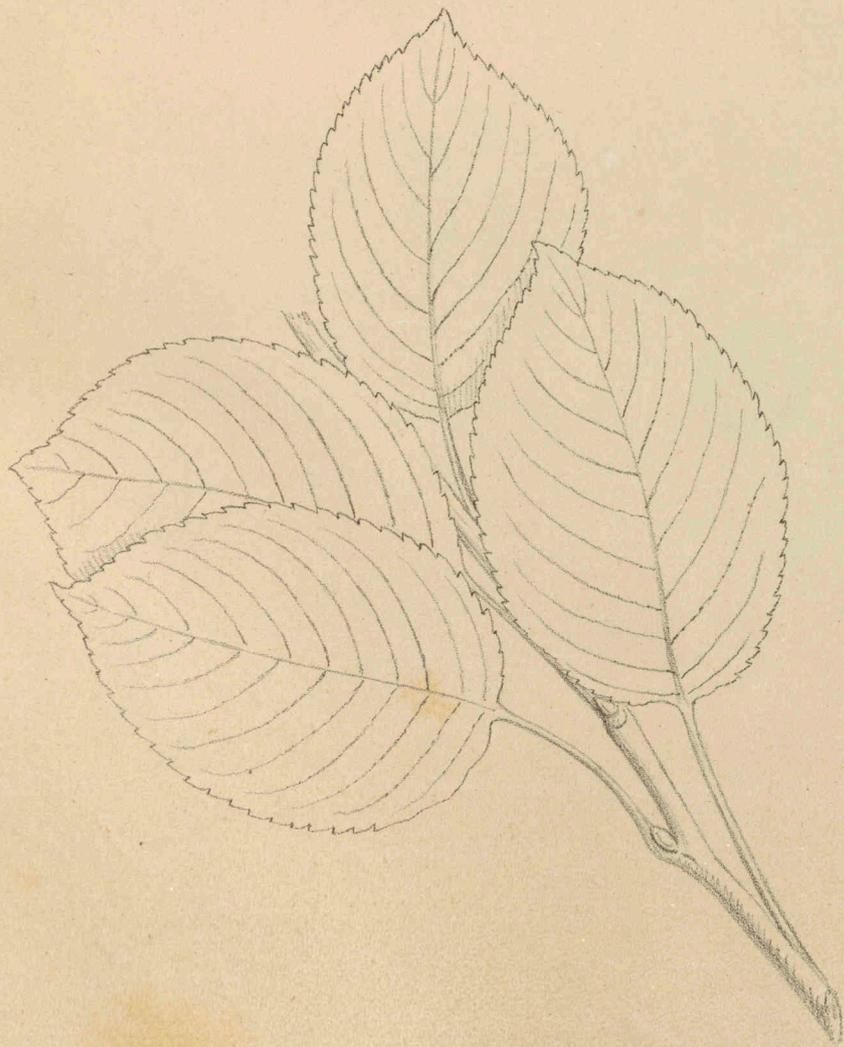
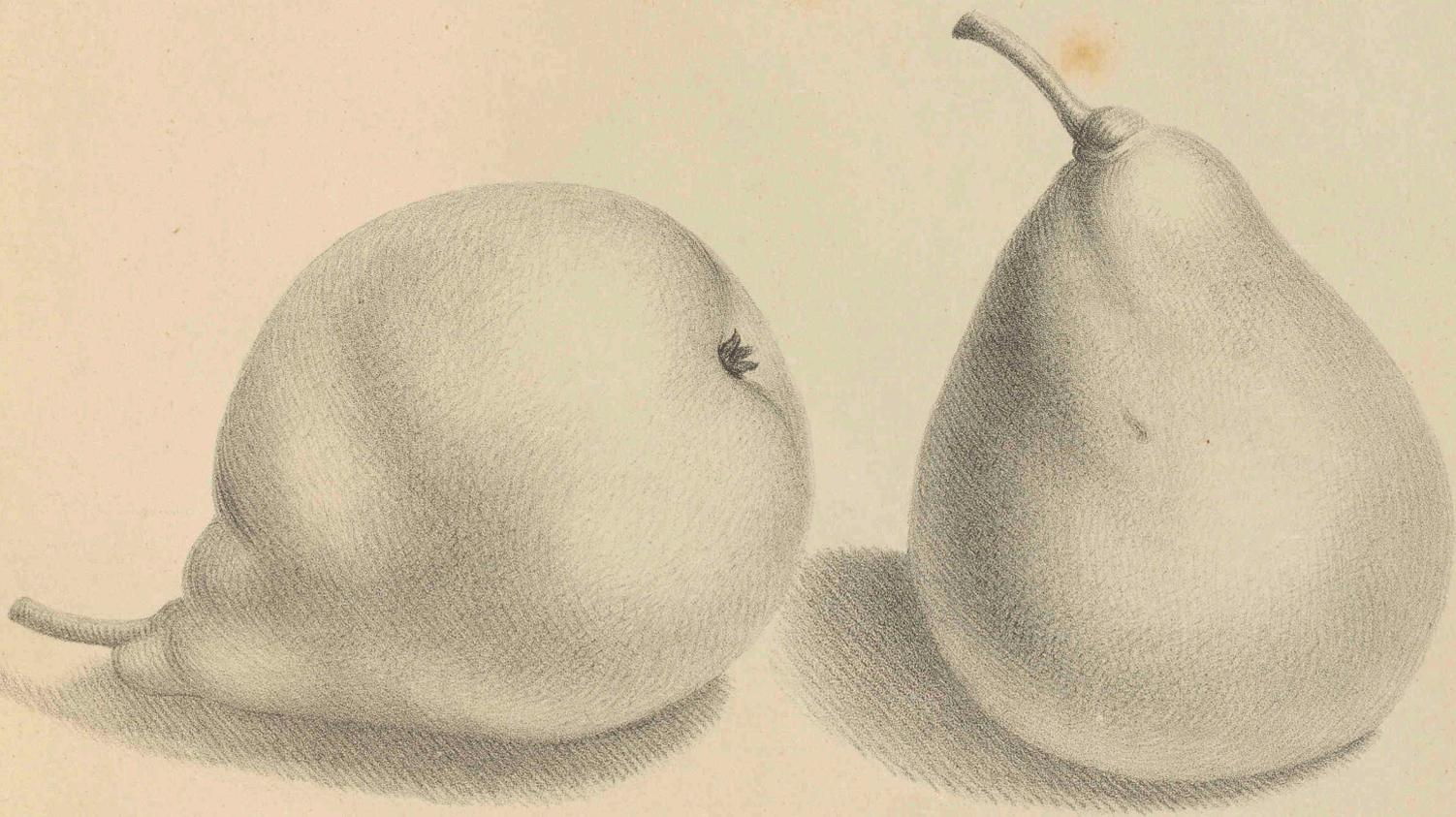
Modningstiden indtræder sidst i October eller først i November.

Træet har en kraftig Væxt og former sig godt som Pyramide.

Bladene ere ægformede eller hjerteformede, glatte, mørkegrønne glinsende, samt fint rundtakkede. Bladenes Rand er i Reglen bøjet ned ad, hvorimod Spidsen er bøjet til en af Siderne. Bladene paa Frugtstængelene ere i Reglen ovale og helrandede.

Træet, hvoraf de afbildede Frugter ere tagne, er et 12 Aar gammelt Pyramidetæ, forædlet paa Pære. Træet fordrer et varmt Væxested, men anbefales især som Espalier; det er rigtbærende, og Pæren er en meget værdifuld og fin Taffelfrugt.

J. C. Eltzholtz,
Brahmetrolleborg 1844.

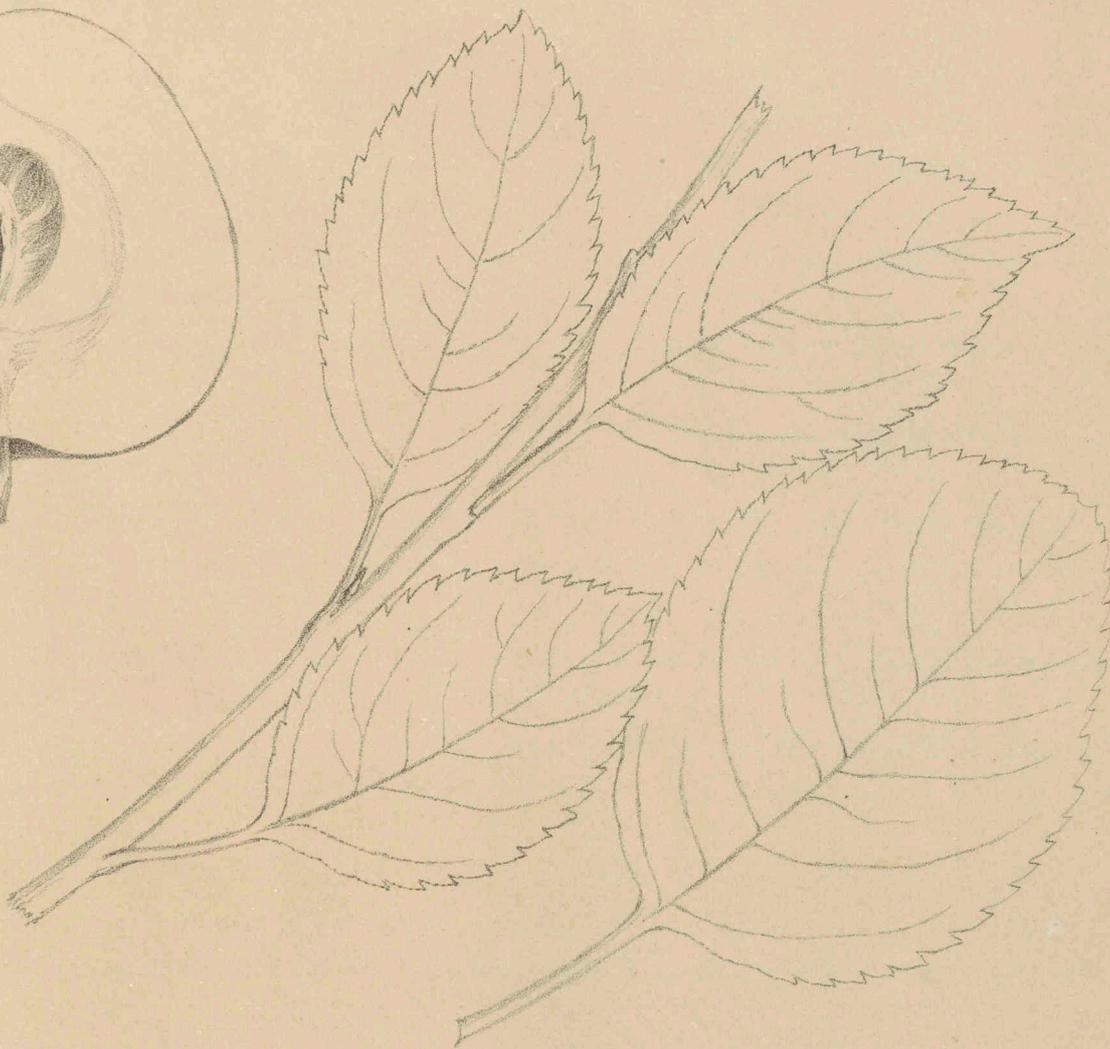
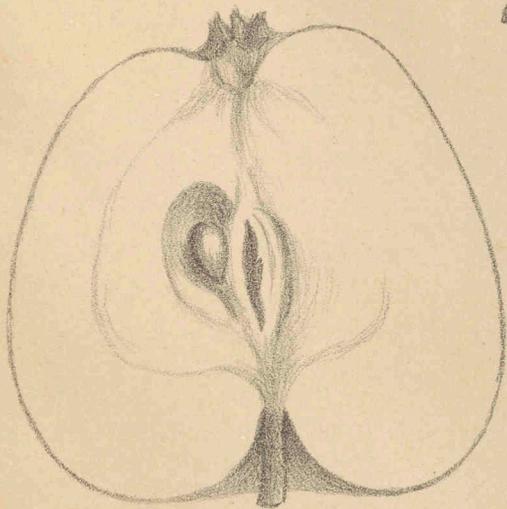
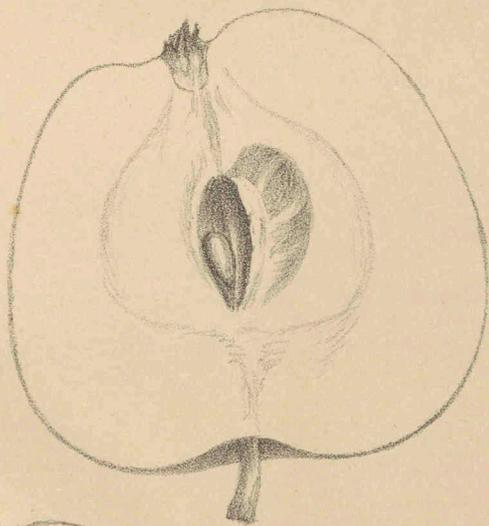
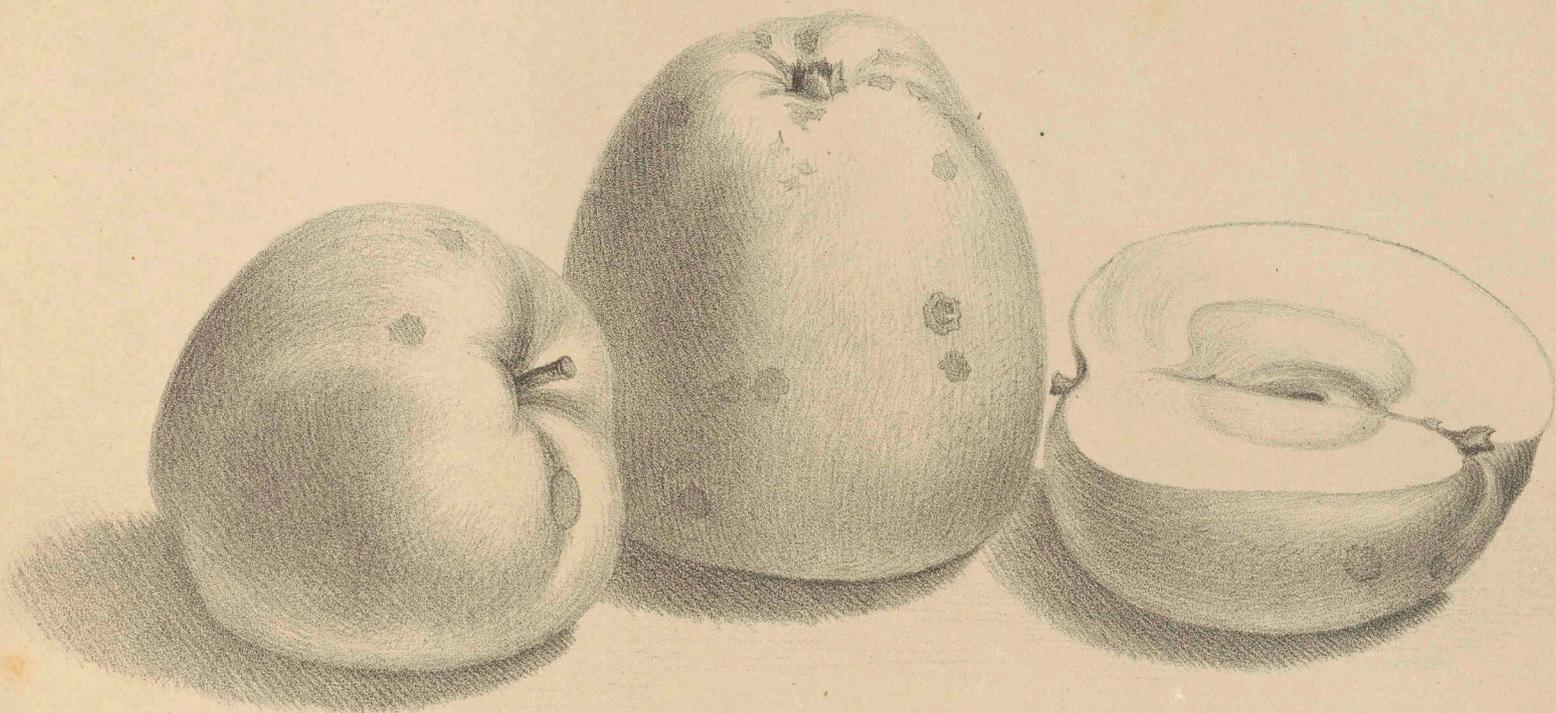

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald lith. Inst. Svendborg.

BEURRÉ BACHELIER.

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg

SKARLAGEN PEARMÄN.

SKARLAGEN PEARMAIN.

(Afb. 111.)

Syn: i Sverig: Skarlakensparmän, Ölands Kungäple, Carl Johansäple; i Tyskland: Scharlachrothe Parmäne, Englischer scharlachrothe Parmäne; i England: Scarlet Pearmain, Oxford peach apple, Bells scarlet. (Efter Oberdieck).

Det her nævnte Able er oprindeligt fra England, hvor det er temmelig almindeligt udbredt og nævnes allerede af Forsyth 1804. Det har indført i Tyskland, men det er dog ikke meget udbredt der og forekommer endnu temmelig spredt. Her i Danmark har det i mange Aar været dyrket paa Lolland, hvor det skal opnaa en ganske fortrinlig Udvikling, og er i de senere Aar bleven mere almindeligt i de øvrige Dele af Landet. Naar det er indført i Sverig kan heller ikke afgjøres, det har i lang Tid været dyrket paa Gerne i Östersöen, fra hvilke det overførtes til Kalmar Eggen, og forekommer nu indtil Stockholm.

Form: Frugten er i Reglen af Melleinstørrelsen, jevnlig større, kegleformig, men forekommer dog af og til mere flad og sammentrykt. Dens Omkreds er sjelden aldeles rund.

Bøgeret er halvaabent eller lukket og sidder i en bred flad Fordybning, mer eller mindre omgivet af tydelige Forhöjninger, der dog ikke brede sig videre ud. Bøgerfligene ere lange tilsidsede og grøntblivende. Bøgerhulen kort og afstumpet.

Stilken er $\frac{1}{2}$ - 1 $\frac{1}{2}$ lang, træet, ikke sjelden med en Kjødsvulst, og sidder i en rummelig dyb Hule, som i Almindelighed er beklædt med lidt Rust.

Huden er tynd, glat, ved Afplukningen belagt med en fin Dug, og bliver fedtet paa Lageret. Grundfarven er ved Modningen lysegul, men kommer ikke meget til Syn hos Frugter, der have været udsatte for Solen, da den er dækket af en livlig mørkekarmoisin Farve, der i Striber og Pletter breder sig ud over en stor Del af Frugten. Enkelte lysere Punkter findes i det Røde, ligesom der ogsaa særlig i fugtige Aar forekomme en Del Regnpletter.

Kjødet er hvidt eller hvidgult, skjørt, saftfuldt og af en meget fin krydret, vinagtig Smag.

Kjernehuset er stort eller mellemstort, Axen hul, Rummen lukkede, og i Reglen fyldt med tykke brune Kjerner.

Modningstiden er som oftest i October, og Frugterne holde sig sædvanlig til Nyaar. I øvrigt er saavel Modningstiden som Holdbarheden en Del afhængig af Sommerens Varme.

Træet voæer rask, bliver middelstort med udbredt Krone, bærer tidligt og rigt og skal efter Oberdieck trives saavel i let som svær Jord.

Bladene ere temlig smaa, stærkt tandede og hvidfillede paa Underfladen. Sommerkuddene ere tynde, brunrøde og beklædte med fin Uld ud mod Spidsen. Knopperne ere smaa og hviduldede.

Det er et Able, der saavel til Bord- som til Husholdningsfrugt er af meget Værd, og kan saavel herfor som paa Grund af sit smukke Udseende og Træets Haardførhed Sorten anses for egnet til almindelig Dyrkning her i Landet.

Chr. Pedersen

Stokkerup pr. Klampenborg 1873.

DIAMANT-PÆRE.

(Afb. 112.)

Syn: Gausells Bergamotte, Roske Dechantbirn, Le Beurre rouge, Broeas Berga, mot, Joe's Bergamot, Gurles Beurre, Staunton.

Denne Pære, som er en Del udbredt her i Landet maa ubetinget henføres til Pærerne af 1ste Rang. Yngelske og tyske pomologiske Værker bliver den meget fremhævet, ligesom den ogsaa her paa Grund af sin Størrelse og Velsmag maa betragtes som en af de bedste af de her dyrkede Sorter.

Form: Frugten er over Middelstørrelse, Bergamotform, noget tilspidset ved Stilken.

Bægeret er lille, kortbladet, halvt eller helt aabent og sidder i en som oftest rummelig Fordybning.

Stilken er kort, temmelig tyk og sidder hos de fleste skjævt paa Frugten i en lille Hule med Kjødsvulster.

Fluden er lidt ru, gulgrøn paa Skyggesiden, hvorimod den paa Sol, siden har en rødbrun Farve. Helt Frugten er overtrukket med et tyndt Rustlag og brune Punkter, som i det røde har en lys Farve.

Kjødet er gulagtig hvidt, meget saftigt, smeltende, smøragtigt og har en behagelig sød og meget krydret Smag.

Kjærnehuset har en lidt hul Axe, smaa Kamre med mange godt udviklede, mørkebrune Kjærner.

Modningstiden indtræffer sidste Halvdel af October, og Frugten kan holde sig til midt i November.

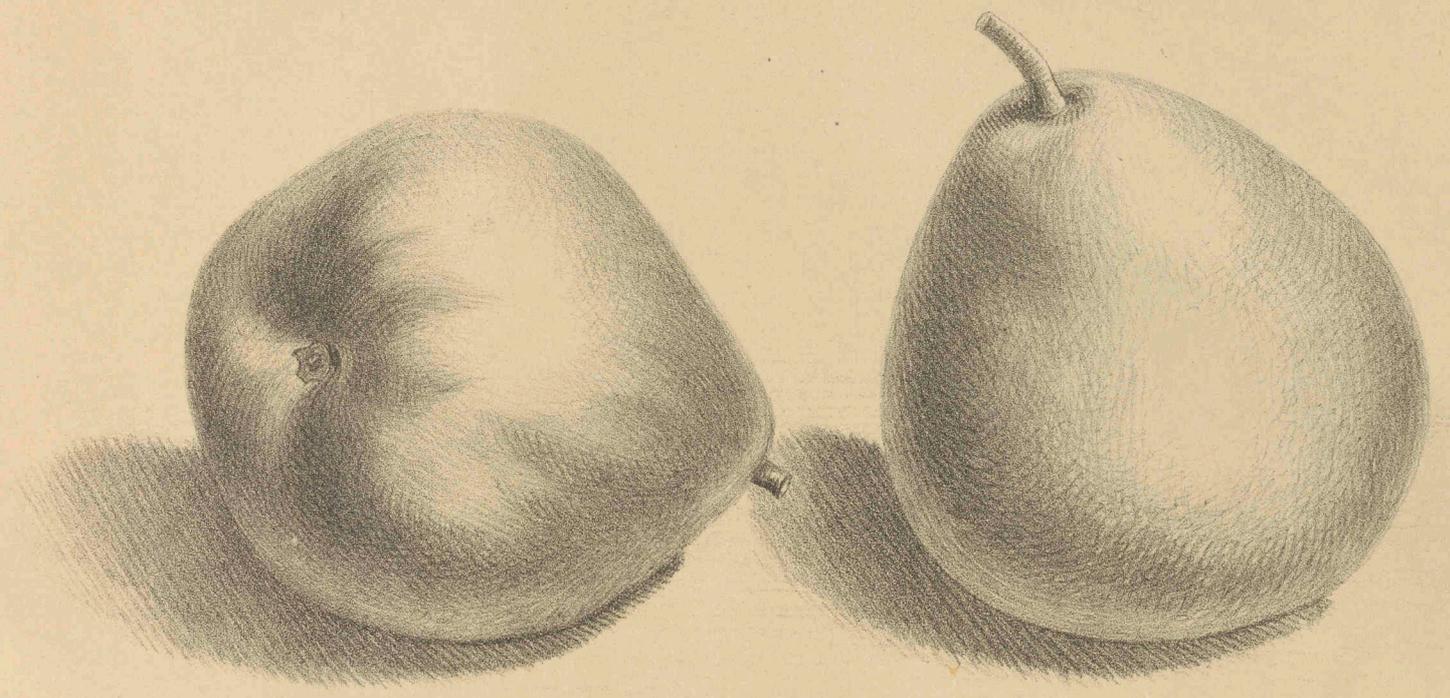
Træet har en sund og frodig Væxt og former sig godt som Pyramide, træ. Det er en meget frugtbar Pæresort.

Træet har bestandigt været behandlet efter Langtræbeskjeringsssystemet og ofte ansat Frugtknopper paa Aarskuddene.

Bladene ere smaa hjerteformige med en nedadbojet Spids, helrandede og bølgeformede.

De afbildede Frugter ere høstede af et 12 Aars gammelt Pyramide, træ, forædlet paa Pære. Fahn bemærker at Sorten trives kun kummerligt paa Grædeunderlag.

J. C. Eldzholtz,
Braketrolleborg 1874.

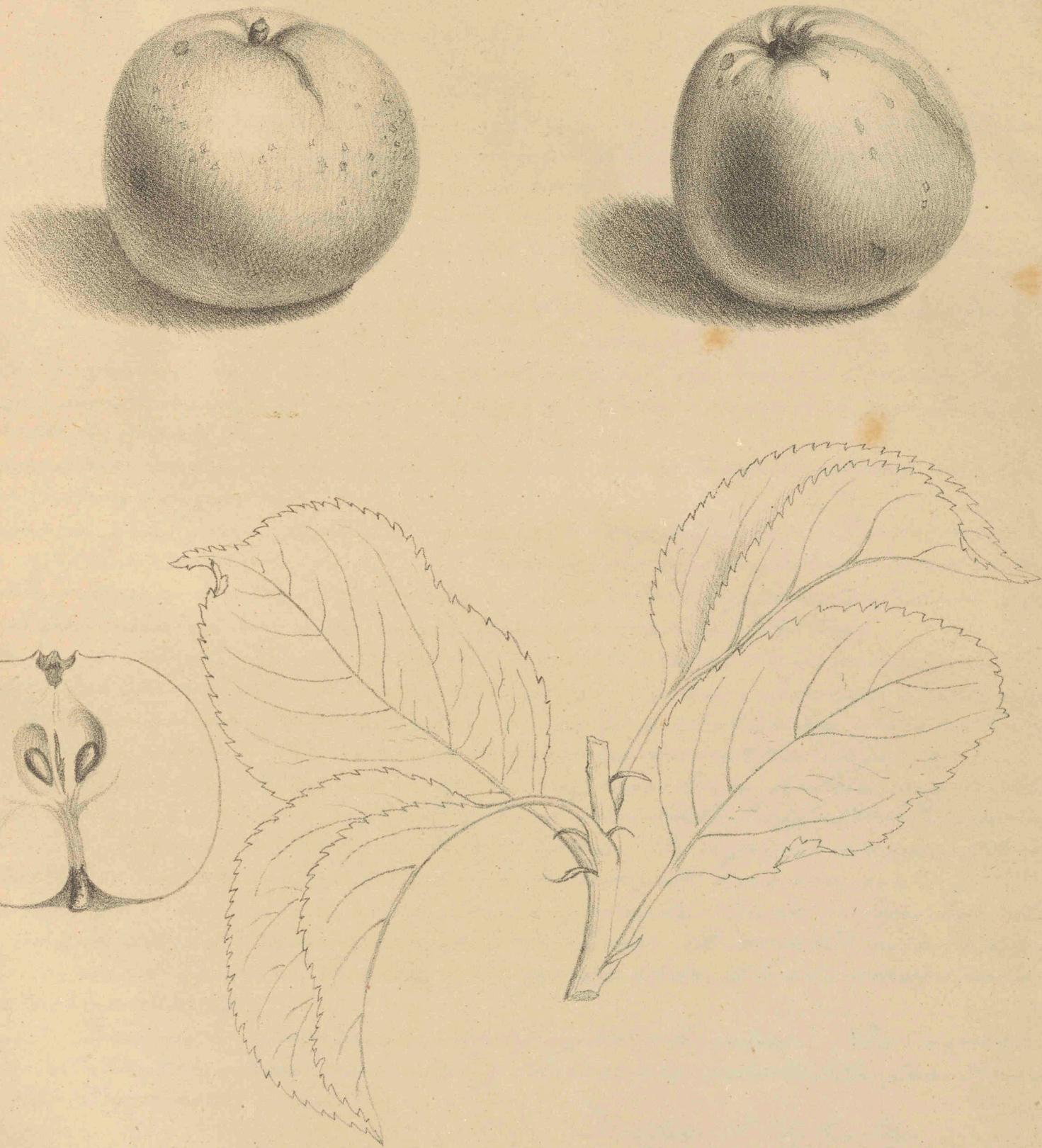

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg.

DIAMANT-PÆRE.

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald lith. Inst. Svendborg.

HUGHES GULD PIPPIN.

HUGHES GULD PIPPIN.

Abb. 113).

Syn: Hughes new golden Pippin. Hughes Gold Pippin. (Efter v. Flatau). Denne Frugt er fremkommen i den nyere Tid i England, formodent, lig af en Kjerne af Guld Pippin, og ved Diel særligt udbredt i Tyskland. Frugterne, som have været benyttede til Rettesnor for Afbildning og Test, ere mig velvilligt overladte af Hr. Händels, gartner Bredsted i Odense.

Form. Aplet er omtrent lige højt og bredt og har som Følge her, af et højt Udseende. Dets Tværnit er rundt.

Bægeret er grønt, meget langbladet, uldent, halvt aabent eller lukket og sidder i en rummelig noget fordybet Hule, omgivet med fine Folder, Bægerløbet er bredt kegleformigt.

Stilken, som er grøn og ulden, sidder i en traqtfarmig Hule, som holder sig længe grøn.

Huden er fin, glat, fedtet, smuk citrongul uden Rødt, men paa Solsiden af en stærkere guldgul Farve og med fine runde, lysbrune Punkter, som paa Solsiden blive mørkere og undertiden ere omgivne af en rød Ring eller vise sig som røde Pletter.

Kjødet er gulligt, fint, temmelig fast men dog mørt, saftigt vinagtigt og krydret, stærkt reinetteagtigt, og kun svagt duftende.

Kjernehuset er melonformigt med lidt hul Axe og mer eller mindre aabne rummelige Kamre med mange smukke Kjærner.

Modningstiden er November, og Frugten kan holde sig i flere Maaneder. Det er et fortræffeligt og smukt Taffelable, som ogsaa kan benyttes til Husholdningsbrug. Frugten maa ikke plukkes for tidlig, da den ellers skrumper noget sammen.

Den anses for den bedste af de bekjendte Guld-Pippin-Arter. Træet voxer stærkt som ungt, det bliver et sundt, men ikke stort Træ med tynde Grene og tegner ikke til at være følsomt i Blomstringstiden.

Det er et Træ, som fortjener hyppig at plantes. Det synes efter Oberdieck at Sorten kun vanskeligt lader sig adskille fra Franklins Guld Pippin.

Ditlev Eltzholtz,
Glorup 1873.

GULDMOR - ÆBLET.

(Afb. 114.)

Syn: Drap d'or, Goldzeug Apfel, Goldstrick-Apfel, Vrai drap d'or, Reinette Joseph II, Donauer Reinetten Rambour, Oberdiecks grasse gelbe Zucker Reinette, Ananasapfel. Som urigtigt anføres Navnet Drap d'or ved Gult Fenikelæble og Karakterer Reinetten. (Efter Lucas og Oberdieck).

Frugten hører til de gamle skattede Æblesorter, som ere en Del udbredte i Tyskland, hvor den dog ofte findes under fejlagtige Navne, her i Landet træffes den ikke sjældent.

Form. Det er, som Afbildningen viser, et noget højtbygget stort og smukt Æble. Bugen sidder omtrent midt paa Frugten og runder smukt, næsten ens til begge Ender, dog gjerne lidt mer mod Bøgeret. Æblets smukke runde Form er kun noget svagt brudt ved nogle flade Flævninger, særligt paa Frugtens Del mod Bøgeret.

Bøgeret er lukket, spidsbladet og holder sig længe grønt, det sidder i en lille fladere eller dybere Hule omgivet af smaa Folde eller Kjødperler, saa Bøgeret har Udseende af at være sammensnøret. Bøgerøret er dybt traagtformigt.

Stilken er meget kort og ikke sjældent kjødet, den sidder i en vid, sædvanlig ikke dyb, glat Hule, som holder sig længe grøn.

Huden er glat, glinsende, gullig lysegrøn med grønne Flammestriber mod Stilkhulen, senere bliver den, Stilkhulen undtagen, overalt stærkere gul. Rødt findes ikke paa Frugterne, men Æbler, som have været stærkt udsatte for Solen, have sædvanlig en dybere gul Farve paa Solsiden. Punkterne ere smaa, men sidde tæt, og jævnlige findes et let tyndt Rustovertræk, som natagtigt er udbredt over Frugten særligt mod Stilkenden. Regnpletter kunne findes og hyppigere, naar Træet staar paa en fugtig Undergrund.

Kjødet er gult, skjørt, saftigt og har en behagelig krydret vinagtig Smag og en behagelig Lugt.

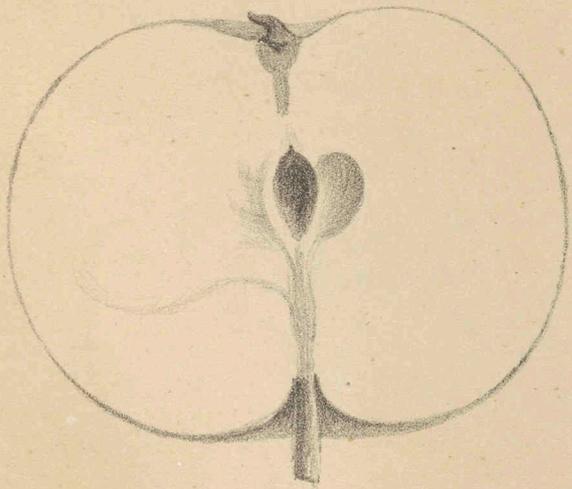
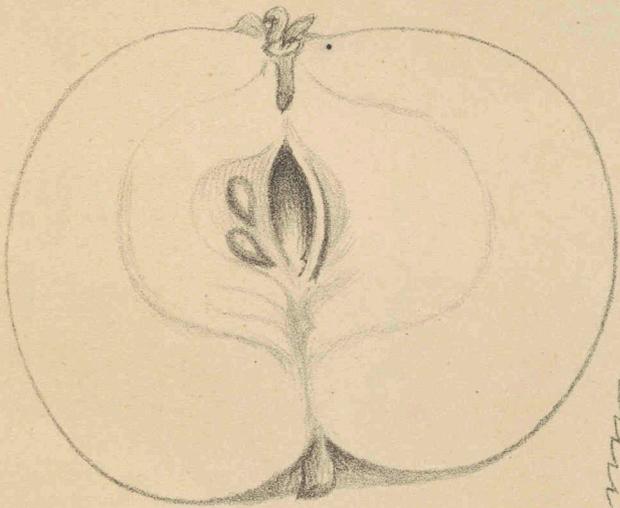
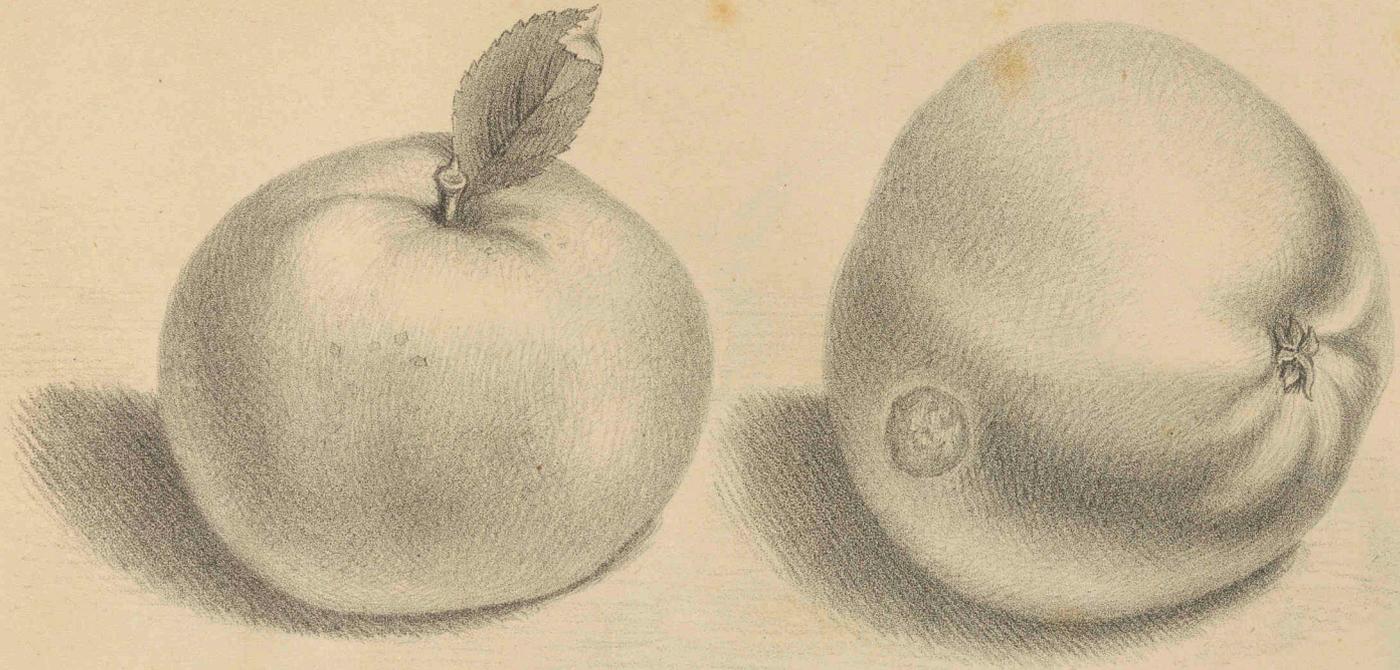
Kjernehuset er løgformet, sjældent lukket, Kamrene rumme, lige med mange fyldige, spidse Kjærner.

Modningstiden indtræffer i November, og Frugten holder sig til sidst i Februar. Det er et særdeles godt Bordæble og en fortrinlig Husholdningsfrugt.

Træet bliver stort, det danner en rund Krone med nedhængende tynde Grenspidser. Sommerkuddene ere brune og noget fildede, Bladene smalle og lange.

Træet blomstrer sildig og er frugtbar.

J. C. Eltzholtz,
Braketrolleborg 1874.

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvalds lith. Inst. Svendborg.

GULDMOR - ÆBLET.

BELLE ANGEVINE.

(Abb. 115.)

Syn: Die Schöne Angevine, Royale d'Angleterre, Bolivar, Beauty ou Comtesse de Ferruere, Duchesse de Berry d'hiver, Grosse de Bruxelles, - Jamin og Durand nævne endnu Grand Monarque, et Navn som ogsaa tillegges, "Stort Kællehoved" samt Uvedals St. Germain og Union Pear.

(Efter Sahn.)

Frugtens første Oprindelse synes at være ubekjendt; det herværende Træ er fra Behrens tidligere Planteskole ved Travemünde.

Form. Frugten er stor, ofte større end Afbildningen viser, buget pyra, midelformet, ofte mere tapformet.

Bøgeret er halvaabent, Bøgerbladene korte, hornagtige, spidsbladede, ofte skjæve og uregelmæssige, sidde næsten ikke i nogen Fordybning, men ere omgivne af Kanter og Buler og undertiden lidt Rust.

Stilken er meget lang og træagtig, mest krum og sidder som oftest uden Folder ovenpaa Frugten og jævnligen omgivet af en fin uregelmæssig Rust.

Fluden er mat grøn, senere gullig, paa Solsiden smukt rød med mange brune Punkter og undertiden overtrukket med en flammende Rust.

Kjødet er gullig hvidt, noget grovt, tørt og fast, har en meget stram, sød, ukrydret Smag og er lidt stenet ved Kjernehuset.

Kjernehuset er snart lukket, snart aabent, Rummenes muslingformede eller agrunde med sortbrune, men ufuldkomne Kjerner.

Modningstiden. Frugten er en Kogepære; den kan bruges fra November og kan holdes sig hen i Maj Maaned, naar den opbevares paa et kjøligt Sted.

Træet trives godt paa Cuvæde, og skjönt det ingen Fandringer gjør med Hensyn til Væxestedet, udvikler Frugten sig dog bedst paa en god Plads. plantede til Espalier skulle de opnaa en betydelig Størrelse. Det har en stærk Væxt. Sommerskuddene ere paa Solsiden næsten sortbrune, paa Skyggesiden mørke brungrønne med faa fine, gule Punkter. Bladene ere elliptiske eller lancetformede, fint spidstakkede, mørkegrønne med lyse Midtnærver og næsten hvidlige Bladstilke.

Træet er frugtbart, og Frugten en særdeles god Kompotpære.

J. Pedersen.
Cuvægaard 1873.

KONGELIG KORTSTILK.

(Aff. 110.)

Syn: Courtpendu plat, Garnons Apple, Wollaton Peppin, Courtpendu musquie, Courtpendu rouge royal, Princesse noble Gaete, Wise Apple. (Efter Bentzien).

Sorten anses nærmest for at være af hollandske, nogle antage af fransk Oprindelse; den omtales første Gang 1804 i en Beretning fra Haarlem og er nu en Del udbredt saavel i Amerika og England som paa det europæiske Continent, navnlig i Belgien og Holland, hvorimod den ikke saa jevnlig forekommer her i Landet. Træet hertil Gamle Kjøgegaards Have er modtaget 1859 fra Bekrens Træskole ved Travemünde.

Form. Frugten er af Middelstørrelse eller lidt derover, smukt formet fladtrykt, næsten asteparformet. Bagen sidder over Frugtens Midte og hvelver sig i lige, brede og bløde Rundinger saa vel mod Bæger som mod Stilk.

Bægeret er aabent eller halvaaent og sidder i en stor flad Fordybning, som er omgivet af fine Folder. Bægerfligene ere tilbagebøjede.

Stilken er kort, tyk og sidder i en dyb, tragtformig Hule, i hvilken jevnlig findes en fin Rust. Stilken rager sjældent over Stilkhulen.

Huden er lidt ru, mat glinsende, lysgrøn ved Afplukningen, senere guldgul, og en Del af den er i Reglen besat med stærkt carmoisinrøde Striber og Punkter. Paa Skyggesiden fremkommer hyppigt et fint gulgraat Rustovertræk, som endog kan strække sig over Frugtens røde Farve, hvorved denne bliver mindre klar. Mange Frugter have dog kun et svagt Anstrøg af Rødt.

Kjødet er fint skjørt, guligt hvidt og har en delikat, vinagtig Sukkersmag.

Kjærnehuset har en hul Ase med smaa Rum, som indeholde mange Kjærner. Bægerroret er spidst kegleformigt.

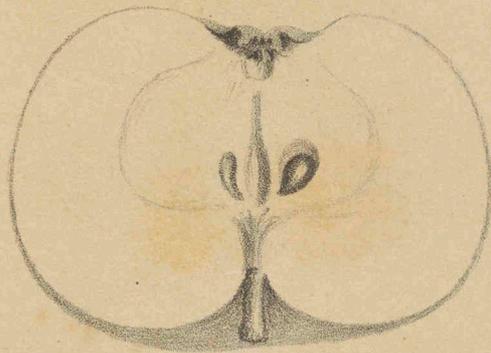
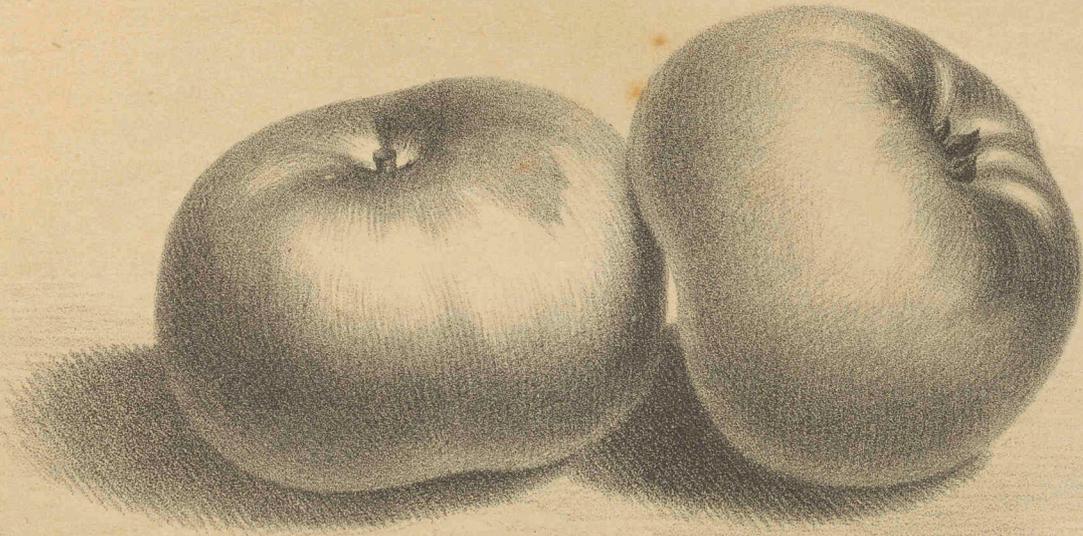
Modningstiden indtræffer i December, og Frugten kan holde sig til hen i April.

Træet har som yngre en kraftig Væxt og bliver som ældre af Middelstørrelse med rund, noget fladtrykt Krone. Sommerstudenene ere lange, stærke, rødgrønne, uldne. Bladene ere ægformede, noget skjæve med lang Spids og opadbøjet Rand og have en dyb mørkegrøn Farve.

Træet bærer tidligt og næsten hvert Aar godt, hvad der vel for en Del er bevirket ved dets sildige Blomstring, og kan som Taffelfrugt af første Rang anbefales til almindelig Plantning.

C. Ch. Drast,
Gamle Kjøgegaard 1875.

Afb. 116.

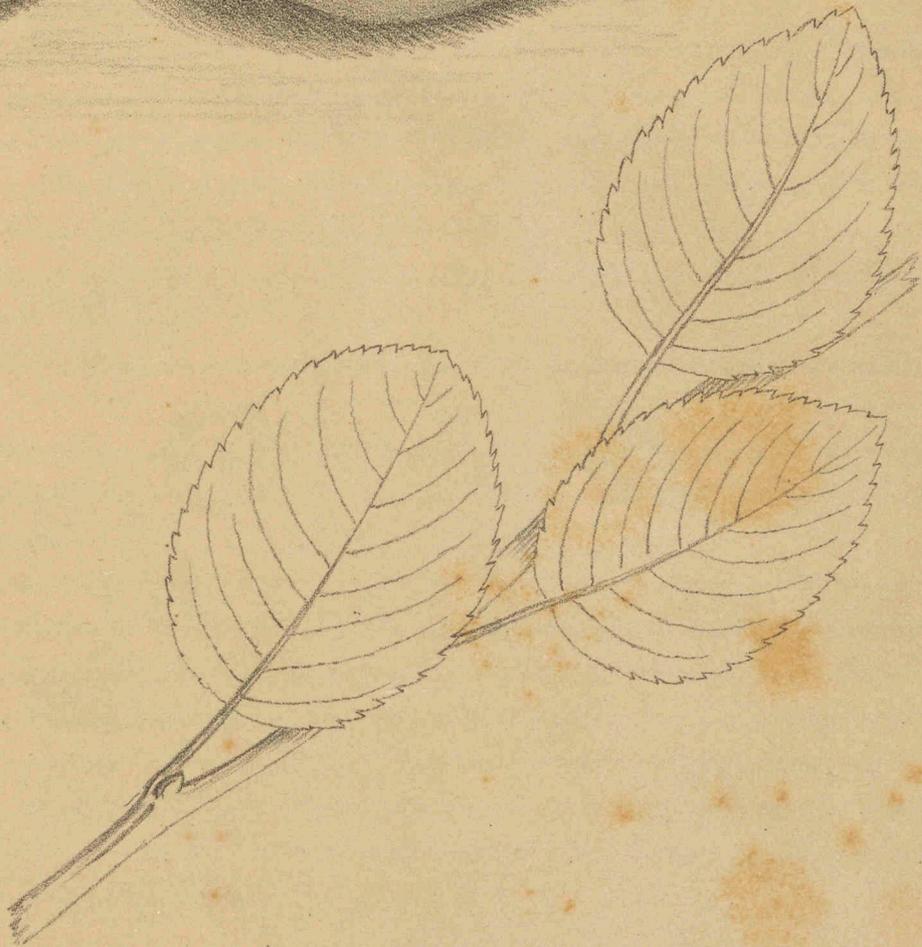
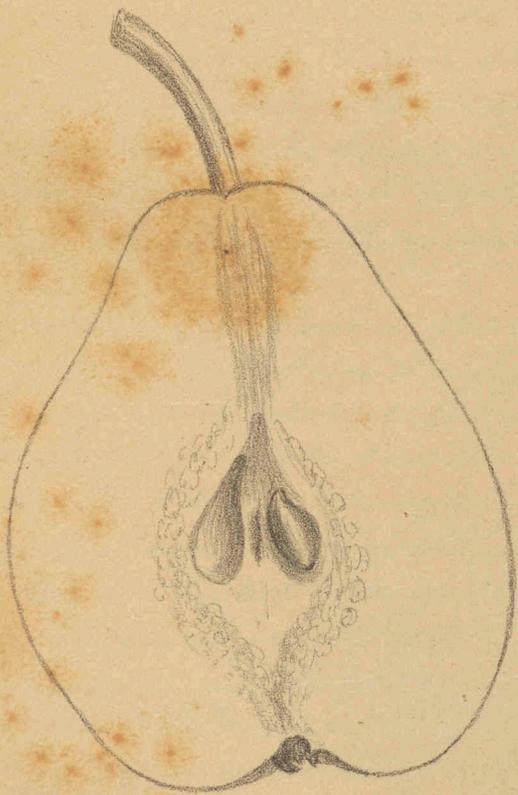
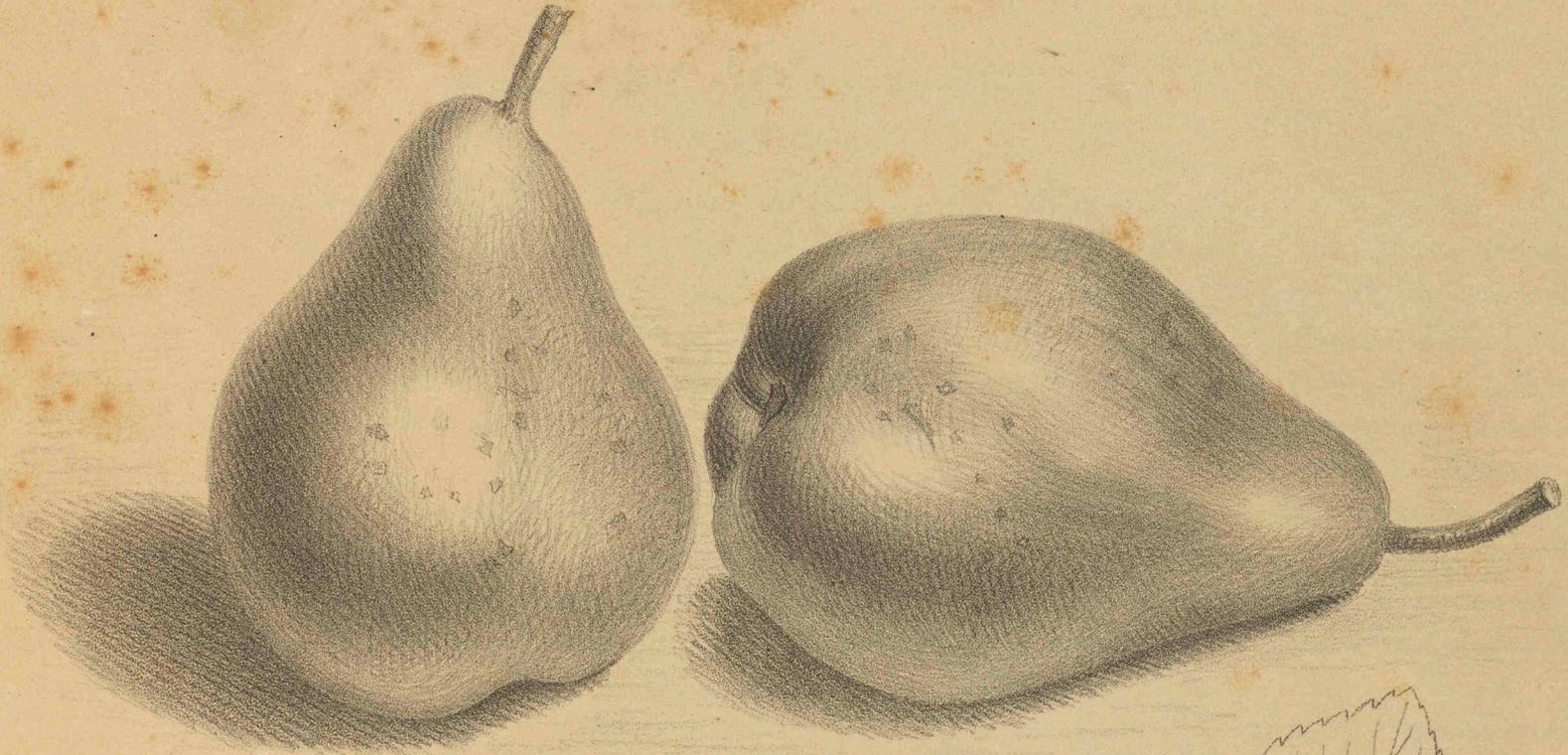

S. J. Grönvall del. & lith.

S. J. Grönvalls lith. Inst. Svendborg

KONGELIG KORTSTILK.

BESI DE CHAUMONTEL.

(Afb. 117.)

Syn: Beurre d'hiver, Reine des Pâtiss, Wildling von Chaumontel. (Efter Sahn).

Denne ældre Pæresort stammer fra Landsbyen Chaumontel, hvor den som Wildling blev funden af Merlet For 37 Aar siden, da jeg først lærte den at kjende, blev der sat megen Pris paa den; men den er nu for en Del for "trængt af nyere Pæresorter. Den samme Skjæbne har Frugten ogsaa haft i Tyskland, hvor den dog saa vel som i Frankrig henregnes til Pærerne af allerførste Rang.

Formen er lang, tykbuget, pæreformig ægformet, mod Bægeret mer afrundet, mod Stilken til Dels spids, kegleformet, noget ujævn.

Bægeret er for det meste daarlign udviklet, halvaabent og sidder i en kantet, større eller mindre Fordybning, som jævnligt sidder lidt skjævt paa Frugten og er omgivet af næsten calvilleagtige Hævninger.

Stilken er ikke lang, c. 1 T., og sidder frit, jævnlig trykket til den ene Side og ofte som neddrejet i Frugten og omgivet af Kjødsvulster.

Huden er noget ru og af en grøn gul Farve, den har et kanelfarvet Overtræk, som paa Salsiden samler sig i carmoisinrøde, jordagtige Striber, under tiden er den uden Rust og har da lysbrune Punkter.

Kjødet er gullig hvidt, noget stenet om Kjærnehuset, i gode Aar smeltende skjært og har en sød krydret Smag.

Kjærnehuset er lille og sluttet, Rummenene smaa og indeholde en Del lysbrune Kjærner.

Modningstiden er forskjellig, den indtræffer fra Decbr. til sidst i Januar, og Frugten kan da holde sig i 3 a 4 Uger. Ved for tidlig Plukning skrumpne Frugterne let ind.

Træet voxer godt paa Pæreunderlag, men skal voxer meget langsomt paa Qvæde. Det har en uregelmæssig Væxt og noget hangende Grene. Sommerskuddene ere rødbrune, noget kantede ved Grenene og har hvide Punkter. Bladene ere kortere eller længere ægformede og ved en kort Spids drejede til Siden, noget matte, stærkt mørkegrønne.

Vil man dyrke denne Pæresort, bør der indrømmes den en god beskyttet Plads, og Træerne maa ikke være for høje. Endnu bedre trives den selvfølgelig ved Espalier.

J. Galthen,
Thurebyholm 1875.

LAUGHTONS MAGELÖSE.

(Abb. 118).

Syn: Langtons none such (Hamburg). Langtons Gondersgleichen (Lucas).

Dette smukke engelske Aple angives af Diel at være kommen til ham fra Lad-, diges Planteskole ved London. Det skal være en Del udbredt i Tyskland og findes næsten ved alle Frugtudstillinger. Efter Professor Lange i Altenburg kan der være Spørgsmaal om Sorten ikke er identisk med „Engelsk stribet Kortstilk“, som Oberdieck ogsaa siger ligner den en Del. De her afbildede Frugter ere modtagne fra Valdemarslods Have paa Thorsenge, og de stemme i Alt med de, under samme Navn, til os fra Hr Kunstgartner Francois Luche, Nienstädtten ved Hamburg, velvilligst sendte Frugter.

Formen er meget smuk og regelmæssig, fladtrykt rund, Rugen sidder midt paa Frugten, og Bæger og Stilkhule ere omtrent lige store.

Bægeret er aabent og sidder i en noget nedsænket Hule uden Klævninger, men med enkelte smaa Folder; Bægerbladene ere lange, grønne. Bægerrøret er kort kegleformet.

Stilken er tynd og træet og sidder i en tragtformig Hule, omgiven af nogen fin Rust.

Huden er glat og glinsende, har en lysgul, senere stærkere gul Farve, som paa Solsiden næsten er dækket af smukke carmoisinrøde Striber og er derimellem noget marmoreret. Punkterne ere kun lidt synlige, hvorimod Vorter ikke ere sjeldne.

Kjødet er hvidt, skjønt og saftfuldt og har en forfriskende, krydret, vinsyrlig Smag.

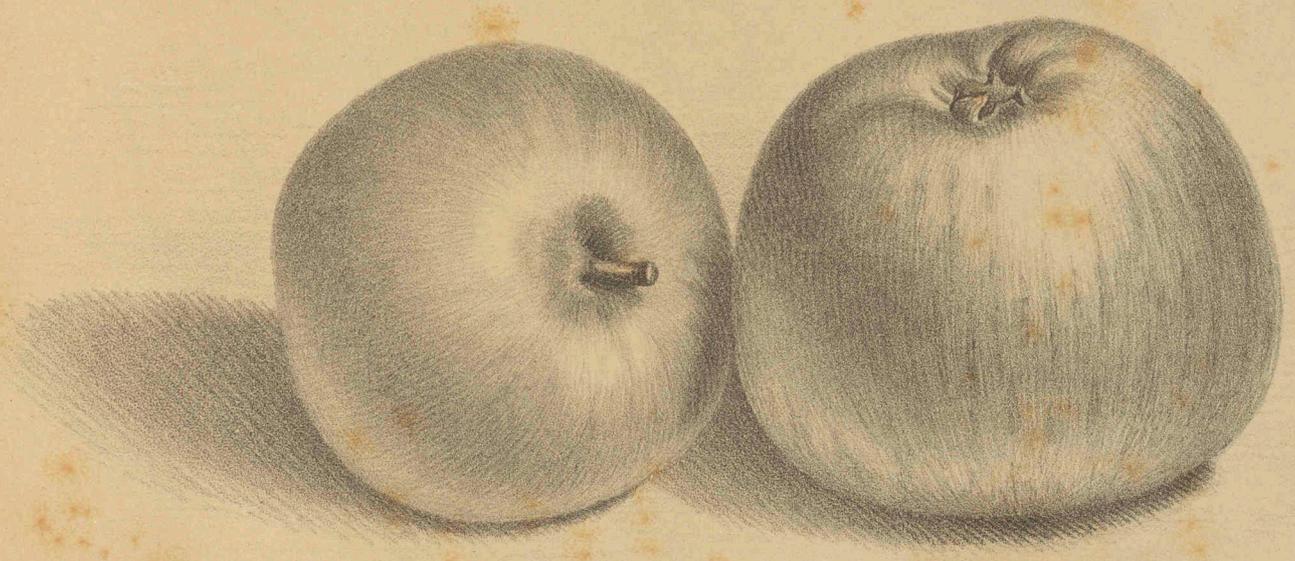
Kjernehuset har en hul Axe og rummelige Kamre med mange smukke Kjerner.

Det er ingen fin Bordfrugt, men fortrinligt som Kjøkkenæble, det er brugeligt fra Oktober til Nyaar.

Træet har, som ungt, en rask Væxt og danner let en smuk Stamme med regelmæssig tæt rund Krone og bærer tidligt og rigt. Sommer-, skuddene ere uldne og de stærkere af disse udvikle som oftest korte buttede Sideskud. Bladene ere langagtig ovale tilspidsede, fint savtaktede.

Paa Grund af Aplets smukke Form og Farve, som gjør Frugten let sælgelig, kan Sorten, da Træet er rigtbærende, anbefales til Plantering i større Udstrækning end hidtil synes at være Tilfældet.

C. V. L. Bruun,
Høje Bøge 1875.

S. J. Grönvald del. & lith.

S. J. Grönvald lith. Inst. Svendborg.

LAUGTONS MACELÖSE.

S. J. Grönvald del. & lith.

GRAA FRANSK REINETTE.

GRAA FRANSK REINETTE.

(Afb. 119.)

Syn: Reinette grise extra, Belle Fille, Reinette Grise d'hyver, Pomme haute bonte.

(Oberdieck.)

Oberdieck siger at efter dens Navn at slutte maa denne Ablesort stamme fra Frankrig, men giver ingen yderligere Oplysninger derom. Den er temmelig almindelig udbredt her i Landet og kom for nogle og tyve Aar siden her til Ourupgaards Have fra Flottbeck. Det er et ligesaa udmærket Taffel- som Hus-, holdningsæble og er navnlig for sin store Holdbarhed at anbefale til almindelig Plantning.

Formen er noget fladtrykt, dog undertiden mere høj, i Reglen af samme Størrelse, som Afbildningen viser.

Bægeret sidder i en svag Fordybning, omgivet af fine Ribber, der undertiden strække sig kjendeligt ned over Frugtens Sider. Bægerbladene ere grønne, bredt tilspidsede og opretstaaende, Bægerrøret lidt kegleformet.

Stilken er kort, tyk og sidder i en dyb, rustfarvet Hule.

Huden er fin, paa Skyggesiden olivengrøn, paa Solsiden smudsig rød og hist og her overtrukken med en net- eller flammeagtig Rust, hvormellem findes enkelte hvidgraue Punkter. Frugten har en svag Lugt.

Kjødet er løst, grønagtigt, naar Frugten er godt udviklet mere hvidligt, saftigt og har en meget behagelig krydret Smag, der ikke tabes, selv om Frugten gjemmes hen i Sommeren.

Kjernehuset er stort, åbent og har ikke mange, men fuldkomne Kerner.

Modningstid. Frugten er spiselig i December - Januar og kan holde sig, godt opbevaret, til Juli Maaned. Den maa høstes sent for ikke at skrumpes ind, naar den skal gjemmes meget længe.

Træet voxer frodigt i almindelig Jord, men giver de smukkeste Frugter i en vel kultiveret, varm Jordbund, er overordentlig rigtbærende og bærer aarligt, selv i meget ugunstige Sommer.

Sommerkuddene ere violetbrune, hviduldede med fine, hvide Punkter. Bladet er stort, ovalt, skarpt svagtakket og temmelig langspidset; Bibradene temmelig store og Frugtøjnene hvidfittede.

Det er en Frugtsort, som kan anbefales til almindelig Plantning.

J. Pedersen,
Ourupgaard.

REGENTINDEN.

(Abb. 120.)

Syn: Regentin (Diel) Passe Colmar, Hochfeine Colmar, Colmar-Souverain, Colmar d'Hardenpont m. fl.

Denne særdeles haardføre og frugtbare, anseelig store, holdbare og, i god Udvikling, fortrinlige Vinterpære, skal være opdraget af Grev Hardenpont i Belgien midt i forrige Aarhundrede og er bleven udbredt i mange Lande. Størrelsen, som den sædvanlig opnaar paa Pyramide hos os, vil sees af medfølgende *Abbildung*; paa en god Sydveg naar den fuldt den dop-
pelte Størrelse ved nogen Pleje, mens den paa Højestamme bliver væsent-
lig mindre og kun en holdbar Kogepære.

Formen er temmelig kjendelig, dog mere eller mindre buget og kegledan-
net pæreformet (Colmarform).

Bøgeret er knap middelstort, næsten ganske aabent med skaalformet Rør og opretstaaende, i Spidsen sammenfoldede, stive Flige (sjældent med udviklede Blade). Bøgerhulen flad og temmelig jevn.

Stilken er 1 a 2 T. lang, tyk og stærk, undertiden noget skjævt stillet, of-
tere danner den ligesom en Fortsættelse af den mere tilspidsede Frugt,
sjældent er der nogen Frødybning omkring den.

Huden er ved Plukningen grøn, men bliver hen paa Vinteren mat
gul, tæt besat med smaa graabrune lidt røde Punkter, der under bedre Dyrk-
ningsforholde sjældent udvikle sig til Rust. Svamppletter har jeg ik-
ke bemærket. Paa Solsiden vise de fleste Frugter en let brun Flam-
me.

Kjødet, som under Dyrkning af Højestamme er fast og noget groft,
bliver ved bedre Dyrkning skjært og smeltende, sprudlende saftigt
af en fyldig sød, forfriskende, noget, ofte stærk, krydret Smag.

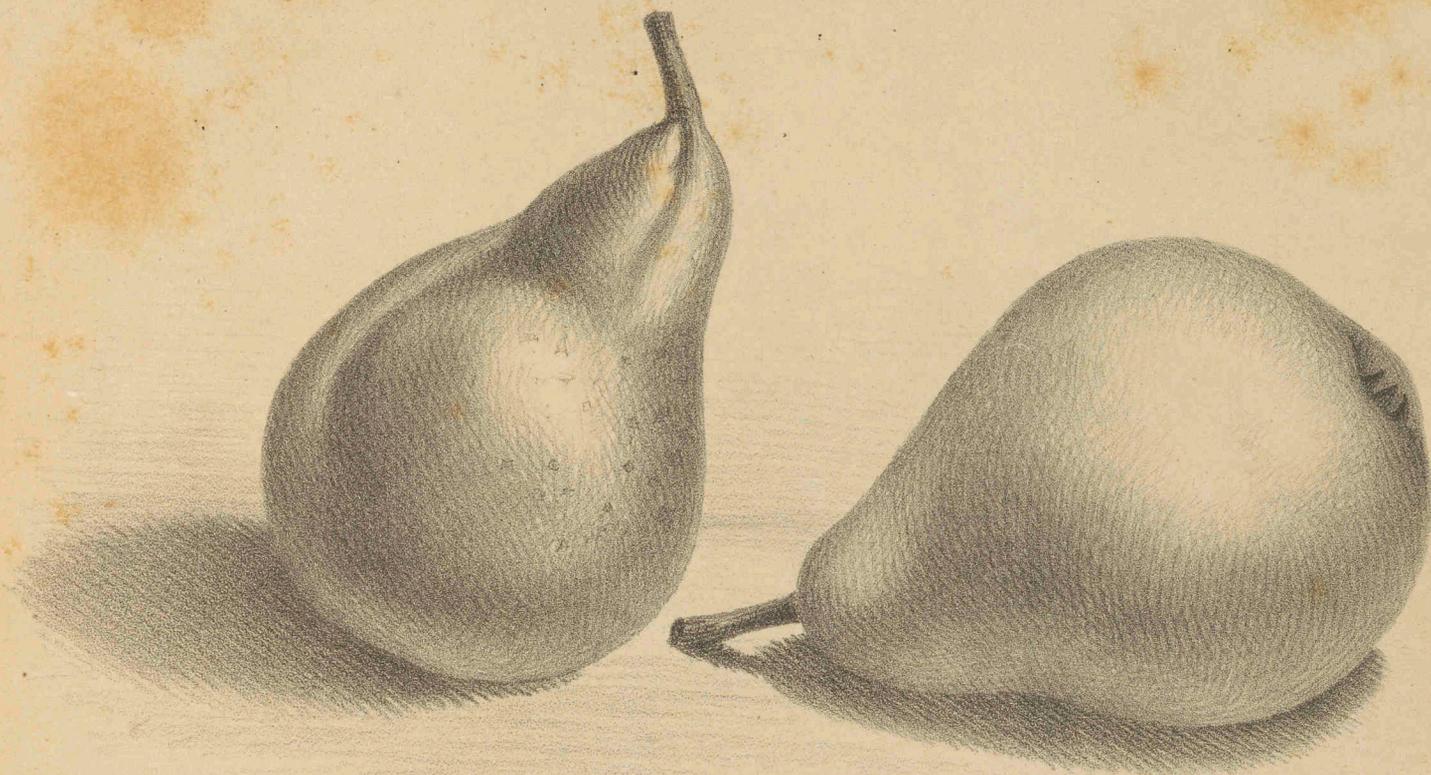
Kjernehuset er næsten uden Stengryn, ofte svagt udviklet, dog ofte
med smukke, middelstore, fyldige, brune Kjærner og aaben Axe.

Modningstiden begynder sjældent før henved Juletiden, og man-
ge Frugter holde sig fuldt gode Januar og Februar igjennem. Man
skal sjældent træffe nogen Frugt raaden; men de mindre vel ud-
viklede Frugter ere noget tilbøjelige til at visne lidt hen paa Foraaret.

Træet viser en sund, middelstærk Væxt og er usædvanligt frugtbart,
uden dog at forbyere sig. Bladet er knap middelstort, langstilket, fladt
udbredt, glinsende, elliptisk, næsten uden Takker.

Faa Vinterpærer synes mere at fortjene en Plads ved Espalier. Da
den aarlig giver en rig Høst af særdeles holdbare gode Frugter og ikke,
som saamange andre Sorter, skuffer En ved at tabe sin Smag eller
raadne først paa Vinteren.

J. Wöldike,
Gster-Hornum 1875.

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Beretning om Generalforsamlingen i Viborg 1875.

Efter forudgaaende Bekjendtgjørelse afholdt Selskabet for Udgivelsen af "Den danske Frugthave" sin ordinære Generalforsamling i Viborg Bispegaards Have Tirsdagen d. 1ste Juli 1875, hvor, ved dog kun et mindre Antal af Selskabets Medlemmer havde givet Møde.

- 1) Sognepræst J. Wäldike meddelte, at han af Selskabets Formand, Hr. Gartner D. Eltzholtz paa Glorup, var anmodet om i hans Forfald at overtage Formandens Forretninger.
- 2) Ledelsen af Forhandlingerne overdroges den vicarierende Formand.
- 3) Beretningen om Selskabets Status meddelt af Formanden under 20de Juni 1875 oplæstes, og billigede Forsamlingen den Forlæggeren indrømmede Tilladelse til at opkræve Abonnement forud, naar 6te Aargang af "Den danske Frugthave" begyndte at udkomme.
- 4) Abonnementslisten og Regnskabet opgjørelse fra Forlæggeren forelagdes.
- 5) En Erklæring fra Formanden og Forretningsføreren, hvorved de vægrede sig ved at benytte den dem ved sidste Generalforsamling givne Bemyndigelse til at optage Frugter i Værket uden Conferen- ce med mere end et andet Medlem af Bestyrelsen forelagdes, og maatte de tilstedeværende Medlemmer særligt paaskjønne Begges Samvillighedsfuldhed for - ved at benytte Fleres Erfarin- ger om de paagjældende Frugtsorter - at træffe et saameget sik- kere bestemt og paalideligere Udvalg af Sorter for Værket, hvor, for man saameget mere maatte ønske at de vilde lade sig bevæge til at holde ved med deres Arbejde i dets Tjeneste.
- 6) Da Formanden og Hr. Handelsgartner Wëndt stode for at fratrag- de Bestyrelsen, besluttede man enstemmigt at fornye Valget paa dem.
- 7) Ordstyreren anmodede de tilstedeværende Medlemmer af Selska- bet om hver i sin Kreds at virke for "Den danske Frugthaves" Fremvæxt og navnlig indsende rigelige Bidrag til Optagelse deri. Da Intet videre blev sat til Forhandling sluttedes Mødet og Pro- tokollen understreves af den som Formand fungerende

J. Wäldike.

Ny Udgave af "Den danske Frugthave"
For at imødekomme et almindeligt Ønske og navnlig for at lette yngre Gartneres Anskaffelsen af dette uundværlige Værk har Forlæggeren for- anstaltet en ny Udgave af samme. 1ste Aargangs 1ste - 8de Hefte er udkom- met og fremdeles vil hveranden Maaned et Dobbelthefte udgaa. Sub- scription a 5 Kr. 50 Ore for en Aargang, bestaaende af 24 lith. og tontrykte Afbildninger med Text og Omslag, modtages i enhver Boglade i Nor- den og i S. J. Grönwalds lith. Institut i Svendborg.

